

**ทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครูต่อการบริหาร
การจัดการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลตามขอบข่ายการบริหารงาน
ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษابุรีรัมย์ เขต 1
THE ATTITUDES OF SCHOOL ADMINISTRATORS AND
TEACHERS TOWARD SCHOOL ADMINISTRATION IN
ACCORDANCE WITH GOOD GOVERNANCE PRINCIPLE
ACCORDING TO SCHOOL ADMINISTRATION SCOPE OF
SCHOOLS UNDER OFFICE OF BURIRAM EDUCATIONAL
SERVICE AREA 1**

วิทยานิพนธ์

ของ

จักรกริช ศรีวงศ์แก้ว

**เสนอต่อมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา**

ตุลาคม 2549

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

ISBN 974-692-384-6

คณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการสอบได้พิจารณาวิทยานิพนธ์ของ
นายจักรกริช ศรีวงศ์แก้ว เรียบร้อยแล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

.....
.....ประธานกรรมการควบคุม
(รองศาสตราจารย์ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์)

.....
.....กรรมการควบคุม
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ละออง ภูเงิน)

.....
.....กรรมการควบคุม
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประคอง กาญจนการุณ)

.....
.....กรรมการสอบ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์พงศ์เพชร สังข์ศักดิ์ดา)

.....
.....กรรมการสอบ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุภาพ สมศรี)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

.....
.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)

วันที่ 25 เดือน ตุลาคม พ.ศ. 2549

ชื่อเรื่อง	ทัศนคติของผู้บริหารสถานศึกษาและครูต่อการบริหารการจัดการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล ตามขอบข่ายการบริหารงานในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานูริร์มย์ เขต 1		
ผู้วิจัย	จักรกริช ศรีวงศ์แก้ว		
กรรมการควบคุม	รองศาสตราจารย์ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์	ประธานกรรมการควบคุม	
	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ละออง ภูเงิน	กรรมการควบคุม	
	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประคอง กาญจนการุณ	กรรมการควบคุม	
ปริญญา	ครุศาสตรมหาบัณฑิต	สาขา	การบริหารการศึกษา
สถานศึกษา	มหาวิทยาลัยราชภัฏนูริร์มย์	ปีที่พิมพ์	2549

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาและเปรียบเทียบทัศนคติของผู้บริหารสถานศึกษาและครูต่อการบริหารการจัดการศึกษา ตามหลักธรรมาภิบาลตามขอบข่ายการบริหารงานในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานูริร์มย์ เขต 1 จำแนกตามตำแหน่ง ตามกรอบงาน 4 ด้าน คือด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารบุคคล ด้านการบริหารงานงบประมาณ และด้านการบริหารงานทั่วไป กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 140 คน และครู จำนวน 341 คน ได้จากการสุ่มจากประชากร โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเครจซีและมอร์แกน (Krejcie & Morgan) แล้วทำการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม มี 3 ลักษณะ คือแบบตรวจสอบรายการ (Check List) แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ และแบบปลายเปิด (Open Form) แบบสอบถามมีค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 1.784 - 7.783 และค่าความเชื่อมั่น .9788 การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบสมมติฐานใช้ค่า t-test (Independent Sample) กำหนดค่าสถิติที่ระดับนัยสำคัญ .05 ผลการวิจัยพบว่า

1. ทัศนคติของผู้บริหารสถานศึกษาและครูต่อการบริหารการจัดการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลตามขอบข่ายการบริหารงานในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานูริร์มย์ เขต 1 โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน

2. เปรียบเทียบทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาและครูต่อการบริหารการจัดการศึกษาคตามหลักธรรมาภิบาล ตามข้อบ่งชี้การบริหารงานในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 โดยรวมมีการปฏิบัติไม่แตกต่างกันและเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าทุกด้านมีการปฏิบัติไม่แตกต่างกันเช่นเดียวกัน โดยผู้บริหารสถานศึกษามีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นสูงกว่าครูทั้งโดยรวมและรายด้าน

3. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาและครูต่อการบริหารการจัดการศึกษาคตามหลักธรรมาภิบาลตามข้อบ่งชี้การบริหารงานในโรงเรียน คือ ด้านการบริหารงานวิชาการ ให้มีความอิสระคล่องตัวรวดเร็วในการทำงานของครู ด้านการบริหารบุคคล ให้มีการบริหารแบบยืดหยุ่น ไม่เคร่งครัดจนเกินไป ด้านการบริหารงานงบประมาณ ให้มีการจัดสรรงบประมาณให้ครูรับผิดชอบตามภาระงานอย่างเสมอภาคและเท่าเทียมกันและด้านการบริหารงานทั่วไป ให้มีการแบ่งงานหรือมอบหมายงานควรถามความสมัครใจของครู

TITLE The Attitudes of School Administrators and Teachers toward School Administration in Accordance with Good Governance Principle According to School Administration Scope of Schools under Office of Buriram Educational Service Area 1

AUTHOR Jakkrit Sriwongkaew

ADVISORS Associate Professor Prasit Suwannarak Thesis Advisor
Assistant Professor La-ong Phungern Co - advisor
Assistant Professor Prakong Kanchanakarun Co - advisor

DEGREE Master of Education MAJOR Educational Administration

SCHOOL Buriram Rajabhat University YEAR 2006

ABSTRACT

The objective of this research was to study and compare the attitude of school administrators in accordance with good governance principle according to school administration scope of schools under Office of Buriram Educational Service Area 1 which classified in position and four fields frame work i.e. academic administration, personal administration, budget administration, and general administration. The sample were consisted of 140 school administrators and 341 teachers selected by Random Sampling from the population and set the size of sample according to Krejcie & Morgan's sample size's table and the Multi - Stage Sampling method. The tools for data collection were three types of questionnaires i.e. Check Lists, 5 - level Rating Scale, and Open Form. The discrimination of questionnaire was 1.784 - 7.783 and reliability of .9788. Analyzed data by frequency, percentage, mean, and standard deviation. Test the assumption by t - test (Independent Sample) and fixed the significant level at .05. The results of the study revealed as following :

1. The attitudes of school administrators and teachers toward school administration in accordance with good governance principle according to school administration scope of schools under Office of Buriram Educational Service Area 1, as a whole were at a high

level and when determined as individual aspect, it was found that all were at a high level, too.

2. The comparison of the attitudes of school administrators and teachers toward school administration in accordance with good governance principle according to school administration scope of schools under Office of Buriram Educational Service Area 1, it was found that they were not different in their performances and when determined as individual aspect, it was found that they were not different in their performances, either. The mean of school administrators' attitudes were higher than teachers' altitudes, both as a whole and as individual aspect.

3. The suggestions of the attitudes of school administrators and teacher toward school administration in accordance with good governance principle according to school administration scope included: in academic administration part, teachers should be able to work independently; in personal administration part, it should be more flexible and not too strict; in budget administration part, it should provide the budget for teachers response as their task equally; and in general administration part, the administrators should divide tasks for teachers basing on their willingness.

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงโดยได้รับความอนุเคราะห์จากบุคคลหลายฝ่าย ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์ ประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ละออง ภูเงิน และผู้ช่วยศาสตราจารย์ประคอง กาญจนการุณ กรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์พงศ์เพชร สังข์ศักดิ์และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุภาพ สมศรี กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ที่กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำ ตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ตั้งแต่ต้นจนสำเร็จเรียบร้อย และขอขอบคุณบัณฑิตวิทยาลัยที่ได้อำนวยความสะดวกในการประสานงานจัดทำวิทยานิพนธ์

ขอขอบคุณผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 6 ท่าน คือ นายสุรศักดิ์ ศรีสว่างรัตน์ นายชาญณรงค์ ศรีอำพันกุล นายจิรัช จรรัมย์ นางสาววรรณพร สุขอนันต์ นางพูนศรี ขอบธรรม และ นายกระพัน ศรีงาน ผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้กรุณาตรวจและแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ขอขอบคุณสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุริรัมย์ เขต 1 ที่ให้ความอนุเคราะห์แจ้งให้ผู้บริหารและครู ได้กรุณาออกแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้

ประโยชน์และคุณค่าที่เกิดขึ้นจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอบพระคุณเป็นเครื่องบูชาพระคุณบิดา มารดา บุรพจารย์ คณาจารย์ที่ให้การศึกษอบรม สั่งสอน ฟูมฟัก เกื้อกูลผู้วิจัย ขอขอบคุณภรรยาและขอขอบใจบุตรที่ได้ช่วยเหลือและให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยอย่างดียิ่ง

จักรกริช ศรีวงศ์แก้ว

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	4
สมมติฐานของการวิจัย.....	4
ความสำคัญของการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	5
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	9
แนวทางการส่งเสริมการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	9
ขอบข่ายและภารกิจการบริหารและการจัดการสถานศึกษา.....	13
แนวคิด หลักการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล.....	18
หลักการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี.....	36
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	40
งานวิจัยในประเทศ.....	40
งานวิจัยต่างประเทศ.....	44
3 วิธีดำเนินการวิจัย	46
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	46
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	47
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	48
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	49
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	50

สารบัญ

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	51
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	51
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	51
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	52
5 สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	91
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	91
สมมติฐานของการวิจัย.....	91
วิธีการดำเนินการวิจัย.....	92
สรุปผลการวิจัย.....	93
อภิปรายผล.....	95
ข้อเสนอแนะ.....	99
ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้.....	99
ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป.....	102
บรรณานุกรม.....	103
ภาคผนวก.....	109
ภาคผนวก ก หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล.....	110
ภาคผนวก ข กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย.....	119
ภาคผนวก ค เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	127
ภาคผนวก ง คำอำนาจจำแนกและค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม.....	136
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	143

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นผู้บริหารสถานศึกษา.....	52
2 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นครู.....	54
3 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนเกี่ยวกับทัศนคติของผู้บริหาร สถานศึกษาต่อการบริหารจัดการจัดการศึกษา ตามหลักธรรมาภิบาลตามขอบข่าย การบริหารงานในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุริรัมย์ เขต 1 โดยรวม และรายด้าน.....	56
4 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนเกี่ยวกับทัศนคติของผู้บริหาร สถานศึกษาต่อการบริหารจัดการจัดการศึกษา ตามหลักธรรมาภิบาลตามขอบข่าย การบริหารงานในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุริรัมย์ เขต 1 ด้าน การบริหารงานวิชาการ โดยรวมและรายข้อ.....	57
5 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนเกี่ยวกับทัศนคติของผู้บริหาร สถานศึกษาต่อการบริหารจัดการจัดการศึกษา ตามหลักธรรมาภิบาลตามขอบข่าย การบริหารงานในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุริรัมย์ เขต 1 ด้าน การบริหารงานบุคคล โดยรวมและรายข้อ.....	59
6 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนเกี่ยวกับทัศนคติของผู้บริหาร สถานศึกษาต่อการบริหารจัดการจัดการศึกษา ตามหลักธรรมาภิบาลตามขอบข่าย การบริหารงานในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุริรัมย์ เขต 1 ด้าน การบริหารงานงบประมาณ โดยรวมและรายข้อ.....	61
7 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนเกี่ยวกับทัศนคติของผู้บริหาร สถานศึกษาต่อการบริหารจัดการจัดการศึกษา ตามหลักธรรมาภิบาลตามขอบข่าย การบริหารงานในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุริรัมย์ เขต 1 ด้าน การบริหารงานทั่วไป โดยรวมและรายข้อ.....	63

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
16 การเปรียบเทียบทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาและครูต่อการบริหารจัดการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลตามขอบข่ายการบริหารงานในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ด้านการบริหารงานงบประมาณ โดยรวมและรายข้อ.....	79
17 การเปรียบเทียบทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาและครูต่อการบริหารจัดการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลตามขอบข่ายการบริหารงานในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ด้านการบริหารงานทั่วไป โดยรวมและรายข้อ.....	81
18 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาและครูต่อการจัดการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลตามขอบข่ายการบริหารงานในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ด้านการบริหารงานวิชาการ.....	83
19 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาและครูต่อการจัดการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลตามขอบข่ายการบริหารงานในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ด้านการบริหารงานบุคคล.....	85
20 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาและครูต่อการจัดการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลตามขอบข่ายการบริหารงานในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ด้านการบริหารงานงบประมาณ.....	87
21 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาและครูต่อการจัดการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลตามขอบข่ายการบริหารงานในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ด้านการบริหารงานทั่วไป.....	88
22 กลุ่มตัวอย่างของผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่ใช้ในการวิจัย.....	120
23 คำอำนาจจำแนกของแบบสอบถาม.....	137

สารบัญภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 ภาพรวมการจัดการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล.....	10
2 แสดงปัจจัย 8 ประการที่ควรนำมาพิจารณาเพื่อประกอบการจัดทำจรรยาบรรณ.....	23

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การบริหารและการจัดการศึกษาเป็นกลไกสำคัญของการปฏิรูปการศึกษาในการที่จะทำให้การปฏิรูปการศึกษาขับเคลื่อนไปได้ทั้งระบบ โดยเฉพาะการปฏิรูปการศึกษาตามแนวทางของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 กำหนดให้การบริหารและการจัดการศึกษาเป็นหมวดสำคัญหมวดหนึ่งที่ต้องมีการปฏิรูปไปพร้อม ๆ กับการปฏิรูปการศึกษาด้านอื่น โดยได้วางระบบโครงสร้างการบริหารที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์เชื่อมโยง เพื่อให้ส่งเสริมการปฏิรูปด้านอื่น ๆ ทุกด้าน ในส่วนที่รัฐจัดการศึกษาเองอีกทั้งในส่วนที่ให้องค์กรประชาชนและทุกส่วนของสังคมเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ตลอดจนการกำกับสนับสนุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพการศึกษาทั้งของรัฐ เอกชน ท้องถิ่น ชุมชน รวมทั้งบุคคลที่จัดการศึกษา การจัดโครงสร้างองค์กรจึงต้องจัดให้เอื้อต่อการพัฒนากระบวนการเรียนรู้และการประกันคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาเอื้อต่อการผลิต เพื่อพัฒนาครูและบุคลากร เอื้อต่อการจัดระบบทรัพยากร เพื่อสนับสนุนการศึกษาทั้งในส่วนที่ดำเนินการ โดยรัฐและการร่วมระดมทรัพยากรจากหน่วยงาน และบุคคลอื่นให้นำมาสนับสนุนการศึกษาให้เกิดความเท่าเทียม กระจายอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม ตลอดจนเอื้อต่อการพัฒนาเทคโนโลยีทางการศึกษา ซึ่งเป็นสาระสำคัญของการปฏิรูปการศึกษาทั้งระบบที่มุ่งไปสู่การพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ คุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

การปฏิรูประบบบริหารและการจัดการศึกษา ตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 หมายถึง การเปลี่ยนแปลงประสิทธิภาพและเป็นรูปธรรม เพื่อให้เอื้อต่อการจัดการศึกษาที่นำไปสู่ผลสัมฤทธิ์และจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาเป็นสำคัญ การที่จะปฏิรูประบบบริหารและการจัดการศึกษา เพื่อให้หน่วยงานจัดการศึกษามีอิสระคล่องตัว ตอบสนองต่อปัญหาและความต้องการทางการศึกษาได้นั้น จึงจำเป็นที่จะต้องให้อำนาจแก่หน่วยจัดการศึกษาที่อยู่ใกล้ชิดกับผู้เรียน ประชาชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับการศึกษาให้มากที่สุด รวมทั้งเปิดโอกาสให้ทุกส่วนของสังคมเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสามารถร่วมตรวจสอบและร่วมรับผลประโยชน์จากการศึกษาอย่างแท้จริง โดยการกระจายอำนาจ

จากองค์กรในส่วนกลางไปยังเขตพื้นที่การศึกษาที่กำหนดขึ้นใหม่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและสถานศึกษาโดยตรง (สำนักงานปฏิรูปการศึกษา. 2545 : ก)

สำหรับเขตพื้นที่การศึกษาเป็นเขตบริหารและการจัดการศึกษาที่กำหนดขึ้นโดยมาตรา 37 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 เป็นรูปแบบการบริหารการศึกษาแบบใหม่ที่มีเขตกำหนดขึ้นในประเทศไทยมาก่อนโดยมุ่งให้เขตพื้นที่การศึกษาเป็นหน่วยกำกับ สนับสนุน ส่งเสริมและประสานการจัดการศึกษาของสถานศึกษา หน่วยงาน องค์กรและบุคคลต่าง ๆ ที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้เป็นไปตามนโยบายและได้มาตรฐานการศึกษา เขตพื้นที่การศึกษาจึงเป็นเสมือนหน่วยอำนวยความสะดวกให้กับสถานศึกษาและหน่วยจัดการศึกษาอื่น ให้สามารถจัดการศึกษาได้อย่างคล่องตัวมีความเป็นอิสระ สามารถให้บริการทางการศึกษาได้อย่างทั่วถึงมีคุณภาพและเป็นธรรม (สำนักงานปฏิรูปการศึกษา. 2545 : ข)

การบริหารและการจัดการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา ซึ่งเป็นรูปแบบการบริหารแบบใหม่จะต้องดำเนินการดังนี้ (สำนักงานปฏิรูปการศึกษา. 2545 : ค)

1. มีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาให้กับเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาอย่างแท้จริง โดยกระจายอำนาจทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ บริหารงานบุคคล และบริหารทั่วไปไปยังสถานศึกษา ซึ่งเป็นหน่วยปฏิบัติให้มากที่สุด โดยให้อำนาจการตัดสินใจเบ็ดเสร็จอยู่ที่สถานศึกษา เพื่อให้สถานศึกษามีอิสระคล่องตัวในการบริหารจัดการ
2. มีระบบวิธีการสรรหาและคัดเลือกผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา คณะกรรมการเขตฯ รวมทั้งผู้บริหารสถานศึกษา และคณะกรรมการสถานศึกษาที่ชัดเจน โดยเน้นที่คุณภาพและมีกระบวนการสรรหาที่โปร่งใส ปราศจากการแทรกแซงทางการเมือง เพื่อให้ได้บุคคลที่มีคุณภาพและเหมาะสมมาดำรงตำแหน่ง
3. มีการเตรียมความพร้อม รวมทั้งจัดทำแนวทางหรือคู่มือการบริหารและการจัดการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อให้คณะกรรมการและบุคลากรทางการศึกษาได้มีทิศทาง การดำเนินการที่ถูกต้องเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล เพื่อรองรับการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาได้อย่างชัดเจนและเป็นรูปธรรม

ในการบริหารและการจัดการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาให้มีประสิทธิภาพจำเป็นต้องมีการพัฒนาผู้บริหารและบุคลากรทางการศึกษา ให้มีความรู้ความเข้าใจรูปแบบการบริหารงานแบบใหม่ ซึ่งจะเห็นได้ว่ามีหลายหน่วยงานได้จัดโครงการในลักษณะดังกล่าวขึ้น เช่น โครงการพัฒนาข้าราชการส่วนภูมิภาคด้วยวิธีการฝึกอบรมทางไกล หลักสูตร “การบริหารงาน : การบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ (New Public Management)” เป็นโครงการที่สถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน สำนักงาน ก.พ. ได้ริเริ่มพัฒนาขึ้นเพื่อรองรับนโยบายรัฐบาลให้มีการปฏิรูประบบราชการใน

ลักษณะองค์รวม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ข้าราชการที่ปฏิบัติหน้าที่ในฐานะหัวหน้างานหรือผู้บริหารของส่วนราชการ ซึ่งปฏิบัติอยู่ทั่วประเทศในจังหวัดต่าง ๆ สามารถปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่มีประสิทธิภาพเตรียมพร้อมที่จะปรับตัวให้สอดคล้องกับแนวทาง “การบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่” ที่เน้นการทำงานโดยยึดผลลัพธ์เพื่อประชาชน รวมทั้งร่วมผลักดันให้การปฏิรูประบบราชการเกิดผลในทางปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรมโดยเร็ว (สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน. 2546 : คำนำ) หลักสูตรนี้มีจำนวน 6 วิชา ได้แก่การปฏิรูประบบราชการ การบริหารมุ่งผลสัมฤทธิ์ การบริการประชาชนสู่ความเป็นเลิศ วัฒนธรรมและค่านิยมใหม่ในการทำงานเพื่อประชาชน การสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีและสังคมที่ดี (หลักธรรมาภิบาล) และการจัดการงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน

ระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี หรือหลักธรรมาภิบาล หรือภาษาอังกฤษเรียกว่า “Good Governance” เป็นเรื่องที่ทุกสังคมทุกประเทศ ไม่ว่าจะประเทศกำลังพัฒนาหรือพัฒนาแล้วต้องการให้เกิดขึ้น โดยความหมายของ Governance เพียงคำเดียว หมายถึง กรอบในการบริหารจัดการขององค์กรต่าง ๆ เมื่อนำมาใช้ในบริษัทก็จะเรียกว่า Corporate Governance และหากนำไปใช้ในราชการก็เรียกว่า Public Governance ซึ่งกรอบการบริหารจัดการนี้ย่อมมีทั้งดีและไม่ดี ที่ดีเรียกว่า Good Governance สำหรับที่ไม่ดีก็เรียกว่า Bad Governance (สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน. 2546 : 11)

จากที่กล่าวมาแล้วข้างต้น จึงสรุปได้ว่า การปฏิรูประบบบริหารในการจัดการศึกษาและเงื่อนไข แห่งความสำเร็จที่สำนักงานปฏิรูปการศึกษาเสนอไว้ ซึ่งให้เห็นว่าการบริหารแบบเขตพื้นที่ การศึกษาจะประสบความสำเร็จได้ จะต้องมึระบบบริหารการจัดการที่ดี ซึ่งในแต่ละเขตพื้นที่ การศึกษา มีสภาพปัจจุบันปัญหา ตลอดจนวัฒนธรรมการทำงานที่มาจากหลายหน่วยงาน จึงจำเป็นต้องมีการกำหนดรูปแบบการบริหารจัดการที่เหมาะสม สอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการของเขตพื้นที่การศึกษานั้น ๆ ดังนั้น เพื่อเป็นการส่งเสริม สนับสนุนการปฏิรูปการศึกษาและพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างแท้จริง เป็นไปตามเจตนารมณ์ของ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 โดยเฉพาะการกำหนดรูปแบบการบริหารจัดการ การศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ได้กำหนดรูปแบบ การบริหารและการจัดการศึกษาดมหลักธรรมาภิบาล ทั้งในส่วนของสำนักงาน โรงเรียน และถือ ว่าเป็นนโยบายของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1

สภาพปัจจุบัน โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ได้ ดำเนินการตามรูปแบบการบริหารและจัดการศึกษาดมหลักธรรมาภิบาล ซึ่งประกอบด้วย 6 หลัก คือ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ

และหลักความคุ้มค่า โรงเรียนมีภารกิจหลักที่ต้องบริหารจัดการใน 4 งานหลัก ตามนัยมาตรา 39 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 คือ การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานบุคคล การบริหารงานงบประมาณและการบริหารงานทั่วไป โดยใช้รูปแบบการบริหารและการจัดการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลดังกล่าวเข้ามาบูรณาการให้ครบทุกงาน อย่างไรก็ตามการบริหารจัดการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลดังกล่าว ยังไม่เป็นรูปธรรมและมีความชัดเจนในทางปฏิบัติเท่าที่ควร ผู้วิจัยในฐานะเป็นผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 จึงต้องการที่จะศึกษาและเปรียบเทียบทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครูต่อการบริหารจัดการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล ตามขอบข่ายการบริหารงานในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานและแนวทางในการวางแผน กำหนดนโยบาย ตลอดจนการแก้ไขปัญหา และพัฒนาการบริหารและการจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 และหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครูต่อการบริหารจัดการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลตามขอบข่ายการบริหารงานในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1
2. เพื่อเปรียบเทียบทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครูต่อการบริหารจัดการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลตามขอบข่ายการบริหารงานในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1

สมมติฐานของการวิจัย

ผู้บริหารสถานศึกษาและครูใน โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 มีทัศนะต่อการบริหารจัดการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล ตามขอบข่ายการบริหารงานในโรงเรียนแตกต่างกัน

ความสำคัญของการวิจัย

1. ทำให้ทราบทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครูต่อการบริหารจัดการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลตามขอบข่ายการบริหารงานในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1

2. เป็นข้อมูลพื้นฐานและแนวทางในการวางแผน กำหนดนโยบาย ตลอดจนการแก้ไขปัญหา และพัฒนาการบริหารและการจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษานูรีรัมย์ เขต 1 และหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาทัศนคติของผู้บริหารสถานศึกษาและครูต่อการบริหารจัดการ การศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลตามขอบข่ายการบริหารงานในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษานูรีรัมย์ เขต 1 โดยมีขอบเขตดังนี้

1. ศึกษาทัศนคติของผู้บริหารสถานศึกษาและครูต่อการบริหารจัดการศึกษา ตาม หลักธรรมาภิบาลตามขอบข่ายการบริหารงานในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา นูรีรัมย์ เขต 1 ประกอบด้วยหลักคุณธรรม หลักนิติธรรม หลักการมีส่วนร่วม หลักความโปร่งใส หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า ตามขอบข่ายงานของสถานศึกษา 4 งาน คือ

- 1.1 งานบริหารวิชาการ
- 1.2 งานบริหารบุคคล
- 1.3 งานบริหารงบประมาณ
- 1.4 งานบริหารงานทั่วไป

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย

- 2.1.1 ผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานูรีรัมย์ เขต 1 ปีการศึกษา 2549 จำนวน 219 คน
- 2.1.2 ครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานูรีรัมย์ เขต 1 ปีการศึกษา 2549 จำนวน 3,120 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่าง ใช้การสุ่มจากผู้บริหารสถานศึกษาและครูในโรงเรียนสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานูรีรัมย์ เขต 1 โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางของ เครจซีและมอร์แกน (Krejcie & Morgan) (ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์. 2542 : 149) ได้จำนวนกลุ่ม ตัวอย่างที่เป็นผู้บริหารสถานศึกษา 140 คน และได้ครู 341 คน รวมทั้งหมด 481 คน แล้วทำ การสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi - Stage Sampling)

3. ตัวแปร ตัวแปรที่ศึกษามีดังนี้

3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่

- 3.1.1 ผู้บริหารสถานศึกษา
- 3.1.2 ครู

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครูต่อการบริหารจัดการ การศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลตามขอบข่ายการบริหารงานในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ซึ่งประกอบด้วยหลักคุณธรรม หลักนิติธรรม หลักการมีส่วนร่วม หลัก ความโปร่งใส หลักความรับผิดชอบและหลักความคุ้มค่า ตามขอบข่ายงานของสถานศึกษา 4 งาน คืองานบริหารวิชาการ งานบริหารบุคคล งานบริหารงบประมาณและงานบริหารทั่วไป

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ทัศนะ หมายถึง ความคิดเห็น ข้อตกลง หรือการลงความคิดเห็นที่ได้มาจากการตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู ในโรงเรียนสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1
 2. ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้อำนวยการสถานศึกษาที่ปฏิบัติหน้าที่หลักทางด้าน การบริหารการจัดการศึกษา ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1
 3. ครู หมายถึง ข้าราชการครูซึ่งทำหน้าที่หลักทางด้าน การเรียนการสอนตาม พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 ในสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1
 4. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 หมายถึง หน่วยงานราชการที่จัดตั้งขึ้น ตามมาตรา 38 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 เป็นองค์กรรองรับภาระงานการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนในเขตพื้นที่อำเภอเมือง บุรีรัมย์ อำเภอลำปลายมาศ อำเภอชำนิและกิ่งอำเภอบ้านค่าน
 5. โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 หมายถึง โรงเรียนที่ อยู่ในความรับผิดชอบดูแลของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1
 6. การบริหารการจัดการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล หมายถึง กระบวนการบริหาร จัดการตามขอบข่ายงานทั้ง 4 งาน โดยใช้หลักธรรมาภิบาล 6 หลัก มาบูรณาการตาม แนวนโยบายของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1
 7. หลักธรรมาภิบาล หมายถึง แนวทางในการจัดระเบียบเพื่อให้สังคมของประเทศ ทั้งภาครัฐ ภาคธุรกิจเอกชนและภาคประชาชน สามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างสงบสุขและตั้งอยู่ ในความถูกต้อง เป็นธรรมตามหลักพื้นฐานการบริหารตามหลัก 6 ประการ ได้แก่ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบและหลักความคุ้มค่า
- 7.1 หลักนิติธรรม หมายถึง การบริหารจัดการที่ถูกต้องตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ กฎเกณฑ์และกติกาคงกันไว้โดยคำนึงถึงสิทธิ เสรีภาพ ความเป็นธรรมและ

ความยุติธรรม และความคล่องตัวของผู้ปฏิบัติงาน ได้แก่ ความคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพและความชอบด้วยกฎหมายในทางเนื้อหา

7.2 **หลักคุณธรรม** หมายถึง การบริหารจัดการที่ยึดมั่นในความถูกต้อง คิงาม ปฏิบัติตนเป็นตัวอย่างที่ดี มีความซื่อสัตย์ สุจริต จริงใจ ขยัน อดทน มีระเบียบวินัย ได้แก่ ปลอดจากการทุจริต ปลอดจากการกระทำผิดวินัยและปลอดจากการทำผิดมาตรฐานวิชาชีพ

7.3 **หลักความโปร่งใส** หมายถึง การบริหารจัดการที่เปิดเผย แบบตรงไปตรงมา สามารถตรวจสอบได้ สร้างความเชื่อมั่นและความไว้วางใจในการปฏิบัติหน้าที่ในด้านต่าง ๆ ได้แก่ ด้านการให้ทุน ด้านการให้โทษและด้านการเปิดเผย มีส่วนร่วม

7.4 **หลักการมีส่วนร่วม** หมายถึง การบริหารจัดการที่เปิดโอกาสให้บุคคลผู้มีส่วนได้ส่วนเสียหรือส่วนเกี่ยวข้อง ได้มีส่วนร่วมรับรู้และเสนอความเห็นในการตัดสินใจปัญหาสำคัญ ๆ ตลอดจน ร่วมวางแผน ร่วมปฏิบัติ โดยคำนึงถึงการรับฟังความคิดเห็น การให้ข้อมูลและการร่วมตัดสินใจ

7.5 **หลักความรับผิดชอบ** หมายถึง การบริหารจัดการที่ให้ความเอาใจใส่และตระหนักในสิทธิและหน้าที่ มีความกระตือรือร้นในการปรับปรุงพัฒนางานและการแก้ปัญหา ตลอดจน การเคารพในความคิดเห็นที่แตกต่างกันและความกล้าที่จะยอมรับผลดีและผลเสียจากการกระทำของตนเอง พิจารณาจากกรณีเป้าหมายที่ชัดเจน การสร้างความเป็นเจ้าของร่วมกัน การมีระบบติดตามประเมินผลและการจัดการกับผู้ไม่มีผลงาน

7.6 **หลักความคุ้มค่า** หมายถึง การบริหารจัดการและการใช้ทรัพยากรที่มีจำกัด เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวม โดยธรรมาภิบาลให้บุคลากรในสังกัดมีความประหยัด ใช้จ่ายอย่างคุ้มค่าและรักษาพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติให้สมบูรณ์ยั่งยืน โดยมุ่งประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวมในการบริหารการจัดการและการใช้ทรัพยากรทางการศึกษาที่มีอยู่อย่างจำกัด พิจารณาจากการประหยัด การเทียบระดับ การวางระบบการควบคุมภายในและการใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด

8. **ขอบข่ายการบริหารงานในโรงเรียน** หมายถึง การบริหารการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 39 ได้แก่ งานบริหารวิชาการ งานบริหารบุคคล งานบริหารงบประมาณและงานบริหารทั่วไป

8.1 **งานบริหารวิชาการ** หมายถึง การดำเนินการเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน ตามหลักสูตร การจัดทำและการบริหารหลักสูตร การจัดหาสื่อการเรียนการสอนสนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครู การวัดผลและประเมินผล และการประกันคุณภาพการศึกษาในโรงเรียน

8.2 งานบริหารบุคคล หมายถึง การดำเนินการเพื่อให้ได้บุคคลมาปฏิบัติงานตามที่ต้องการ และบรรลุป่าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงการดำเนินการกำหนดตำแหน่ง การดำเนินการด้านวินัย การออกจากราชการ การพัฒนาและส่งเสริมประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน

8.3 งานบริหารงบประมาณ หมายถึง งานที่ดำเนินการเกี่ยวกับการบริหารสินทรัพย์ภายในสถานศึกษา รวมถึงการจัดทำและเสนอของบประมาณ การจัดสรรงบประมาณ การตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผล การรายงานผลการใช้เงิน และผลการดำเนินงาน การระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา การบริหารการเงิน และการบริหารการบัญชี

8.4 งานบริหารทั่วไป หมายถึง การดำเนินงานธุรการ การส่งเสริมงานกิจการนักเรียน การส่งเสริมสนับสนุนด้านวิชาการ งานพัฒนาระบบและเครือข่ายการศึกษา งานประสานราชการกับเขตพื้นที่การศึกษาและหน่วยงานอื่น และงานที่ไม่ได้ระบุไว้ในงานอื่น

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาและครูต่อการบริหารจัดการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลใน โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ผู้ศึกษาได้นำเสนอตามลำดับดังนี้

1. แนวทางส่งเสริมการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล
2. ขอบข่ายและภารกิจการบริหารและการจัดการสถานศึกษา
3. แนวคิด หลักการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล
4. หลักการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

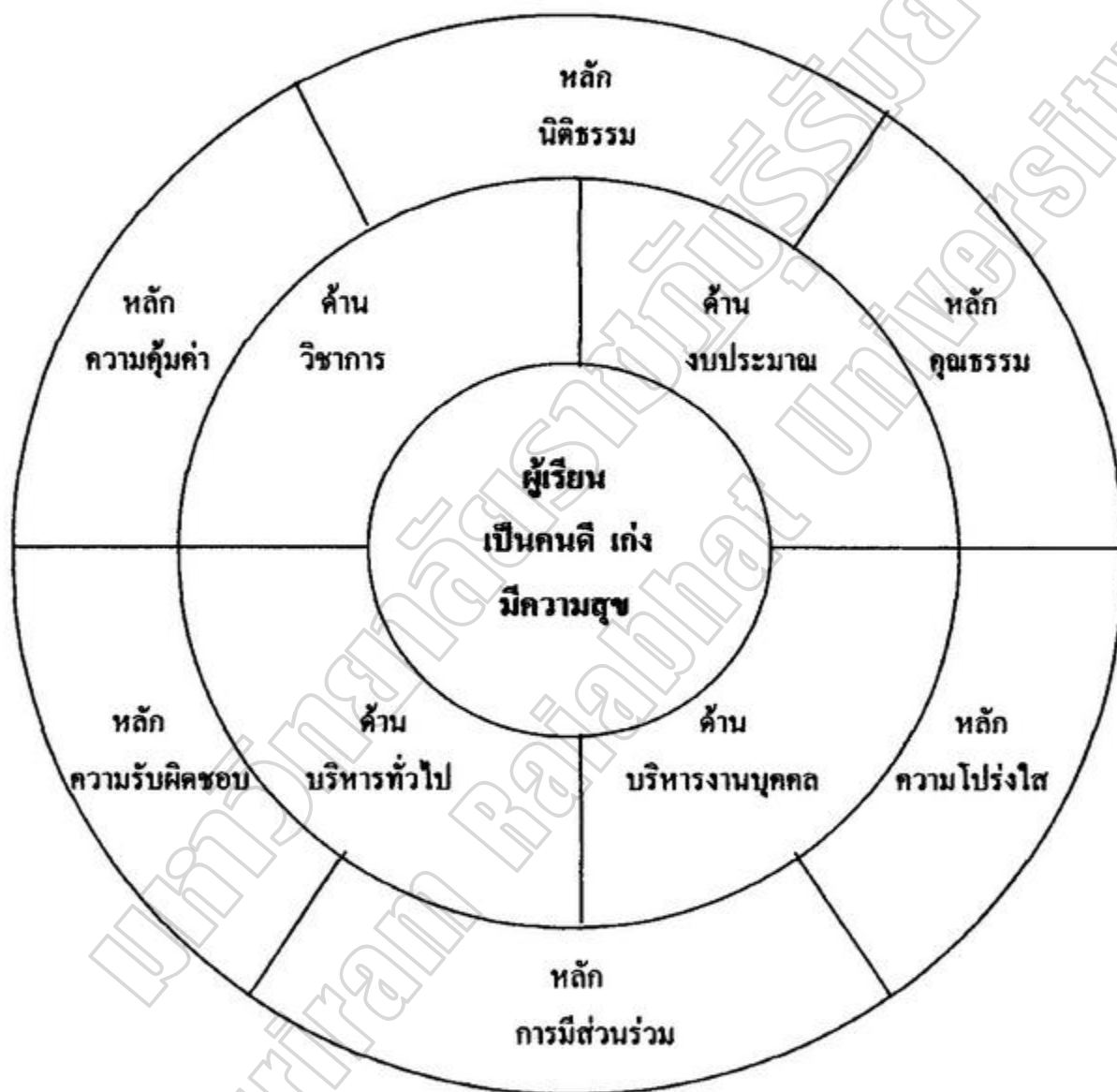
แนวทางส่งเสริมการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล

รัฐบาล ได้มีการปฏิรูประบบราชการเพื่อบริการประชาชนให้มีความพึงพอใจในการบริการภาครัฐมากขึ้น เพื่อให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ดังกล่าวสำนักนายกรัฐมนตรีจึงออกระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542 ขึ้น เพื่อให้ทุกกระทรวง ทบวง กรม และส่วนราชการถือปฏิบัติ

การบริหารจัดการสถานศึกษาซึ่งมีหน้าที่ให้บริการการศึกษาแก่ประชาชนและเป็นสถานศึกษาของรัฐจึงต้องนำหลักการว่าด้วยการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี ซึ่งเรียกกันโดยทั่วไปว่า ธรรมาภิบาล มาบูรณาการในการบริหารและจัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับโรงเรียนในฐานะที่เป็นนิติบุคคล (กระทรวงศึกษาธิการ. 2546 : 30) หลักการดังกล่าว ได้แก่

1. หลักนิติธรรม
2. หลักคุณธรรม
3. หลักความโปร่งใส
4. หลักการมีส่วนร่วม
5. หลักความรับผิดชอบ
6. หลักความคุ้มค่า

หลักธรรมาภิบาลอาจบูรณาการเข้ากับการดำเนินงานด้านต่าง ๆ ของสถานศึกษาซึ่งได้แก่การดำเนินงานด้านวิชาการ งบประมาณ บริหารงานบุคคลและบริหารทั่วไป และเป้าหมายในการจัดการศึกษาให้ผู้เรียนเป็นคนดี เก่งและมีความสุข ดังภาพประกอบ 1 (กระทรวงศึกษาธิการ. 2546 : 30-31)

ภาพประกอบ 1 ภาพรวมการจัดการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล

สถานศึกษาที่มีฐานะเป็นนิติบุคคลย่อมมีสิทธิหน้าที่หรืออำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบตามขอบวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งที่กำหนดไว้ในกฎหมาย คือเป็นส่วนราชการที่มีสภาพเป็น

นิติบุคคลตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญาความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรม ในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้ สถานศึกษาหรือผู้บริหารสถานศึกษารับผิดชอบตามที่กำหนดไว้ให้เป็นอำนาจหน้าที่ของสถานศึกษาโดยตรงเช่นเดียวกับสถานศึกษาไม่เป็นนิติบุคคล ส่วนอำนาจหน้าที่ที่เพิ่มขึ้นในฐานะนิติบุคคล กำหนดไว้ในมาตรา 59 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ที่กำหนดให้สถานศึกษาของรัฐที่เป็นนิติบุคคล มีอำนาจในการปกครองดูแล บำรุง รักษา ใช้จ่ายและจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สินของสถานศึกษาที่เป็นราชพัสดุ ตามกฎหมายว่าด้วยที่ราชพัสดุและที่เป็นทรัพย์สินอื่น รวมทั้งจัดหารายได้จากการบริหารสถานศึกษาและเก็บค่าธรรมเนียบสถานศึกษาที่ไม่ขัดหรือแย้งกับนโยบาย วัตถุประสงค์และภารกิจของสถานศึกษา สถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคลตามเจตนารมณ์ของกฎหมายดังกล่าว นอกจากจะมีอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบให้ถือปฏิบัติแล้วจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการดำเนินงานหรือบริหารงานทั้งงานวิชาการ งานประมาณ บริหารงานบุคคลและบริหารงานทั่วไปให้มีประสิทธิภาพโดยยึดหลักการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School - Based Management) และหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี (Good Governance) ที่ยึดทั้งหลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบและหลักความคุ้มค่า เป็นเครื่องมือในการนำวิสัยทัศน์และนโยบายไปสู่การปฏิบัติ

การกำหนดให้สถานศึกษาเป็นนิติบุคคล มีจุดมุ่งหมายที่สำคัญที่จะทำให้สถานศึกษามีอิสระมีความเข้มแข็งในการบริหารเพื่อให้การบริหารเป็นไปอย่างคล่องตัว รวดเร็วและสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน สถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่นและประเทศชาติ ดังนั้น สถานศึกษาจึงจำเป็นต้องจัดระบบการบริหารงานให้มีประสิทธิภาพ มีการรวบรวมและจัดระบบข้อมูล วางแผนและดำเนินการตามแผน ศึกษากฎหมาย กฎและระเบียบที่เกี่ยวข้อง ใช้การบริหารที่เน้นการมีส่วนร่วม มีการจัดระบบบัญชีให้ครบถ้วนถูกต้อง เนื่องจากสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคลมีสถานภาพที่เป็นทั้งบุคคลธรรมดาและนิติบุคคลที่อยู่ภายใต้กฎหมายมากกว่าสถานศึกษาที่ไม่เป็นนิติบุคคล ดังนั้น ในการบริหารงานผู้อำนวยการสถานศึกษาในฐานะผู้แทนนิติบุคคลจึงควรระมัดระวังเพราะอาจถูกฟ้องร้องกรณีไม่ปฏิบัติงานให้เป็นไปตามกฎหมายแล้วทำให้ผู้อื่นเสียหาย ต้องระมัดระวังในการกระทำนิติกรรมสัญญาต้องรับผิดชอบฐานละเมิด โดยเฉพาะการละเมิดทรัพย์สินทางปัญญา หรือสื่อ สิ่งประดิษฐ์ที่เป็นนวัตกรรมทางการศึกษา ในการบริหารงานการเงินและทรัพย์สิน ผู้อำนวยการสถานศึกษาต้องมีระบบการตรวจสอบและรายงานที่ถูกต้องเป็นปัจจุบันมีการควบคุม

รักษาทรัพย์สินให้อยู่ในสภาพที่ใช้การได้เสมอ รวมทั้งระมัดระวังการใช้ประโยชน์จากเงินรายได้ที่เกิดจากทรัพย์สิน

เนื่องจากพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 กำหนดให้สถานศึกษาที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีฐานะเป็นนิติบุคคลตามมาตรา 35 โดยมีได้ กำหนดขอบวัตถุประสงค์และอำนาจหน้าที่ของสถานศึกษาไว้อย่างชัดเจน ผู้อำนวยการสถานศึกษา ในฐานะตัวแทนนิติบุคคลจึงต้องดำเนินการให้เป็นไปตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการบริหารจัดการและขอบเขตการปฏิบัติหน้าที่ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคลในสังกัด เขตพื้นที่การศึกษา พ.ศ. 2546 โดยเคร่งครัดและควรระมัดระวังในเรื่องต่อไปนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2546 : 76-77)

1. ผู้อำนวยการสถานศึกษาในฐานะที่เป็นตัวแทนนิติบุคคล อาจถูกฟ้องเป็นจำเลย อันเนื่องมาจากการปฏิบัติหน้าที่ไม่เป็นไปตามกฎหมาย หรือระเบียบทางราชการ หรือต้องปฏิบัติหน้าที่ในฐานะของโจทก์ อันเนื่องมาจากการกระทำของบุคคลอื่นที่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อสถานศึกษา
2. ผู้อำนวยการสถานศึกษาในฐานะที่เป็นตัวแทนนิติบุคคลจะกระทำนิติกรรมสัญญาใด ๆ ได้ก็ต่อเมื่อกฎหมาย ระเบียบ หรือคำสั่งที่ผู้บังคับบัญชามอบอำนาจให้กระทำได้ การกระทำนิติกรรมสัญญาใด ๆ ที่ไม่มีกฎหมาย ระเบียบ หรือคำสั่งที่ผู้บังคับบัญชามอบอำนาจให้กระทำ หรือกระทำนิติกรรมสัญญาเกินวงเงินงบประมาณที่ได้รับมอบอำนาจ ผู้อำนวยการสถานศึกษาต้องรับผิดชอบทางกฎหมายด้วยตนเอง
3. ผู้อำนวยการสถานศึกษาอาจถูกฟ้องให้รับผิดชอบในฐานะละเมิดได้ ถ้าการบริหารและการจัดการศึกษาของผู้อำนวยการสถานศึกษานั้นไปขัดแย้งกับสิทธิของบุคคลอื่น หรือบริหารงานนอกขอบอำนาจหน้าที่ของสถานศึกษา ผู้อำนวยการสถานศึกษาอาจรับผิดชอบทางแพ่งตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ซึ่งต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทน หรือถูกดำเนินการทางวินัย หรืออาจได้รับโทษทางอาญาก็ได้
4. การบริหารทรัพย์สินของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคลตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติมาตรา 59 ผู้อำนวยการสถานศึกษาต้องมีความรอบรู้และระมัดระวังในการทำนิติกรรมสัญญาของทรัพย์สินแต่ละประเภท และวางแผนบริหารทรัพย์สินของสถานศึกษาให้เป็นไปตามระเบียบ และกฎหมายที่ทางราชการกำหนดด้วยความรัดกุมรอบคอบ มิฉะนั้นอาจถูกฟ้องร้องได้
5. ทรัพย์สินทางปัญญา หรือสิ่งประดิษฐ์ที่เป็นนวัตกรรม ซึ่งสถานศึกษาประดิษฐ์คิดค้นขึ้นมา ถ้าไม่มีข้อยกเว้นกฎหมายว่าด้วยลิขสิทธิ์แล้ว สถานศึกษาสามารถจดทะเบียนสิทธิบัตรให้เป็นทรัพย์สินของสถานศึกษาได้

6. ในการปฏิบัติงานหากมีปัญหาด้านกฎหมายควรปรึกษานิติกรประจำเขตพื้นที่การศึกษาหรือหน่วยงานอื่นและอัยการจังหวัด เป็นต้น

7. ผู้อำนวยการสถานศึกษาพึงให้ความสำคัญและเคร่งครัดต่อการจัดระบบการเงิน การบัญชี การพัสดุ ภายในสถานศึกษาโดยให้อู่บนพื้นฐานของหลักความถูกต้อง โปร่งใส และตรวจสอบได้เพราะในปัจจุบันมีองค์กรอิสระ หรือหน่วยงานตรวจสอบจากภายนอกซึ่งกฎหมายให้อำนาจไว้ เช่น คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ซึ่งองค์กรเหล่านี้เมื่อตรวจสอบการกระทำความผิดแล้ว สามารถระบุโทษให้ผู้บังคับบัญชาที่มีอำนาจลงโทษได้ โดยไม่มีการสอบสวนเหมือนกับกระบวนการดำเนินการทางวินัยข้าราชการ

8. สถานศึกษาควรรวบรวมกฎหมายการศึกษาและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการบริหาร การจัดการศึกษาไว้ในสถานศึกษา เพื่อให้สะดวกแก่การศึกษาค้นคว้า และนำมาใช้ได้อย่างรวดเร็ว เช่น พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการ กระทรวงศึกษาธิการ พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารทางราชการ พระราชบัญญัติ ความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง เป็นต้น

9. ผู้อำนวยการสถานศึกษาควรพัฒนาตนเองและทีมงานให้มีความรู้พื้นฐานด้าน กฎหมายการศึกษา และกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อให้สามารถนำไป ปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ขอบข่ายและภารกิจการบริหารและการจัดการสถานศึกษา

1. งานบริหารวิชาการ

แนวคิด

งานวิชาการเป็นงานหลัก หรือเป็นภารกิจหลักของสถานศึกษาที่พระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 (กระทรวงศึกษาธิการ. 2546 : 33-34) มุ่งให้กระจายอำนาจในการบริหารจัดการไปให้สถานศึกษาให้มากที่สุด ด้วย เจตนารมณ์ที่จะให้สถานศึกษาดำเนินการได้โดยอิสระ กล่องตัว รวดเร็ว สอดคล้องกับความ ต้องการของผู้เรียน สถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่น และการมีส่วนร่วมจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่าย ซึ่งจะเป็ปัจจัยสำคัญทำให้สถานศึกษามีความเข้มแข็งในการบริหารและการจัดการ สามารถ พัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ตลอดจนการวัดผล ประเมินผล รวมทั้งการวัดปัจจัย เกื้อหนุนการพัฒนาคุณภาพนักเรียน ชุมชน ท้องถิ่นได้อย่างมีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้สถานศึกษาบริหารงานด้านวิชาการได้โดยอิสระ คล่องตัว รวดเร็ว และสอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน สถานศึกษา ชุมชน และท้องถิ่น
2. เพื่อให้การบริหารและการจัดการศึกษาของสถานศึกษาได้มาตรฐานและมีคุณภาพ สอดคล้องกับระบบประกันคุณภาพการศึกษาและการประเมินคุณภาพภายในเพื่อพัฒนาตนเอง และการประเมินจากหน่วยงานภายนอก
3. เพื่อให้สถานศึกษาพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ ตลอดจนปัจจัยเกื้อหนุน การพัฒนาการเรียนรู้ที่สนองความต้องการของผู้เรียน ชุมชนและท้องถิ่น โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ได้อย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพ

ขอบข่าย/ภารกิจ

1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
2. การพัฒนาการเรียนรู้
3. การวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน
4. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา
5. การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา
6. การพัฒนาแหล่งเรียนรู้
7. การนิเทศการศึกษา
8. การแนะแนวการศึกษา
9. การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
10. การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน
11. การประสานความร่วมมือในการพัฒนางานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวยุทธศาสตร์อื่น
12. การส่งเสริมสนับสนุนวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวยุทธศาสตร์ หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

2. งานบริหารงานบุคคล

แนวคิด

การบริหารงานบุคคลในสถานศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ. 2546 : 51-52) เป็นภารกิจสำคัญยิ่งที่มุ่งส่งเสริมให้สถานศึกษาสามารถปฏิบัติงานเพื่อตอบสนองภารกิจของสถานศึกษา เพื่อบำบัดการดำเนินงานบุคคลให้เกิดความคล่องตัว อิสระภายใต้กฎหมาย ระเบียบ เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาลข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาให้ได้รับการพัฒนา มีความรู้

ความสามารถ มีขวัญกำลังใจ ได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติ มีความมั่นคงและก้าวหน้าในวิชาชีพ ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของผู้เรียนเป็นสำคัญ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้การดำเนินงานด้านการบริหารงานบุคคลถูกต้อง รวดเร็วเป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล
2. เพื่อส่งเสริมบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถและมีจิตสำนึกในการปฏิบัติภารกิจที่รับผิดชอบให้เกิดผลสำเร็จตามหลักการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์
3. เพื่อส่งเสริมให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาปฏิบัติงานเต็มศักยภาพ โดยยึดมั่นในระเบียบวินัย จรรยาบรรณ อย่างมีมาตรฐานแห่งวิชาชีพ
4. เพื่อให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ปฏิบัติงานได้ตามมาตรฐานวิชาชีพได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติ มีความมั่นคงและความก้าวหน้าในวิชาชีพ ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของผู้เรียนเป็นสำคัญ

ขอบข่าย/ภารกิจ

1. การวางแผนอัตรากำลังและกำหนดตำแหน่ง
2. การสรรหาและการบรรจุแต่งตั้ง
3. การเสริมสร้างประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ
4. วินัยและการรักษาวินัย
5. การออกจากราชการ

3. งานบริหารงบประมาณ

แนวคิด

การบริหารงานงบประมาณของสถานศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ. 2546 : 39-40) มุ่งเน้นความเป็นอิสระ ในการบริหารจัดการมีความคล่องตัว โปร่งใส ตรวจสอบได้ ชี้คหลักการบริหารมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์และบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน ให้มีการจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สินของสถานศึกษา รวมทั้งจัดหารายได้จากบริการมาบริหารจัดการเพื่อประโยชน์ทางการศึกษาส่งผลให้เกิดคุณภาพที่ดีขึ้นต่อผู้เรียน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้สถานศึกษาบริหารงานด้านงบประมาณมีความเป็นอิสระ คล่องตัว โปร่งใส ตรวจสอบได้
2. เพื่อให้ผลผลิต ผลลัพธ์เป็นไปตามข้อตกลงการให้บริการ

3. เพื่อให้สถานศึกษาสามารถบริหารจัดการทรัพยากรที่ได้อย่างเพียงพอและมีประสิทธิภาพ

ขอบข่าย/ภารกิจ

1. การจัดทำและเสนอของบประมาณ
 - 1.1 การวิเคราะห์และพัฒนานโยบายทางการศึกษา
 - 1.2 การจัดทำแผนกลยุทธ์หรือแผนพัฒนาการศึกษา
 - 1.3 การวิเคราะห์ความเหมาะสมการเสนอของบประมาณ
2. การจัดสรรงบประมาณ
 - 2.1 การจัดสรรงบประมาณในสถานศึกษา
 - 2.2 การเบิกจ่ายและการอนุมัติงบประมาณ
 - 2.3 การโอนเงินงบประมาณ
3. การตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการใช้เงินและผลการดำเนินงาน
 - 3.1 การตรวจสอบติดตามการใช้เงินและผลการดำเนินงาน
 - 3.2 การประเมินผลการใช้เงินและผลการดำเนินงาน
4. การระดมทรัพยากร และการลงทุนเพื่อการศึกษา
 - 4.1 การจัดการทรัพยากร
 - 4.2 การระดมทรัพยากร
 - 4.3 การจัดหารายได้และผลประโยชน์
 - 4.4 กองทุนกู้ยืมเพื่อการศึกษา
 - 4.5 กองทุนสวัสดิการเพื่อการศึกษา
5. การบริหารการเงิน
 - 5.1 การเบิกเงินจากคลัง
 - 5.2 การรับเงิน
 - 5.3 การเก็บรักษาเงิน
 - 5.4 การจ่ายเงิน
 - 5.5 การนำส่งเงิน
 - 5.6 การกันเงินไว้เบิกเหลือมปี
6. การบริหารบัญชี
 - 6.1 การจัดทำบัญชีการเงิน
 - 6.2 การจัดทำรายงานทางการเงินและงบการเงิน

6.3 การจัดทำและจัดหาแบบพิมพ์บัญชี ทะเบียน และรายงาน

7. การบริหารพัสดุและสินทรัพย์

7.1 การจัดทำระบบฐานข้อมูลสินทรัพย์ของสถานศึกษา

7.2 การจัดหาพัสดุ

7.3 การกำหนดรูปแบบรายการหรือคุณลักษณะเฉพาะและจัดซื้อจัดจ้าง

7.4 การควบคุมดูแล บำรุงรักษา และจำหน่ายพัสดุ

4. การบริหารทั่วไป

แนวคิด

การบริหารทั่วไป (กระทรวงศึกษาธิการ. 2546 : 64-65) เป็นงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดระบบบริหารองค์กรให้บริการบริหารงานอื่น ๆ บรรลุผลตามมาตรฐาน คุณภาพและเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยมีบทบาทหลักในการประสานส่งเสริมสนับสนุนและการอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ในการให้บริการการศึกษาทุกรูปแบบ มุ่งพัฒนาสถานศึกษาให้ใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีอย่างเหมาะสม ส่งเสริมในการบริหารและการจัดการศึกษาของสถานศึกษาตามหลักการบริหารงานที่มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ของงานเป็นหลัก โดยเน้นความ โปร่งใสความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ ตลอดจนการมีส่วนร่วมของบุคคล ชุมชนและองค์กรที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การจัดการศึกษามีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้บริการ สนับสนุน ส่งเสริม ประสานงานและอำนวยความสะดวก ให้การปฏิบัติงานของสถานศึกษาเป็นไปด้วยความเรียบร้อย มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล
2. เพื่อประชาสัมพันธ์เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารและผลงานของสถานศึกษาต่อสาธารณชน ซึ่งจะก่อให้เกิด ความรู้ ความเข้าใจ เจตคติที่ดี เลื่อมใส ศรัทธาและให้การสนับสนุนการจัดการศึกษา

ขอบข่ายและภารกิจ

1. การดำเนินงานธุรการ
2. งานเลขานุการคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
3. การพัฒนาระบบและเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ
4. การประสาน และพัฒนาเครือข่ายการศึกษา
5. การจัดระบบการบริหารและพัฒนาองค์กร
6. งานเทคโนโลยีสารสนเทศ
7. การส่งเสริมสนับสนุนด้านวิชาการ งบประมาณ บุคลากร และบริหารทั่วไป

8. การดูแลอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม
9. การจัดทำสำมะโนนักเรียน
10. การรับนักเรียน
11. การส่งเสริมและประสานงานการจัดการศึกษาในระบบ นอกระบบ และตามอัธยาศัย
12. การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา
13. การส่งเสริมงานกิจการนักเรียน
14. การประชาสัมพันธ์งานการศึกษา
15. การส่งเสริมสนับสนุนและประสานงานการจัดการศึกษาของบุคคล ชุมชน องค์กร

หน่วยงานและสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา

16. งานประสานราชการกับเขตพื้นที่การศึกษาและหน่วยงานอื่น
17. การจัดระบบการควบคุมในหน่วยงาน
18. งานบริหารสาธารณะ
19. งานที่ไม่ได้ระบุไว้ในงานอื่น

แนวคิด หลักการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล

การบริหารตามหลักธรรมาภิบาล ประกอบด้วย 6 หลัก ดังนี้ (สถาบันพระปกเกล้า. 2545 ; อ้างถึงใน สุรศักดิ์ ศรีสว่างรัตน์. 2547 : 15-18)

1. แนวคิดเรื่องหลักนิติธรรม มีสาระสำคัญของหลักนิติธรรม ดังนี้

หลักนิติธรรมมีความเกี่ยวพันกันอย่างยิ่งกับสิทธิเสรีภาพของบุคคลและสิทธิความเสมอภาค สิทธิทั้งสองประการดังกล่าวข้างต้นถือเป็นพื้นฐานของ “ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์” ในรัฐเสรีประชาธิปไตยทั้งหลายยอมรับหลักความเป็นอิสระของปัจเจกบุคคล ในการที่จะพัฒนาบุคลิกภาพของตนเองไปตามความประสงค์ของบุคคลนั้น ดังนั้นเพื่อความเป็นอิสระของปัจเจกบุคคลในการพัฒนาบุคลิกภาพของแต่ละบุคคล รัฐจึงต้องให้ความเคารพขอบเขตของสิทธิและเสรีภาพของปัจเจกบุคคล การแทรกแซงในสิทธิและเสรีภาพของปัจเจกบุคคล โดยอำนาจรัฐจะกระทำได้อันมีกฎหมายซึ่งผ่านความเห็นชอบจากตัวแทนของประชาชนตามหลักความชอบธรรม ในทางประชาธิปไตยได้ให้ความเห็นชอบแล้วเท่านั้น จึงจะสามารถกระทำได้ เพื่อให้การคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของปัจเจกบุคคลมีผลในทางปฏิบัติอย่างแท้จริง จึงได้มีการนำหลักการแบ่งแยกอำนาจมาใช้ เพื่อความมุ่งหมายจะให้อำนาจแต่ละอำนาจควบคุมตรวจสอบซึ่งกันและกัน เพื่อให้สิทธิและเสรีภาพของประชาชนได้รับความคุ้มครองนอกเหนือจากหลักการแบ่งแยกอำนาจแล้วได้มีการบัญญัติหลักการต่าง ๆ อีกหลายประการเพื่อเป็นการให้หลักประกันแก่สิทธิและเสรีภาพของปัจเจกบุคคลมิให้ถูกละเมิดจากรัฐ เช่น การจำกัดสิทธิและเสรีภาพต้องมีผลบังคับเป็นการทั่วไป

และไม่มุ่งหมายให้ใช้บังคับแก่กรณีใดกรณีหนึ่งหรือแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นการเฉพาะเจาะจง การกำหนดให้ระบอบบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญที่ให้อำนาจในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพ หลักการ จำกัดสิทธิและเสรีภาพจะกระทบกระเทือนสาระสำคัญของสิทธิและเสรีภาพมิได้และหลักประกันที่สำคัญ คือหลักประกันการใช้สิทธิในทางศาล ซึ่งถือว่าเป็นสาระสำคัญของการให้ความคุ้มครอง สิทธิและเสรีภาพแก่ปัจเจกบุคคล เพราะการคุ้มครองหรือหลักประกันทั้งหลายจะปราศจาก ความหมายหากไม่ให้สิทธิแก่ปัจเจกบุคคลในการโต้แย้งการกระทำของรัฐ เพื่อให้องค์กรศาลซึ่งเป็น องค์กรที่มีความเป็นกลางเข้ามาควบคุมตรวจสอบการกระทำของรัฐ ที่ถูกโต้แย้งว่าละเมิดต่อสิทธิ และเสรีภาพของปัจเจกบุคคล

กล่าวโดยสรุปหลักการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพถือเป็นหลักพื้นฐานที่สำคัญ ของหลัก นิติธรรม ทั้งนี้เพราะถือว่าศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์เป็นหลักสูงสุดของรัฐธรรมนูญ ดังนั้นการ กระทำของรัฐทั้งหลาย จึงต้องดำเนินการให้สอดคล้องกับคุณค่าอันสูงสุดของรัฐธรรมนูญ เพราะ มนุษย์นั้นเป็นเป้าหมายการดำเนินการของรัฐ มิใช่เป็นเพียงเครื่องมือในการดำเนินการของรัฐ การ ดำรงอยู่ของรัฐย่อมดำรงอยู่เพื่อมนุษย์มิใช่มนุษย์ดำรงอยู่เพื่อรัฐ ด้วยเหตุนี้สิทธิและเสรีภาพจึงเป็น รากฐานที่สำคัญของรัฐเสรีประชาธิปไตยที่ยึดถือระบบนิติธรรม

หลักความชอบด้วยกฎหมายในทางเนื้อหา

หลักความชอบด้วยกฎหมายในทางเนื้อหาเป็นหลักที่เรียกร้องให้ฝ่ายนิติบัญญัติ หรือ ฝ่ายปกครองที่ออกกฎหมายลำดับรอง กำหนดหลักเกณฑ์ในทางกฎหมายให้เป็นตามหลักความ แน่นอนของกฎหมาย หลักห้ามมิให้กฎหมายมีผลย้อนหลัง และหลักความพอสมควรแก่เหตุ

1. หลักความแน่นอนของกฎหมาย หลักความแน่นอนของกฎหมายเป็นหลักการที่ หลีกเลี่ยงความไม่แน่นอนในการใช้กฎหมาย ซึ่งหลักความแน่นอนของกฎหมายเป็นหลักที่ เรียกร้องว่าการบัญญัติกฎหมายต้องมีความแน่นอนเพียงพอที่จะทำให้บุคคลในสังคมสามารถทราบ ได้ว่าบทบัญญัติของกฎหมายที่เขาจะต้องคำนึงถึง เมื่อจะกระทำการอันใดอันหนึ่งและกฎหมาย ดังกล่าวมีข้อเรียกร้องอย่างใดบ้างจากข้อเรียกร้องดังกล่าวนี้เอง บุคคลจึงสามารถที่จะกำหนดการ กระทำของตนเองให้เป็นไปตามเงื่อนไขของกฎหมาย หลักความแน่นอนของกฎหมาย ประกอบด้วยหลักย่อย 2 หลัก กล่าวคือหลักความชัดเจนของกฎหมาย และหลักคุ้มครองความ สุจริต

1.1 หลักความชัดเจนของกฎหมาย หลักความชัดเจนของกฎหมายเรียกร้องฝ่าย นิติบัญญัติ (รวมทั้งฝ่ายบริหารในการออกกฎหมายลำดับรอง) ในการบัญญัติว่ากฎหมายจะต้องมี ความชัดเจนอย่างพอเพียง เพื่อให้บุคคลสามารถกำหนดพฤติกรรมของตนเอง ภายใต้สภาพการณ์

ในทางกฎหมายเรื่องนั้น ๆ ได้ แต่อย่างไรก็ตามหลักนิติธรรมมิได้ห้ามในการที่จะบัญญัติ “ถ้อยคำในทางกฎหมายที่ขาดความชัดเจน” และการบัญญัติถึง “เงื่อนไขทั่วไป”

1.2 หลักคุ้มครองความสุจริตในขณะที่หลักความชัดเจนของกฎหมายเรียกร้องต่อฝ่ายนิติบัญญัติ แต่หลักคุ้มครองความสุจริตเรียกร้องต่อฝ่ายปกครอง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรณีที่เกี่ยวข้องกับการยกเลิก เพิกถอนนิติกรรมทางปกครองที่ให้ประโยชน์แก่ผู้รับนิติกรรมทางปกครองที่ให้ประโยชน์แก่ผู้รับนิติกรรมทางปกครอง ถ้าผู้รับนิติกรรมทางปกครองเชื่อโดยสุจริตว่านิติกรรมทางปกครองนั้นออกโดยชอบด้วยกฎหมายและเมื่อได้ขังน้ำหนักระหว่างประโยชน์สาธารณะ ในกรณีที่มีการยกเลิกนิติกรรมทางปกครองดังกล่าวกับความสุจริตของบุคคลนั้นแล้ว เห็นควรที่คุ้มครองบุคคลดังกล่าว กรณีนี้ให้ใช้หลักความคุ้มครองความสุจริตของผู้รับนิติกรรมทางปกครอง เพื่อคุ้มครองบุคคลดังกล่าว

2. หลักห้ามมิให้กฎหมายมีผลย้อนหลัง ตามหลักห้ามมิให้กฎหมายมีผลย้อนหลัง เป็นการเรียกร้องไม่ให้กฎหมายมีผลใช้บังคับกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในอดีตที่ผ่านมา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรณีของการย้อนหลังไปเป็นโทษต่อเหตุการณ์ที่ได้สิ้นสุดไปแล้ว การมีผลย้อนหลังของกฎหมายอาจแบ่งออกได้เป็น 2 กรณี คือกรณีแรกการมีผลย้อนหลังโดยแท้ของกฎหมาย หรือเรียกว่าการมีผลย้อนหลังในผลของกฎหมาย กรณีนี้ได้แก่ กรณีที่ข้อเท็จจริง อันใดอันหนึ่งได้ผ่านพ้นไปแล้วและกฎหมายได้บัญญัติให้มีผลกับข้อเท็จจริงที่ได้สิ้นสุดไปแล้ว เช่น การเพิ่มอัตราเบี้ยบำนาญ โดยให้มีผลย้อนหลังโดยแท้ข้อมหาความว่า ผู้รับบำนาญข้อมมีสิทธิได้รับเงินบำนาญเพิ่มขึ้น ในช่วงเวลาที่ผ่านพ้นไปแล้วตามที่กฎหมายนั้นให้มีผลย้อนหลัง ไปถึงและกรณีที่สอง คือ การมีผลย้อนหลังมิใช่โดยแท้ หมายถึง กรณีที่กฎหมายได้เชื่อมโยงกับข้อเท็จจริงที่ได้เริ่มเกิดขึ้นแล้วในอดีตแต่ข้อเท็จจริงนั้นในอนาคต เช่น ในกรณีของการเพิ่มอัตราเบี้ยบำนาญสำหรับผู้มีสิทธิได้รับบำนาญ โดยให้มีผลย้อนหลังมิใช่โดยแท้ในกรณีนี้จะให้มีผลนับจากวันที่กฎหมายมีผลใช้บังคับ

รูปแบบของการมีผลย้อนหลังทั้งสองกรณี หากมีผลไปในทางที่เป็นประโยชน์ต่อผู้ที่เกี่ยวข้องในกรณีนี้ไม่มีข้อห้ามแต่อย่างใด แต่กรณีที่ก่อให้เกิดภาวะหรือก่อให้เกิดผลกระทบกับบุคคลที่เกี่ยวข้องการให้มีผลย้อนหลังข้อมมีขอบเขตตามหลักความแน่นอนของกฎหมายกับหลักการคุ้มครองความสุจริตซึ่งตามหลักทั้งสองก็มีได้จำกัดการมีผลย้อนหลัง โดยสิ้นเชิงแต่การมีผลย้อนหลังไปเป็นโทษนั้นข้อมนำมาใช้อย่างเคร่งครัดในทางกฎหมายอาญา ส่วนในขอบเขตของกฎหมายอื่น ๆ นั้น ในกรณีของการให้มีผลย้อนหลังโดยแท้จำเป็นจะต้องพิจารณาขังน้ำหนักระหว่างหลักความแน่นอนของกฎหมายกับเหตุผลความจำเป็นของประโยชน์สาธารณะ ในการให้มีผลย้อนหลังดังกล่าว และสำหรับการมีผลย้อนหลัง มิใช่โดยแท้จะต้องพิจารณาขังน้ำหนักระหว่าง

ขอบเขตของการคุ้มครองความสุจริตกับความสำคัญของประโยชน์สาธารณะ ซึ่งเป็นความประสงค์ของฝ่ายนิติบัญญัติที่ต้องการจะมุ่งคุ้มครอง แต่อย่างไรก็ตามจะต้องสันนิษฐานไว้ก่อนทั้งสองกรณีว่าประชาชนเชื่อโดยสุจริตถึงความสมบูรณ์อยู่ของกฎหมายที่มีผลใช้บังคับอยู่

3. หลักความพอสมควรแก่เหตุ หลักความพอสมควรแก่เหตุหรือเรียกอีกชื่อว่า “หลักความได้สัดส่วน” ซึ่งถือว่าเป็นหลักกฎหมายมหาชนทั่วไปที่มีบัญญัติไว้เป็นลายลักษณ์อักษร แต่นับว่าเป็นหลักกฎหมายที่สำคัญในการตรวจสอบการกระทำทั้งหลายของรัฐ ซึ่งมีผลต่อความสมบูรณ์หรือความชอบด้วยกฎหมายของการกระทำนั้น ๆ ภาระหน้าที่ของหลักความได้สัดส่วน มิได้มีความมุ่งหมายเฉพาะการจำกัดการแทรกแซงของรัฐเท่านั้น แต่หลักความได้สัดส่วนยังเป็นหลักการในทางเนื้อหาที่ห้ามมิให้มีการใช้อำนาจอย่างอำเภอใจ นอกจากนี้หลักความได้สัดส่วนเป็นหลักที่มีความสำคัญสำหรับการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของบุคคล

2. แนวความคิดเรื่องหลักคุณธรรม

2.1 ความหมายของวิชาชีพนิยมและการกระทำผิดมาตรฐานวิชาชีพนิยม
(ดิน ปรัชญาพุทธธิ. 2535 : 320)

2.1.1 ความหมายของวิชาชีพนิยม (Professionalism) วิชาชีพนิยมหรือคณินิยม วิชาชีพมาจากภาษาละติน “Profiteria” (Pro+fateri) ซึ่งหมายถึงสิ่งที่กลุ่มคนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งถือว่าองค์ความรู้ ความรอบรู้และวิธีปฏิบัติของพวกเขาคนมีคุณค่าทั้งต่อตนเอง และต่อสังคมและพยายามผลักดันให้สาธารณชนยอมรับสถานภาพอาชีพของตน กลุ่มบุคคลดังกล่าวนี้ได้ชื่อว่าเป็นมืออาชีพ (Professional) ซึ่งมีความรอบรู้ (Expertise) หรือ “ปฏิเวธ” ที่รู้แจ้งเกี่ยวกับวิชาชีพของตน มืออาชีพจึงมีความแตกต่างจากผู้ที่ไม่ใช่ หรือที่รู้จักกันในนามของ “Dilettante (i)” หรือ “Minio” Dilettante (i) หรือ Minion เป็นผู้ที่ไม่ใช่มืออาชีพ ไม่มีความรอบรู้ในศาสตร์และมักใช้สามัญสำนึกเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานมากกว่าที่จะใช้ทฤษฎีหรือมาตรฐานวิชาชีพ

2.1.2 ความหมายของการกระทำผิดวิชาชีพนิยม จากความหมายของวิชาชีพนิยมข้างต้น พอจะอนุมานได้ว่า การกระทำผิดวิชาชีพนิยม ได้แก่ พฤติกรรมที่สวนทางหรือขัดแย้งกับองค์ประกอบของวิชาชีพนิยมทั้ง 18 ประการข้างต้น เฉพาะอย่างยิ่งในประเด็นของการมีจรรยาบรรณวิชาชีพและการประพฤติตามจรรยาบรรณวิชาชีพ

2.2 ความหมายของจรรยาบรรณและการกระทำผิดจรรยาบรรณ ความหมายของจรรยาบรรณ (Ethics) มีนักวิชาการหลายท่าน ได้ให้ความหมายของจรรยาบรรณไว้ดังนี้

2.2.1 จรรยาบรรณ หมายถึง มาตรฐานของความประพฤติและการใช้ดุลยพินิจทางศีลธรรมที่ว่า การกระทำของบุคคล/บริษัทถูกหรือผิด สมควรหรือไม่สมควร (Wright. 1994)

2.2.2 จรรยาบรรณ หมายถึง การศึกษาและวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการตัดสินใจภายในกรอบของมาตรฐานทางศีลธรรม หรือการศึกษาว่าพฤติกรรมอะไรบ้างที่ “ถูก” หรือ “ดี” สมควรหรือไม่สมควรเมื่อมองจากมาตรฐานจรรยาบรรณวิชาชีพ (Bovee and others. 1993)

2.2.3 จรรยาบรรณ หมายถึง ทฤษฎี หรือศีลธรรมซึ่งพยายามจัดระบบการใช้ดุลยพินิจทางศีลธรรมและปกป้องหลักศีลธรรมเบื้องต้นของบุคคล (Luthans. 1990)

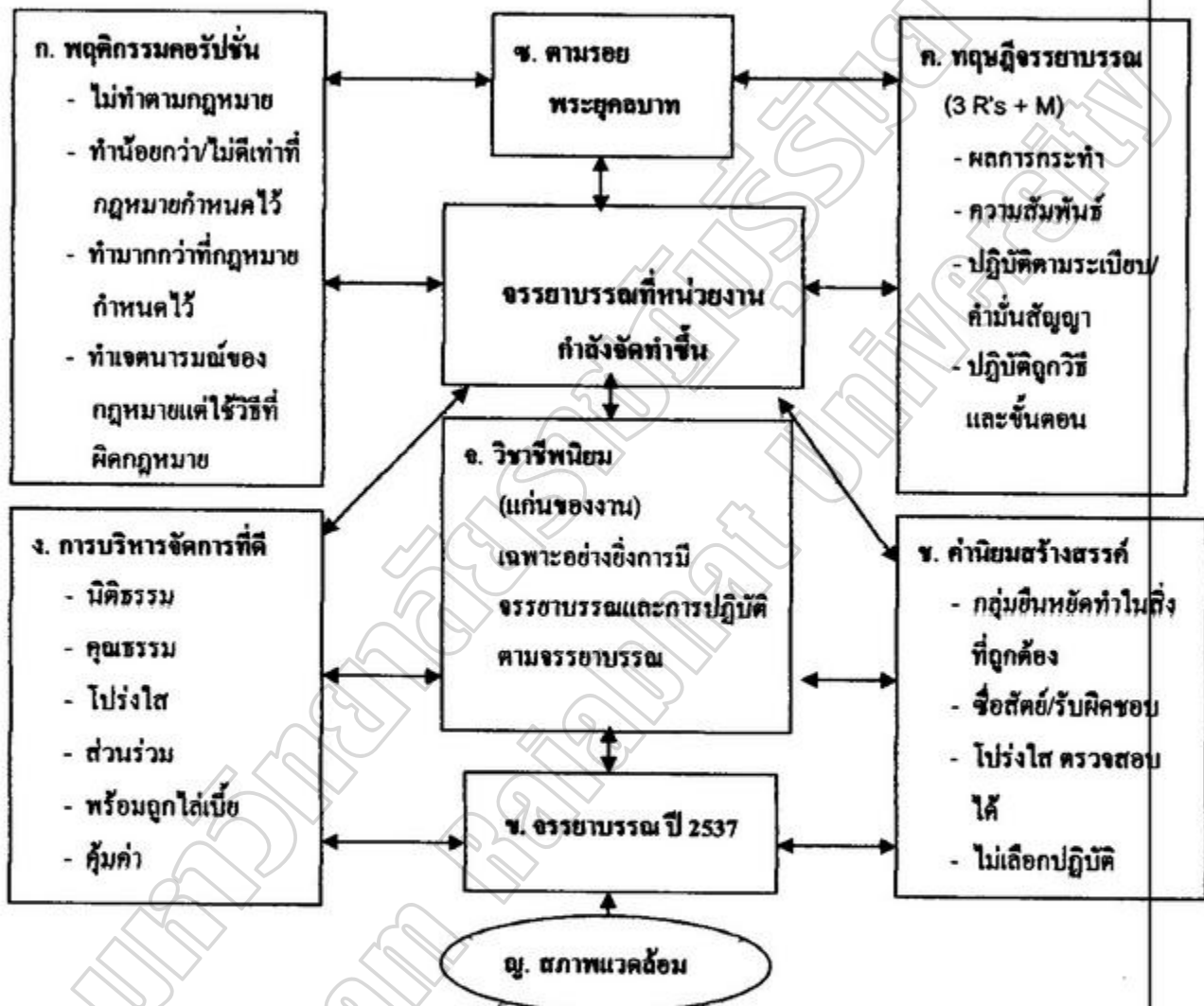
2.2.4 จรรยาบรรณ หรือ Ethics มาจากคำภาษา “กรีก” ว่า “Ethos” หรือ ธรรมเนียม (Custom) (พจนานุกรมศัพท์สังคมวิทยา อังกฤษ – ไทย ฉบับราชบัณฑิตยสถาน. 2525) ของชนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งซึ่ง Ethics หรือ Ethos นี้จะมีความหมายพ้องกับศีลธรรม (Morality) (พจนานุกรมศัพท์สังคมวิทยา อังกฤษ-ไทย ฉบับราชบัณฑิตยสถาน. 2525) ที่มาจากรากศัพท์ “Mos” และทั้ง Ethics และ Morality เป็นสิ่งที่สังคมเชื่อว่าอะไรผิด อะไรถูก (Green. 1994)

2.2.5 จรรยาบรรณ หมายถึง รูปแบบของการใช้มาตรการใส่เบียดตนเอง ภาระที่ผู้บริหารที่จะต้องชี้แจงความพร้อมที่จะให้ผู้อื่นตรวจสอบ (Self Accountability) หรือการตรวจสอบการกระทำหรือความประพฤติของตนเองของผู้บริหาร (Rossenbloom & Goldman. 1993) จากตัวอย่างของคำนิยามข้างต้น ผู้เขียนขอสรุปว่า จรรยาบรรณหมายถึงศีลธรรมประจำวิชาชีพ (Professional Morality) ซึ่งมีความหมายแคบกว่าศีลธรรมของสังคมหรือประชาชน โดยทั่วไป

2.3. ความหมายของการกระทำผิดจรรยาบรรณ การกระทำผิดจรรยาบรรณลักษณะสัมพัทธ์ (Relative) แล้วแต่มุมมองของแต่ละกลุ่มคนหรือวิชาชีพ ถ้ามองในวงกว้างการกระทำผิดจรรยาบรรณอาจรวมถึงพฤติกรรมคอร์รัปชัน ผลประโยชน์ขัดกันและการกระทำผิดวินัยข้าราชการ แต่ในที่นี้ผู้เขียนเห็นว่าการกระทำผิดจรรยาบรรณน่าจะกินความแค่การกระทำผิดจรรยาบรรณวิชาชีพเท่านั้น อย่างไรก็ตามพฤติกรรมการคอร์รัปชันและการกระทำผิดวินัยน่าจะครอบคลุมถึงพฤติกรรมที่กระทำผิดจรรยาบรรณด้วย แต่การกระทำผิดจรรยาบรรณอาจจะหรืออาจจะไม่รวมถึงพฤติกรรมคอร์รัปชันและการกระทำผิดวินัย

2.4 ปัจจัย หลักการและรูปแบบของการจัดทำจรรยาบรรณนับตั้งแต่สำนักงาน ก.พ. ได้ตั้งศูนย์ส่งเสริมจริยธรรมเพื่อทำการวิจัยและพัฒนา ประสานงาน ฝึกอบรมและเผยแพร่จรรยาบรรณตั้งแต่ 12 กันยายน 2542 หรือประมาณ 2 ปีมาแล้วนั้น ศูนย์ส่งเสริมจริยธรรมแห่งนี้ได้มีส่วนช่วยกรมต่าง ๆ จัดทำจรรยาบรรณไปแล้วถึง 40 กรม และการจัดทำจรรยาบรรณในกรมอื่น ๆ ก็กำลังดำเนินการอยู่ในขณะนี้และในการเข้าไปช่วยกระทรวง ทบวง กรมจัดทำจรรยาบรรณนั้นศูนย์ส่งเสริมจริยธรรมได้คำนึงถึงประเด็นต่อไปนี้

2.4.1 ปัจจัยที่ควรจะนำมาพิจารณาเมื่อจัดทำจรรยาบรรณดังกล่าวได้แสดงให้เห็นดังภาพประกอบ 2 (ดิน ปรัชญพทฐ. 2543 : 287-289)

ภาพประกอบ 2 แสดงปัจจัย 8 ประการที่ควรนำมาพิจารณาเพื่อประกอบการจัดทำจรรยาบรรณ

จากภาพประกอบ 2 จะเห็นได้ว่ามีปัจจัยอยู่ 8 ประการที่จะต้องนำมาพิจารณาระหว่างการจัดทำจรรยาบรรณ ซึ่งพอที่จะอธิบายเพิ่มเติมได้ดังนี้

ที่นำปัจจัย ก (พฤติกรรมคอร์รัปชัน) มาพิจารณาก็เพื่อต่อต้านหรือห้ามมิให้นำเอาพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ไปใส่ไว้ในจรรยาบรรณที่จะจัดทำขึ้น

ที่นำปัจจัย ข มาพิจารณาก็เพื่อหลีกเลี่ยงมิให้ซ้ำซ้อนกับจรรยาบรรณปี 2537 อะไรที่พูดไว้แล้วในจรรยาบรรณฉบับนั้น จะไม่นำมากล่าวซ้ำในจรรยาบรรณใหม่ที่กำลังจัดทำขึ้น อย่างไรก็ตามก็ควรจะกล่าวถึงจรรยาบรรณปี 2538 ไว้ในคำอารัมภบทของจรรยาใหม่ที่กำลังจัดทำขึ้นในข้อความที่ว่า “สำนักงาน (กระทรวง...กรม...) จึงกำหนดมาตรฐานของคุณธรรมและจริยธรรมไว้ให้ข้าราชการและลูกจ้างสำนักงาน... (กระทรวง...กรม...)” ควบคู่ไปกับจรรยาบรรณข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2537

ที่นำปัจจัย ค หรือทฤษฎีจรรยาบรรณมาพิจารณาก็เพื่อบรรจุสิ่งที่ดึงมาจากทฤษฎีเหล่านั้นไว้ในจรรยาบรรณที่กำลังจัดทำขึ้น

ที่นำปัจจัย ง หรือการบริหารจัดการที่ตีมาพิจารณาก็เพื่อบรรจุวัฒนธรรมใหม่ของข้าราชการไว้ในจรรยาบรรณที่กำลังจัดทำขึ้น

ที่นำปัจจัย จ หรือวิชาชีพนิยมมาพิจารณาก็เพื่อเน้นการมีจรรยาบรรณและการปฏิบัติตามจรรยาบรรณ เพื่อให้งานหลักหรือแก่นของงานประสบความสำเร็จหรือกล่าวอีกนัยหนึ่งหากหน่วยงานจะปฏิบัติงานให้สำเร็จ จำเป็นจะต้องอาศัยจรรยาบรรณและวิชาชีพนิยมอะไรบ้างและนำสิ่งนั้นมาบรรจุไว้ในจรรยาบรรณที่กำลังจัดทำขึ้น

ที่นำปัจจัย ช หรือค่านิยมสร้างสรรค์ก็เพื่อบรรจุวัฒนธรรมไทยของข้าราชการไว้ในจรรยาบรรณที่กำลังจัดทำขึ้น

ที่นำปัจจัย ซ หรือคัมภีร์พระยุคลบาทมาพิจารณาก็เพราะพระราชดำรัสตั้งแต่ปี 2524 - 2544 ล้วนแต่เป็นจรรยาบรรณชั้นเลิศ

ที่นำปัจจัย ฅ หรือสภาพแวดล้อมมาพิจารณาก็เพราะจรรยาบรรณมีลักษณะสัมพัทธ์เปลี่ยนแปลงไปตามกาลเทศะ พฤติกรรมเดียวกันนั้นสมัยหนึ่ง หรือ ณ สถานที่หนึ่งผู้คนมองว่าเป็นสิ่งที่ชื่นชม แต่ด้ววันเวลาและสถานที่เปลี่ยน ไปบุคคลกลุ่มเดียวกันนั้นอาจจะเห็นตรงข้ามก็ได้ หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งว่าด้วยอิทธิพลของความเปลี่ยนแปลงในสภาพแวดล้อม (ปริมาณ คุณภาพ และอัตราเร่ง) ทำให้การปฏิบัติงานมีปัญหา กล่าวคือบางครั้งมีปัญหากเกิดขึ้นแต่เราไม่ได้แก้ (กันแล้วแต่ไม่ได้แก้) บางครั้งไม่มีปัญหาซึ่งรวมทั้งแก้โดยวิชาชีพนิยม (ไม่ได้กันเลขแต่ไปเกามันเข้า) และบางครั้งมีปัญหากเกิดขึ้นแต่วิธีแก้ปัญหาก็รวมทั้งแก้ โดยวิชาชีพนิยมและจรรยาบรรณเดิมแก้ไม่ได้ฉะนั้นจึงจำเป็นต้องสร้างจรรยาบรรณใหม่ขึ้นมา (ดังที่สำนักงาน ก.พ. ได้สร้างจรรยาบรรณเกี่ยวกับการบริหารจัดการที่ดี ค่านิยมสร้างสรรค์และเมืองไทยใสสะอาดขึ้น) หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งได้ว่า หากจรรยาบรรณเดิมที่เราที่ส่งมอบจากคนรุ่นหนึ่งไปยังอีกรุ่นหนึ่ง หากจรรยาบรรณเดิมบกพร่องแต่ไม่ถึงกับสร้างความเสียหายเราก็แก้ไขปรับปรุง แต่ถ้าปัญหาที่เราากำลังประสบอยู่แก้โดยจรรยาบรรณเดิมไม่ได้ เราก็ต้องสร้างจรรยาบรรณใหม่ขึ้นมาแทนที่ ฉะนั้นปัจจัย

สภาพแวดล้อมจึงมีความสำคัญและควรนำมาพิจารณาควบคู่กับปัจจัยอื่น ๆ ในระหว่างที่มีการจัดทำ
จรรยาบรรณใหม่ด้วย

2.4.2 หลักการจัดทำจรรยาบรรณคงจะไม่มีสูตรสำเร็จอะไรในการจัดทำ
จรรยาบรรณ แต่สิ่งที่ศูนย์ส่งเสริมจริยธรรม สำนักงาน ก.พ. ถือเป็นแนวปฏิบัติที่ มีดังนี้

2.4.2.1 ควรระมัดระวังประสงศ์และแรงคลใจที่จัดทำจรรยาบรรณเอาไว้
ด้วย

2.4.2.2 จรรยาบรรณ ต้องจัดทำโดยข้าราชการของวิชาชีพหรือหน่วยงาน
นั้น ๆ

2.4.2.3 เมื่อจัดทำร่างจรรยาบรรณเสร็จ ต้องนำไปทำประชาพิจารณ์

2.4.2.4 จรรยาบรรณต้องสั้น กระชับ เข้าใจง่าย

2.4.2.5 จรรยาบรรณต้องเขียนเป็นเชิงพฤติกรรม หรือสะท้อนให้เห็น
การกระทำ (ไม่ใช่เพียงแต่จะทำให้สมาชิกเข้าใจและยอมรับเท่านั้น)

2.4.2.6 จรรยาบรรณต้องอยู่ในวิสัยที่จะปฏิบัติตามได้ อะไรที่ทำได้
ไม่ควรจะเขียนลงไป

2.4.2.7 อะไรที่ระบุไว้ในวินัยข้าราชการพลเรือน คำสั่ง มติ
หนังสือเวียน คู่มือปฏิบัติงานและจรรยาบรรณ พ.ศ. 2537 แล้วไม่ควรนำมากล่าวซ้ำ ที่สำคัญ
จรรยาบรรณใหม่ที่กำลังทำขึ้นน่าจะระบุว่าอะไรที่บรรจุไว้แล้วในเอกสารต่าง ๆ ข้างต้น ไม่ควรจะ
นำมากล่าวซ้ำ หรือระบุว่าจึงให้นำเอาจรรยาบรรณใหม่มาใช้ควบคู่กับเอกสารต่าง ๆ ข้างต้นที่ไว้
ในประเด็นนี้

2.4.2.8 จรรยาบรรณควรเริ่มต้นด้วยคำว่า “พึง” ไม่ใช่ “ต้อง” และ
แม้แต่คำว่า “ควร” ก็ควรหลีกเลี่ยงเพราะจรรยาบรรณนั้นเป็นการควบคุมภายใน (Internal
Control) หรือควบคุมตนเองและด้วยความสมัครใจ การที่บุคคลจะปฏิบัติตามหรือไม่ปฏิบัติตาม
จรรยาบรรณใหม่ที่จัดทำขึ้นเป็นเรื่องมโนธรรมความสำนึกผิดชั่วดีของบุคคลนั้น ๆ คนอื่น ๆ จะมา
บังคับไม่ได้

2.4.3 รูปแบบของการจัดทำจรรยาบรรณของหน่วยงานรูปแบบข้างล่างนี้
อาจนำไปประกอบการจัดทำจรรยาบรรณได้ในระดับหนึ่ง

3. แนวความคิดเรื่องหลักการมีส่วนร่วม

3.1 ความหมายของการมีส่วนร่วม (บวรศักดิ์ อุวรรณโณ. 2542 : 135-137) คำว่า
การมีส่วนร่วมของประชาชน (Public Participation) หมายถึง การกระจายโอกาสให้ประชาชนมี
ส่วนร่วมทางการเมืองและการบริหารเกี่ยวกับการตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ รวมทั้งการจัดสรร

ทรัพยากรของชุมชนและของชาติ ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตและความเป็นอยู่ของประชาชน โดยการให้ข้อมูลแสดงความคิดเห็น ให้คำแนะนำปรึกษา ร่วมวางแผน ร่วมปฏิบัติ รวมตลอดจน การควบคุมโดยตรงจากประชาชน

การมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นกระบวนการซึ่งประชาชนหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ได้มีโอกาสแสดงทัศนะและเข้าร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ที่มีผลต่อวิถีความเป็นอยู่ของประชาชน รวมทั้งมีการนำความคิดเห็นดังกล่าวไปประกอบการพิจารณา กำหนดนโยบายและการตัดสินใจของรัฐ การมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นกระบวนการสื่อสารในระบบเปิด กล่าวคือเป็นการสื่อสารสองทาง ทั้งอย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการ ซึ่งประกอบไปด้วยการแบ่งสรรข้อมูล ร่วมกันระหว่างผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและเป็นการเสริมสร้างความสามัคคีในสังคม

การมีส่วนร่วมของประชาชนมีความสำคัญในการสร้างประชาธิปไตยอย่างยั่งยืนและส่งเสริมธรรมาภิบาลตลอดจนการบริหารงาน หากการมีส่วนร่วมของประชาชนมากขึ้นเพียงใดก็จะช่วยให้มีการตรวจสอบการทำงานของผู้บริหารและทำให้ผู้บริหารมีความรับผิดชอบต่อสังคมมากขึ้น อีกทั้งยังเป็นการป้องกันนักการเมือง จากการกำหนดนโยบายที่ไม่เหมาะสมกับสังคมนั้น ๆ นอกจากนี้การมีส่วนร่วมของประชาชนยังเป็นการสร้างความมั่นใจว่าเสียงของประชาชนจะมีคนรับฟังอีก ทั้งความต้องการหรือความปรารถนาของประชาชนก็จะได้รับการตอบสนอง

กล่าวโดยสรุปปัจจัยสำคัญที่จะช่วยให้การมีส่วนร่วมของประชาชนมีประสิทธิภาพ อย่างน้อยจะต้องประกอบไปด้วยปัจจัยดังต่อไปนี้

3.1.1 ข้อมูลของประชาชนที่ส่งไปยังผู้เสนอโครงการต่าง ๆ จะต้องมีความชัดเจน และมุ่งให้ผู้เสนอโครงการนั้น ๆ ทราบถึงธรรมชาติและแนวคิดของสังคมหรือชุมชนนั้น ๆ

3.1.2 ข้อมูลเกี่ยวกับประเด็นสำคัญทางเทคนิคที่ผู้เสนอโครงการหรือรัฐบาลจัดให้แก่ประชาชนจะต้องมีความชัดเจนและเพียงพอเพียง

3.1.3 มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารและมีความเชื่อใจกันระหว่างประชาชนกับผู้เสนอโครงการ หรือระหว่างประชาชนด้วยกันเองในอันที่จะรับฟังข้อมูลของกันและกัน

สรุประบบประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม ซึ่งเปิดโอกาสให้ประชาชนได้แสดงทัศนะและมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ ที่จะส่งผลต่อวิถีความเป็นอยู่ของประชาชนเอง นอกจากนี้ จะช่วยให้การตัดสินใจของผู้เสนอโครงการหรือรัฐบาล มีความรอบคอบและสอดคล้องกับปัญหาและความต้องการของประชาชนมากยิ่งขึ้นแถมยังเป็นการควบคุมการบริหารงานของรัฐบาล ให้มีความโปร่งใส (Transparency) ตอบสนองต่อปัญหาและความต้องการของประชาชน (Responsiveness) และมีความรับผิดชอบหรือสามารถตอบคำถามของประชาชนได้ (Accountability) อีกด้วย ซึ่งเท่ากับเป็นการส่งเสริมการปกครองระบอบประชาธิปไตยให้สมบูรณ์มากยิ่งขึ้นอีกด้วย

3.2 ระดับขั้นและเครื่องมือการมีส่วนร่วม การมีส่วนร่วมออกเป็นระดับต่าง ๆ ได้ 6 ระดับ โดยเริ่มตั้งแต่การให้ข้อมูลแก่ประชาชนซึ่งเป็นขั้นตอนที่ง่ายและประชาชนจำนวนมากสามารถรับรู้ข้อมูลข่าวสารได้มาก โดยการใช้เครื่องมือต่าง ๆ อาทิ การประชาสัมพันธ์ โดยวิธีต่าง ๆ ไปจนถึงขั้นตอนของการมีส่วนร่วมในระดับขั้นสูงต่อไป อาทิ การเปิดรับฟังความคิดเห็นจากประชาชน การขอคำปรึกษา ร่วมตัดสินใจ การวางแผน การร่วมปฏิบัติและการควบคุมและติดตามผลในระดับของการมีส่วนร่วมต่าง ๆ นี้ จำนวนของประชาชนที่จะเข้ามาเกี่ยวข้องจะแตกต่างกัน

กล่าวโดยทั่วไปวิธีการแบ่งระดับขั้นการมีส่วนร่วมของประชาชนอาจแบ่งได้หลายวิธีขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์และความละเอียดของการแบ่งเป็นสำคัญ วิธีการแบ่งที่นิยมใช้กันมากวิธีหนึ่งและคณะผู้วิจัยขอนำมาใช้ในรายงานวิจัยฉบับนี้ ก็คือ การแบ่งระดับขั้นการมีส่วนร่วมในแต่ละระดับจะเป็นปฏิภาคกับระดับของการมีส่วนร่วม กล่าวคือ ถ้าระดับการมีส่วนร่วมต่ำ จำนวนประชาชนที่เข้ามามีส่วนร่วมจะมีมากและยิ่งระดับการมีส่วนร่วมสูงขึ้นเพียงใด จำนวนประชาชนที่เข้ามามีส่วนร่วมก็จะลดลงตามลำดับ ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนเรียงตามลำดับ จากต่ำสุดไปหาสูงสุด ได้แก่ (1) ระดับการให้ข้อมูล (2) ระดับการเปิดรับความคิดเห็นของประชาชน (3) ระดับการปรึกษาหารือ (4) ระดับการวางแผนร่วมกัน (5) ระดับการร่วมปฏิบัติ และ (6) ระดับการควบคุมโดยประชาชน

3.2.1 ระดับการให้ข้อมูล เป็นระดับต่ำสุดและเป็นวิธีการที่ง่ายที่สุดของการติดต่อสื่อสารระหว่างผู้วางแผน โครงการกับประชาชน เพื่อให้ข้อมูลแก่ประชาชนเกี่ยวกับการตัดสินใจของผู้วางแผน โครงการและยังเปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็นหรือเข้ามาเกี่ยวข้องใด ๆ เช่น การแถลงข่าว การแจกข่าว การแสดงนิทรรศการ และการทำหนังสือพิมพ์ให้ข้อมูลเกี่ยวกับกิจกรรมต่าง ๆ

3.2.2 ระดับการเปิดรับความคิดเห็นจากประชาชน เป็นระดับขั้นที่สูงกว่าระดับแรก กล่าวคือผู้วางแผน โครงการเชิญชวนให้ประชาชนแสดงความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับการริเริ่ม โครงการต่าง ๆ และการบรรยายให้ประชาชนฟังเกี่ยวกับโครงการต่าง ๆ แล้วขอความคิดเห็นจากผู้ฟัง เป็นต้น

3.2.3 ระดับการปรึกษาหารือเป็นระดับขั้นการมีส่วนร่วมของประชาชนที่สูงกว่าการเปิดรับความคิดเห็นจากประชาชน เป็นการเจรจกันอย่างเป็นทางการระหว่างผู้วางแผน โครงการและประชาชน เพื่อประเมินความก้าวหน้า หรือระบุประเด็นหรือข้อสงสัยต่าง ๆ เช่น การจัดประชุม การจัดสัมมนาเชิงปฏิบัติการและการเปิดกว้างรับฟังความคิดเห็น เป็นต้น

3.2.4 ระดับการวางแผนร่วมกันเป็นระดับขั้นที่สูงกว่าการปรึกษาหารือ กล่าวคือเป็นเรื่องการมีส่วนร่วมที่มีขอบเขตกว้างมากขึ้น มีความรับผิดชอบร่วมกันในการวางแผน

เตรียมโครงการและผลที่จะเกิดขึ้นจากการดำเนินโครงการ เหมาะสมที่จะใช้สำหรับการพิจารณาประเด็นที่มีความยุ่งยากซับซ้อนและมีข้อโต้แย้งมาก เช่น การใช้กลุ่มที่ปรึกษา ซึ่งเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง การใช้อนุญาโตตุลาการ เพื่อปัญหาข้อขัดแย้งและการเจรจาเพื่อหาทางประนีประนอมกัน เป็นอาทิ

3.2.5 ระดับการร่วมปฏิบัติ เป็นระดับขั้นที่สูงถัดไปจากระดับการวางแผนร่วมกันคือเป็นระดับที่ผู้รับผิดชอบโครงการกับประชาชนร่วมกันดำเนินโครงการเป็นขั้นการนำโครงการไปปฏิบัติร่วมกัน เพื่อให้บรรลุผลตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้

3.2.6 ระดับการควบคุมโดยประชาชน เป็นระดับสูงสุดของการมีส่วนร่วมโดยประชาชน เพื่อแก้ปัญหาที่มีอยู่ทั้งหมด เช่น การลงประชามติ ข้อขัดแย้งที่มีอยู่ทั้งหมด เช่น การลงประชามติ

4. แนวความคิดเรื่องหลักความโปร่งใส

4.1 ความหมายของความโปร่งใส

4.1.1 ความหมายโดยศัพท์

4.1.1.1 โปร่งใส หมายถึง คุณสมบัติที่แสงผ่านได้และมองเห็นได้ตลอด (พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542. 2546 : 721)

4.1.1.2 โปร่งใส หมายถึง โปร่งแสง มองทะลุได้ง่าย จับได้ง่าย คว้าได้ง่าย ข้อขัดแย้งและมองเห็นได้ง่าย เปิดเผย ตรงไปตรงมา เข้าใจง่าย (เชียรชัย เอี่ยมวรมธ. 2537 : 248)

4.1.2 ความหมายโดยนัย : ความโปร่งใสตรงข้ามกับคอร์รัปชัน (พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 ; อ้างถึงใน สุรศักดิ์ ศรีสว่างรัตน์. 2547 : 31)

4.1.2.1 ความโปร่งใส พอเทียบได้ว่า มีความหมายตรงกันข้ามหรือเกือบตรงกันข้ามกับการทุจริตคอร์รัปชัน โดยที่การทุจริตคอร์รัปชันให้ความหมายในเชิงลบและมีความน่าสะพรึงกลัวแฝงอยู่ ความโปร่งใสเป็นคำศัพท์ที่ให้แง่บวกในเชิงบวกและให้ความหมายในเชิงสงบสุข

4.1.2.2 การทุจริตคอร์รัปชัน คือพฤติกรรมที่เจ้าหน้าที่ของรัฐอาศัยอำนาจหน้าที่กระทำการใด ๆ ในลักษณะซ่อนเร้น เพื่อให้ได้มาซึ่งประโยชน์ส่วนตนในทางตรงกันข้ามความโปร่งใสหมายถึงพฤติกรรมที่รู้เห็นได้อย่างชัดเจนว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐอาศัยอำนาจหน้าที่กระทำการใด ๆ เพื่อประโยชน์สาธารณะ

4.1.2.3 พฤติกรรมคอร์รัปชันปรากฏมากในหน่วยงานราชการ หรือรัฐวิสาหกิจที่มีการผูกขาดอำนาจหน้าที่และการใช้ดุลยพินิจมาก แต่มีการตรวจสอบรู้เห็นได้ และมีความโปร่งใสด้วย

4.1.2.4 สถาบันที่ศึกษาเกี่ยวกับคอร์ปชั่น หรือการประพฤติมิชอบในวงราชการมักนำเอาความคิดเรื่องความโปร่งใสมาใช้บ่งชี้ความดีของประสิทธิภาพของระบบราชการ และการทุจริตคอร์ปชั่น

4.2 ประเภทของคอร์ปชั่น

จากการศึกษาแบบวิเคราะห์องค์ประกอบ คอร์ปชั่นในวงราชการไทยแบ่งออกได้ 2 ประเภท คือการฉ้อราษฎร์และการบังหลวง รวมเรียกว่า การฉ้อราษฎร์บังหลวง (พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว. 2544 : 145)

4.2.1 การฉ้อราษฎร์ปรากฏมากในเรื่อง กินเศษกินเลข ชักเอาบางส่วนไว้เป็นของตน กินได้โต๊ะ รับประโยชน์จากการบริการ โดยไม่ถูกกฎหมาย กินเปล่า เรียกทรัพย์สิน เพื่อแลกกับประโยชน์นอกกินใน เอาประโยชน์เกินจากราคากินค่าน้ำ ทารายได้จากการปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งรับสินบน รับประโยชน์ตอบแทน จูงใจ หน่วงเหนี่ยว กลั่นแกล้ง เรียกร้อง ช่มชู้ บังคับเพื่อประโยชน์ส่วนตนหรือพวกพ้องและการกระทำผิด บิดเบือน หลีกเลียง ฝ่าฝืน กฎระเบียบ

4.2.2 การบังหลวงปรากฏมากในเรื่องการปลอมแปลงเอกสารหลักฐาน เพื่อผลประโยชน์ การลักขโมย การเอาสิ่งที่ไม่ใช่สิทธิหรือไม่ได้รับอนุญาต การเอื้อให้หลีกเลี่ยงภาษีทั้งทางตรงและทางอ้อม และการใช้ความรุนแรง ทุบตี ทำร้าย ชูเงินจนถึงพยายามฆ่า

4.3 ความโปร่งใสกับการบริหารจัดการที่ดี

ความโปร่งเป็นองค์ประกอบหนึ่งของการบริหารจัดการที่ดี (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2544 : 95) ซึ่งประกอบด้วย (1) หลักนิติธรรม (2) หลักคุณธรรม (3) หลักความโปร่งใส (4) หลักความมีส่วนร่วม (5) หลักความรับผิดชอบและ (6) หลักความคุ้มค่า

4.3.1 หลักนิติธรรม ประกอบด้วย การครากกฎหมาย กฎข้อบังคับ การปฏิบัติ ตามกฎหมาย การบังคับใช้กฎหมาย

4.3.2 หลักคุณธรรม ประกอบด้วย การยึดมั่น ความถูกต้องดีงาม ประชาชนพัฒนาตนเอง ความซื่อสัตย์ จริงใจ มีระเบียบวินัย

4.3.3 หลักความโปร่งใส ประกอบด้วย ใ้วางใจ เปิดเผยข้อมูล เข้าถึงข้อมูล กระบวนการตรวจสอบ

4.3.4 หลักความมีส่วนร่วม ประกอบด้วย รับรู้ ให้ข้อมูล วางแผน ตัดสินใจ ติดตามตรวจสอบ ประเมินผล

4.3.5 หลักความรับผิดชอบ ประกอบด้วย สิทธิ หน้าที่ ตำนีกรับผิดชอบต่อ
สังคมใส่ใจปัญหาสาธารณะ ความเคารพความคิดเห็นที่แตกต่าง

4.3.6 หลักความคุ้มค่า ประกอบด้วย บริหารจัดการใช้ทรัพยากร ประหยัด
แข่งขันได้

4.4 องค์ประกอบและตัวชี้วัดของความโปร่งใส

ความโปร่งใส จากข้อสรุปผลการวิจัย (พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว. 2544 : บทคัดย่อ) ปัจจัยที่
มีผลกระทบอย่างสำคัญในเรื่องความโปร่งใสประกอบด้วย 4 ตัวแปร คือ (1) ความโปร่งใส
ด้านโครงสร้าง (2) ความโปร่งใสด้านการให้ทุน (3) ความโปร่งใสด้านการให้โทษและ
(4) ความโปร่งใสด้านการเปิดเผย

4.4.1 ความโปร่งใสด้านโครงสร้าง ประกอบด้วยพฤติกรรมต่อไปนี้

4.4.1.1 มีการตรวจสอบภายในที่เข้มแข็ง เช่น มีคณะกรรมการ
ตรวจสอบ คณะกรรมการสอบสวน เป็นต้น

4.4.1.2 โปร่งใส เห็นระบบงานทั้งหมดได้อย่างชัดเจน

4.4.1.3 ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมรับรู้การทำงาน

4.4.1.4 มีเจ้าหน้าที่มาด้วยระบบคุณธรรมมีความสามารถสูงมาอยู่ใหม่

มากขึ้น

4.4.1.5 มีการตั้งกรรมการหรือหน่วยงานตรวจสอบขึ้นมาใหม่

4.4.1.6 มีฝ่ายบัญชีที่เข้มแข็ง

4.4.2 ความโปร่งใสด้านการให้ทุน ประกอบด้วยพฤติกรรมต่อไปนี้

4.4.2.1 มีค่าตอบแทนพิเศษในการปฏิบัติงานเป็นผลสำเร็จ

4.4.2.2 มีค่าตอบแทนเพิ่มสำหรับการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพ

4.4.2.3 มีค่าตอบแทนพิเศษให้กับเจ้าหน้าที่ที่ซื่อสัตย์

4.4.2.4 มีมาตรฐานเงินเดือนสูงเพียงพอกับค่าใช้จ่าย

4.4.3 ความโปร่งใสด้านการให้โทษ ประกอบด้วยพฤติกรรมต่อไปนี้

4.4.3.1 มีระบบการตรวจสอบที่มีประสิทธิภาพ

4.4.3.2 มีวิธีการพิจารณาลงโทษผู้ทำผิดอย่างยุติธรรม

4.4.3.3 มีการลงโทษจริงจัง หนักเบาตามเหตุแห่งการกระทำผิด

4.4.3.4 มีระบบการฟ้องร้องผู้กระทำผิดที่มีประสิทธิภาพ

4.4.3.5 หัวหน้างานลงโทษผู้ทุจริตอย่างจริงจัง

4.4.3.6 มีการปรามผู้ต่อทุจริตให้เลิกความพยายามทุจริต

4.4.3.7 มีกระบวนการยุติธรรมที่รวดเร็ว

4.4.4 ความโปร่งใสด้านการเปิดเผย ประกอบด้วยพฤติกรรมดังต่อไปนี้

4.4.4.1 ประชาชนได้เข้ามารับรู้ การทำงานของคณะกรรมการ

ตรวจสอบ

4.4.4.2 ประชาชนและสื่อมวลชนมีส่วนร่วมในการจัดซื้อจัดหา การให้สัมปทานการออกกฎระเบียบและข้อบังคับต่าง ๆ

4.4.4.3 ประชาชน สื่อมวลชนและองค์กรพัฒนาเอกชน ได้มีโอกาสควบคุมฝ่ายบริหาร โดยวิธีการต่าง ๆ มากขึ้น

4.4.4.4 มีการใช้กลุ่มวิชาชีพภายนอกเข้าร่วมตรวจสอบ

4.4.5 ดัชนีชี้วัดความโปร่งใส

ตัวแบบที่หนึ่งจากการวิจัยเพื่อสร้างดัชนีชี้วัดคอร์รัปชัน ในบริบทของสังคมไทย พบปัจจัยที่สามารถนำมาบ่งชี้ความโปร่งใส โดยมีอำนาจในการอธิบาย (Eugene Value) ได้ดังนี้ (พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว. 2544 : 12 -13)

4.4.5.1 ความโปร่งใสด้านโครงสร้าง ประกอบด้วยตัวแปรย่อยดังต่อไปนี้ คือมีการตรวจสอบภายในที่เข้มแข็ง เช่น มีคณะกรรมการตรวจสอบ คณะกรรมการสอบสวน เป็นต้น (.819) โปร่งใสเห็นระบบงานทั้งหมดได้อย่างชัดเจน (.790) ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมรับรู้ การทำงาน (.779) มีเจ้าหน้าที่มาด้วยระบบคุณธรรม มีความสามารถสูงมาอยู่ใหม่มากขึ้น (.762) มีการตั้งกรรมการหรือหน่วยงานตรวจสอบขึ้นมาใหม่ (.704) มีฝ่ายบัญชีที่เข้มแข็ง (.685) ความกล้าคิด โดยสามารถอธิบายค่าความแปรปรวนได้ร้อยละ 57.540

4.4.5.2 ความโปร่งใสด้านการให้ทุน ประกอบด้วย ตัวแปรย่อยดังต่อไปนี้ คือ มีค่าตอบแทนพิเศษในการปฏิบัติงานเป็นผลสำเร็จ (.897) มีค่าตอบแทนเพิ่มสำหรับการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพ (.885) มีค่าตอบแทนพิเศษให้กับเจ้าหน้าที่ที่ซื่อสัตย์ (.852) มีมาตรฐานเงินเดือนสูงพอเทียบกับค่าใช้จ่าย (.615) ความกล้าคิด โดยสามารถอธิบายค่าความแปรปรวนได้ร้อยละ 67.292

4.4.5.3 ความโปร่งใสของการให้โทษ ประกอบด้วยตัวแปรย่อยดังต่อไปนี้ คือ มีระบบการตรวจสอบที่มีประสิทธิภาพ (.833) มีวิธีการพิจารณาโทษผู้ทำผิดอย่างยุติธรรม (.831) มีการลงโทษจริงจัง นักเบ็ดเตล็ดแห่งการกระทำผิด (.826) มีระบบการฟ้องร้องผู้กระทำผิดที่มีประสิทธิภาพ (.815) หัวหน้างานลงโทษผู้ทุจริตอย่างจริงจัง (.808) มีการปรามผู้ต่อทุจริตให้เลิกความพยายามทุจริต (.805) มีกระบวนการยุติธรรมที่รวดเร็ว (.805) ความกล้าคิด โดยสามารถอธิบายค่าความแปรปรวนได้ร้อยละ 60.810

4.4.5.4 ความโปร่งใสด้านการเปิดเผย ประกอบด้วยตัวแปรย่อยดังต่อไปนี้ คือ ประชาชนได้เข้ามารับรู้การทำงานของคณะกรรมการตรวจสอบ (.834) ประชาชนชนและ สื่อมวลชนมีส่วนร่วมในการจัดซื้อจัดหา การให้สัมปทาน การออกกฎระเบียบและข้อบังคับต่าง ๆ (.870) ประชาชน สื่อมวลชนและองค์กรพัฒนาเอกชน ได้มีโอกาสควบคุมฝ่ายบริหาร โดยวิธีการต่าง ๆ มากขึ้น (.873) มีการใช้กลุ่มวิชาชีพภายนอกเข้ามาร่วมตรวจสอบ (.570) ตามลำดับ โดยสามารถอธิบายค่าความแปรปรวนได้ร้อยละ 68.195

5. แนวคิดเรื่องหลักความรับผิดชอบ

การปฏิรูประบบราชการของไทยในปัจจุบัน (สถาบันพระปกเกล้า. 2545 ; อ้างถึงใน สุรศักดิ์ ศรีสว่างรัตน์. 2547 : 32-33) ประเด็นที่ได้รับความสนใจอย่างมากในแวดวงบริหารรัฐกิจ ทั้งจากนักวิชาการและนักปฏิรูป รวมทั้งสาธารณชนที่เฝ้าดูการทำงานของรัฐบาลและระบบราชการ โดยทุกฝ่ายเห็นไปในแนวทางเดียวกันว่า เป็นองค์ประกอบสำคัญในการเพิ่มประสิทธิผลในการบริหารสาธารณะ ความเชื่อ และความสนใจในสังคมไทยนั้นมีแรงผลักดันจากทั้งภายในและภายนอก สำหรับภายนอกนั้น แนวความคิดธรรมรัฐหรือการบริหารจัดการที่ดีหรือรู้จักกันทั่วไปว่า Good Governance นับว่าเป็นแรงผลักดันที่สำคัญต่อความสนใจในหลักความรับผิดชอบ ดังที่ ทราบการบริหารจัดการที่ดี เป็นหลักการที่เสนอโดยองค์กรหรือสถาบันการเงินระหว่างประเทศ อาทิ ธนาคารโลก กองทุนการเงินระหว่างประเทศและธนาคารพัฒนาแห่งเอเชียต่อประเทศกำลังพัฒนาในการที่จะปรับปรุงระบบบริหาร เพื่อเพิ่มทุนความสามารถในการแก้ปัญหาทางเศรษฐกิจและสังคม ด้วยความมีอิทธิพลขององค์กรเหล่านี้ การบริหารจัดการที่ดีก็คือหลักความรับผิดชอบ นอกจากกระแสของ Good Governance ปัจจัยภายนอกที่ส่งผลต่อความสนใจในเรื่องภาระ รับผิดชอบ คือกระแสของการปฏิรูประบบราชการในประเทศตะวันตก ภายใต้กรอบความคิดของการบริหารรัฐกิจแนวใหม่ (New Public Management) ที่ให้ความสำคัญต่อผลงานและความพึงพอใจของผู้รับบริการในแนวทางนี้ กลายเป็นเป้าหมายในการบริหารควบคู่ไปกับประสิทธิภาพและประสิทธิผล สำหรับปัจจัยภายในที่ส่งผลต่อความสนใจในหลักความรับผิดชอบ คือ ปัญหาการทำงานของระบบราชการที่ล่าช้า ปัญหาคอร์รัปชันที่แพร่หลายและที่สำคัญ คือ วิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจที่ส่งผลให้เกิดคำถามในสังคมว่าใครคือผู้รับผิดชอบและทำอะไรให้รัฐ และระบบราชการมีความรับผิดชอบต่อประชาชนมากขึ้น นอกจากนั้นรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2540 เน้นการปฏิรูปการเมืองและส่งเสริมให้ระบบราชการมีความสุจริตชอบธรรม โดยเพิ่มระบบและองค์กรตรวจสอบใช้อำนาจของรัฐให้ครอบคลุมยิ่งขึ้น

ถึงแม้มีการยอมรับว่าหลักความรับผิดชอบ มีความสำคัญและได้รับความสนใจมากขึ้น จากทุกฝ่าย แต่ความเข้าใจในเรื่องนี้ก็กลับขาดความชัดเจนทั้งในด้านแนวคิดและปฏิบัติ ไม่มีผลงาน

วิชาการภาษาไทยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องนี้โดยตรง คำศัพท์ที่ได้รับการยอมรับร่วมกันก็ยังไม่ปรากฏ และนี่เป็นเหตุผลที่งานชิ้นนี้ใช้ หลักความรับผิดชอบ เป็นภาษาอังกฤษเพื่อมิให้เกิดความสับสน สำหรับบทนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวางพื้นฐานทางความคิด เพื่อเกิดความเข้าใจร่วมกันโดยนำเสนอ แนวคิด นิยาม ความหมายรวมทั้งประเภทหรือมิติด้านต่าง ๆ ของหลักความรับผิดชอบ

5.1 แนวคิดและนิยามของ “หลักความรับผิดชอบ” ในบริบทของบริหารรัฐกิจของไทยจากการค้นคว้าเอกสารพบว่าการสร้างความเข้าใจและให้ความหมายหรือนิยามของคำว่า หลักความรับผิดชอบ ในบริบทของไทยเป็นเรื่องที่ยาก ประการแรกคือความสับสนในคำศัพท์ภาษาไทย ที่มีความหมายตรงกับคำว่า Accountability ในศัพท์รัฐศาสตร์ฉบับราชบัณฑิตยสถาน แปลคำว่า Accountability ว่า “ภาระรับผิดชอบ” (พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542: 2546 : 821) ส่วน อมรา พงศาพิชญ์ (2543 : 232) แปลว่า “การทำงานอย่างมีหลักการและเหตุผล” ส่วน ปรัชญา เวสารัชช์ (2540 : 78) ให้ความหมายว่า “ความสามารถในการตรวจสอบ” ซึ่งคล้ายกับ ดิน ปรัชญพฤกษ์ (2543 : 145) ที่ใช้ “ความพร้อมที่จะให้ตรวจสอบ” ความหลากหลายของคำศัพท์ดังกล่าวข้างต้นคงสะท้อนความซับซ้อนของแนวคิดหลักความรับผิดชอบได้ดี ประการที่สอง คือ นอกจากไม่มีคำศัพท์ที่แน่นอนชัดเจน การอธิบายความหมายและสาระของภาระรับผิดชอบมีอยู่จำกัด

คีสัน กุสลาอนุภาพ (2536 : 334) ให้คำอธิบายเกี่ยวกับ Accountability ในสารานุกรมศัพท์รัฐประศาสนศาสตร์ว่า หมายถึงความรับผิดชอบ ซึ่งมี 2 ลักษณะ คือ

5.1.1 ความรับผิดชอบของข้าราชการ ในอันที่จะให้บริการต่อสาธารณะตามเป้าหมายที่กำหนด

5.1.2 ความรับผิดชอบที่มีต่อบุคคล ได้แก่ ผู้บังคับบัญชาหรือผู้มอบหมายงาน และเป็นการให้สัญญาทางใจว่า ผู้ปฏิบัติงานยินดีที่จะกระทำหน้าที่นั้นเพื่อผู้ที่มอบหมาย

จากบทความภาษาอังกฤษเรื่อง “Transforming Bureaucracies for the 21st Century : The New Democratic Governance Paradigm” อธิบายว่า หลักความรับผิดชอบ มีนัยว่า ประชาชนหรือพลเมืองมีสิทธิทางประชาธิปไตย อาทิ 1) สิทธิที่จะมีรัฐบาลที่สะอาดและซื่อสัตย์ 2) สิทธิที่จะได้รับผลิตภัณฑ์และบริการสาธารณะที่มีคุณภาพ 3) สิทธิที่จะตั้งคำถามหรืออุทธรณ์ต่อการปฏิบัติและการตัดสินใจของระบบราชการ 4) สิทธิที่จะรู้ว่าข้าราชการกำลังทำอะไรอยู่ 5) สิทธิที่จะปกครองตนเองโดยเฉพาะในระดับท้องถิ่นและ 6) สิทธิที่จะถอดถอนข้าราชการที่เลวออกจากตำแหน่งหรือในอีกนัยหนึ่งระบบราชการที่มีความรับผิดชอบ ก็คือระบบราชการที่มีคอร์รัปชันน้อยและมีประสิทธิภาพ มีความเปิดเผย โปร่งใส กระจายอำนาจและสามารถถอดถอนได้ (บวรศักดิ์ อุวรรณโณ. 2542 : 87)

จากคำอธิบายข้างต้น คงเห็นว่าภาระรับผิดชอบ มีความหมายที่หลากหลายและมีขอบเขตที่แตกต่างกัน ในขณะที่ คีตัน กุสลาญาภาพและ ดิน ปรัชญพฤกษ์ (2543 : 145) ให้ความสำคัญที่ความรับผิดชอบและการตรวจสอบนี้ สะท้อนความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปฏิบัติงานกับผู้บังคับบัญชาภายในระบบราชการ

5.2 แนวคิดและนิยามความหมายของหลักความรับผิดชอบ ในบริบทของการบริหารรัฐกิจต่างประเทศ ถึงแม้เป็นแนวคิดตะวันตก แต่ก็มีการใช้คำนี้ในความหมายที่หลากหลายในบางประเทศ เช่น ฝรั่งเศส สเปนและอิตาลี มีการใช้คำว่า “Responsibility” แทน “Accountability” ซึ่งนักวิชาการ เช่น มุลแกน (Mulgan, 1997 : 78) มองว่า 2 คำนี้มี ความสัมพันธ์ใกล้ชิดกัน แต่ไม่ใช่คำที่มีความหมายเดียวกันและใช้ทดแทนกันได้ ในประเทศแถบยุโรปตอนเหนือ เช่น เยอรมัน เดนมาร์ก เนเธอร์แลนด์ ใช้ในความหมายที่ต่างจาก “Responsibility” แต่มีความหมายใกล้เคียงกับคำว่า “Duty” หรือ “obligation” สำหรับในรัสเซียมีรากฐานจากแนวคิดเรื่องการรายงานคือ “Report” (Dubnick, 1998 : 94)

สำหรับในแวดวงบริหารรัฐกิจ อาจแบ่งความหมายของ Accountability ออกเป็น 2 แนวทาง คือ ความหมายแบบแคบและแบบกว้าง

5.2.1 ความหมายแบบแคบหรือดั้งเดิม หมายถึง ความสามารถในการตอบคำถามได้หรือ Answerability ข้าราชการรวมทั้งหน่วยงานที่มี ความรับผิดชอบ คือ การที่ ข้าราชการหรือหน่วยงานนั้นสามารถตอบคำถาม หรือให้คำอธิบายถึงพฤติกรรมกระทำของตนหรือหน่วยงานได้ ซึ่งกลไกของความรับผิดชอบ เน้นที่โครงสร้างการบังคับบัญชา (Hierarchical Structure) และข้อกำหนดของกฎหมายที่กำกับการค้าเนินกิจกรรมของข้าราชการ และหน่วยงาน ดังนั้น ข้าราชการมีความรับผิดชอบ ก็เพียงแค่ปฏิบัติตามกฎระเบียบข้อบังคับ รวมทั้งคำสั่งของผู้บังคับบัญชา และตอบคำถามเฉพาะเท่าที่กฎหมายกำหนด ยังเห็นว่า หลักความรับผิดชอบ ที่เน้นเพียงการควบคุมตามสายการบังคับบัญชา มาตรฐานของกระบวนการทำงานนั้นต่ำสัณยและไม่สอดคล้องกับกระแสของการปฏิรูประบบราชการในปัจจุบันที่เน้นผลงาน

5.2.2 ความหมายแบบกว้าง ในความหมายที่ใช้กันในปัจจุบันมีความหมายกว้างกว่าความสามารถในการตอบคำถาม หรืออธิบายเกี่ยวกับพฤติกรรมได้เท่านั้น ยังรวมถึงความรับผิดชอบในผลงานหรือปฏิบัติหน้าที่ให้บรรลุผลตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ รวมทั้ง การตอบสนองต่อความคาดหวังของสาธารณะ

สำหรับรอมเชก และดับนิค (Romzek & Dubnick, 1987 : 127) เห็นว่า หลักความรับผิดชอบ มีบทบาทสำคัญในการบริหารรัฐกิจมากกว่าที่เพียงการตอบคำถามได้ เกี่ยวข้องกับแนวทางหรือวิธีการข้าราชการและหน่วยงานของรัฐจัดการกับความคาดหวังที่หลากหลาย

ซึ่งมาจากทั้งภายในและภายนอกหน่วยงานในลักษณะนี้ หมายถึง การจัดการกับความคาดหวัง (Managing Expectations) ซึ่งประกอบด้วย 4 รูปแบบ คือ 1) ระบบราชการ (Bureaucratic Accountability) 2) กฎหมาย (Legal Accountability) 3) วิชาชีพ (Professional Accountability) และ 4) การเมือง (Political Accountability)

ในความเห็นของพอล (Paul, 1991 : 71) หมายถึง แนวทางกลไกและข้อปฏิบัติ ซึ่งผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders) ในบริการสาธารณะใช้ เพื่อประกันว่าผลการปฏิบัติงานอยู่ในระดับที่พึงปรารถนา ดังนั้น การรับผิดชอบครอบคลุมไม่เฉพาะนโยบาย แต่รวมถึงระบบและกลไกที่จะช่วยให้ข้าราชการส่งมอบบริการสาธารณะที่มีคุณภาพ ซึ่งระบบและกลไกการรับผิดชอบจะมีประสิทธิผลหรือไม่ก็ขึ้นอยู่กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ในบริการสาธารณะนั้น เขามองว่าผู้มีส่วนได้ส่วนเสียประกอบด้วยบุคคล 3 กลุ่ม คือ 1) สาธารณชนและลูกค้า (The Public and Customers) ซึ่งต้องการให้ผู้ให้บริการหรือข้าราชการมีความรับผิดชอบต่อพวกเขา ด้วยการส่งมอบบริการที่ให้ประโยชน์ต่อพวกเขามากที่สุด 2) ผู้นำทางการเมือง (เช่น นายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรี) และผู้บังคับบัญชาเป็นอีกกลุ่มของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย กลุ่มนี้ต้องการให้ผู้ให้บริการ (ข้าราชการ) มีความรับผิดชอบต่อพวกเขาด้วยการปฏิบัติตามนโยบาย รวมทั้งเป้าหมายส่วนตัวและ 3) ผู้ให้บริการเป็นกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอีกกลุ่มหนึ่ง ซึ่งวัตถุประสงค์และผลประโยชน์ของกลุ่มนี้มักจะแตกต่างจาก 2 กลุ่มแรก ดังนั้นระบบมักเป็นผลลัพธ์ของการต่อรองของกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้ง 3 กลุ่ม

ถ้ามองในแง่ของความสัมพันธ์ระหว่าง 2 ฝ่าย ซึ่งฝ่ายหนึ่งเป็นผู้มอบหมายอำนาจและความรับผิดชอบต่ออีกฝ่ายหนึ่ง ฉะนั้นผู้ที่มอบอำนาจก็มีสิทธิให้ผู้รับมอบอำนาจรับผิดชอบต่อตน ในอีกทางหนึ่งผู้รับมอบอำนาจมีหน้าที่ต้องรับผิดชอบต่อผู้มอบอำนาจ ในทางบริหารรัฐกิจ ข้าราชการมีความสัมพันธ์ดังกล่าวกับหลายบุคคลหรือกลุ่ม ภายในหน่วยงาน ข้าราชการมีความสัมพันธ์กับผู้บังคับบัญชา นอกจากนี้ ระดับกระทรวงมีความสัมพันธ์กับรัฐมนตรี นอกจากนี้ ข้าราชการมีความสัมพันธ์กับสภาผู้แทนราษฎรและประชาชน นอกจากนี้ รัฐมนตรีมีความสัมพันธ์กับสภาผู้แทนและประชาชน ซึ่งในแต่ละความสัมพันธ์ดังกล่าว กลไกก็แตกต่างกัน ดังนั้น การที่ระบอบบุคคลหรือกลุ่มที่เกี่ยวข้องในความสัมพันธ์ได้ทำให้เกิดความชัดเจนและมีความเข้าใจความหมายและกลไกมากขึ้น

6. แนวความคิดเรื่องหลักความคุ้มค่า

ด้านแนวคิดดัชนีวัดความคุ้มค่าจะครอบคลุมถึงดัชนีที่วัด ประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวม ในการบริหารการจัดการ และการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด ดัชนีวัดการประหยัดและดัชนีวัดความสามารถในการแข่งขัน สิ่งเหล่านี้เป็นผลในการปฏิบัติอันเกิดจากการใช้หลักธรรมาภิบาล

นั่นเอง และเครื่องชี้ผลในการปฏิบัติหรือการประเมินผลของการดำเนินการนั้น มีผู้เสนอแนวคิดในการวัดผลสำเร็จของการดำเนินกิจกรรมทั้งด้านการผลิต การบริการ ซึ่งสามารถประยุกต์ใช้ในภาคเอกชนและภาครัฐ คือ แคปแลน และนอร์ตัน (Kaplan & Norton ; อ้างถึงใน คณิศ เทียนพุด. 2542 : 43) ได้เขียนเรื่อง The Balanced Scorecard ในปี 1996 กล่าวถึงตัวชี้วัดผลสำเร็จของธุรกิจ (Key Performance Indicators : KPIs) โดยเป็นการเปลี่ยนแนวคิดจากการวัดด้านการเงินเป็นหลัก ซึ่งการวัดด้านการเงินจะแสดงเพียงว่าดีของธุรกิจเป็นเช่นไร แต่ไม่สามารถแสดงถึงอนาคตของธุรกิจควรจะเป็นอย่างไรและควรมีกลยุทธ์อย่างไร

หลักการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี

1. หลักการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี

การสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี ประกอบด้วยหลักพื้นฐาน 6 ประการ ได้แก่ (สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน. 2546 : 24-34)

- 1.1 หลักนิติธรรม
- 1.2 หลักคุณธรรม
- 1.3 หลักความโปร่งใส
- 1.4 หลักการมีส่วนร่วม
- 1.5 หลักความรับผิดชอบ
- 1.6 หลักความคุ้มค่า

หลักที่ 1 หลักนิติธรรม ได้แก่ การตรวจกฎหมาย กฎ ข้อบังคับต่าง ๆ ให้ทันสมัยและเป็นธรรม เป็นที่ยอมรับของสังคม และสังคมยินยอมพร้อมใจปฏิบัติตามกฎหมาย กฎข้อบังคับเหล่านั้น โดยถือว่าเป็นการปกครองภายใต้กฎหมายที่มีใช้ตามอำเภอใจ หรืออำนาจของตัวบุคคล ในหลักการนี้มาปฏิบัติจะต้องคำนึงถึง เรื่องความเป็นธรรมและความยุติธรรม เพราะเมื่อระบบกฎหมายมีความซับซ้อนมากขึ้น คนในสังคมก็เริ่มมองว่ากฎหมายเป็นเรื่องที่เข้าใจยากมีวิธีปฏิบัติที่สับสนและเกิดความระแวงว่าข้าราชการจะแสวงหาผลประโยชน์ ในการดำเนินการโดยจะบังคับใช้กฎหมาย กฎ ระเบียบ เหล่านี้อย่างไม่เป็นธรรม ในเรื่องนี้ภาครัฐจะต้องมีการทบทวน ปรับปรุง แก้ไขกฎหมายให้เข้าใจง่าย และมีการเผยแพร่ทำความเข้าใจเนื้อหาสาระของกฎหมายกับประชาชน ให้ดี ให้ประชาชนเข้าใจว่าการตรา และการบังคับใช้กฎหมาย อยู่บนพื้นฐานของเหตุผลและความจำเป็นจริง ๆ มิฉะนั้นประชาชนจะต่อต้านไม่ปฏิบัติตามกฎหมายที่บังคับใช้ นอกจากเรื่องความเป็นธรรมแล้วจะต้องมีการปรับปรุงกระบวนการร่าง ออกกฎหมาย และการบังคับใช้กฎหมายให้มีความรัดกุม รวดเร็ว และเป็นธรรมด้วย

หลักที่ 2 หลักคุณธรรม ได้แก่ การยึดมั่นในความถูกต้องดีงาม โดยตรงต่อให้เจ้าหน้าที่ของรัฐยึดถือหลักนี้ ในการปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นตัวอย่างแก่สังคมและส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชนพัฒนาตนเองไปพร้อมกัน เพื่อให้คนไทยมีความซื่อสัตย์ จริงใจ ขยัน อดทน มีระเบียบวินัย ประกอบอาชีพสุจริต จนเป็นนิสัยประจำชาติ

ความถูกต้องดีงามเป็นเรื่องของศีลธรรม จริยธรรม วัฒนธรรมที่สังคมยอมรับว่าเป็นแบบอย่างที่ดีปฏิบัติเป็นเรื่องที่มีความละเอียดอ่อนและลึกซึ้งกว่าเรื่องกฎหมายหรือหลักนิติธรรม ไปอีกระดับหนึ่ง ปัญหาในการบริหารการปกครองของประเทศเราส่วนหนึ่งก็เกิดจากการที่ผู้มีอำนาจตัดสินใจ หลายครั้งยังขาดจิตสำนึก ใ้ใช้อำนาจบริหารที่มีไปเพื่อประโยชน์ส่วนตัวหรือเพราะความเกรงกลัวอิทธิพลที่บีบบังคับมา

หลักที่ 3 หลักความโปร่งใส ได้แก่ การสร้างความไว้วางใจซึ่งกันและกันของคนในชาติ โดยปรับปรุงกลไกการทำงานขององค์กรทุกวงการให้มีความโปร่งใส ประชาชนเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้สะดวกและเข้าใจง่าย และมีกระบวนการให้ประชาชนตรวจสอบความถูกต้องชัดเจนได้

นอกจากนั้นการตัดสินใจและการปฏิบัติงานของภาครัฐต้องมีความโปร่งใส เปิดเผยให้สาธารณชนตรวจสอบได้เรื่องนี้เป็นประเด็นสำคัญในการตัดสินใจลงทุนที่เหมาะสมของภาครัฐกิจ ข้อมูลข่าวสารของภาครัฐ จะช่วยให้ภาครัฐกิจเอกชนและประชาชนตัดสินใจได้ถูกต้อง และประชาชนจะมีความเชื่อมั่นในการปฏิบัติหน้าที่ของภาครัฐมากขึ้นด้วย

หลักที่ 4 หลักการมีส่วนร่วม ได้แก่การเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมรับรู้และเสนอความเห็น ในการตัดสินใจปัญหาสำคัญของประเทศ ไม่ว่าจะด้วยการแจ้งความเห็น การไต่สวนสาธารณะ การประชาพิจารณ์ การแสดงประชามติ หรืออื่น ๆ

รัฐธรรมนูญกำหนดให้บุคคลมีสิทธิมีส่วนร่วมในการพิจารณาของเจ้าหน้าที่ของรัฐที่จะมีผลหรืออาจมีผลกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของคนในมาตรา 60 (กระทรวงศึกษาธิการ. 2541 : 179) ให้รัฐส่งเสริมสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบาย การตัดสินใจทางการเมือง การวางแผนพัฒนาทางเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง รวมทั้งการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐทุกระดับ

หลักที่ 5 หลักความรับผิดชอบ หมายถึง การตระหนักในสิทธิหน้าที่ความสำนึกในความรับผิดชอบคือสังคม การใส่ใจปัญหาสาธารณะของบ้านเมืองและกระตือรือร้นในการแก้ปัญหา ตลอดจนการเคารพในความคิดเห็นที่แตกต่างและความกล้าที่จะยอมรับผลดีและเสียจากการกระทำของคน

ประชาชนทุกคนต้องทำความเข้าใจเรื่องสิทธิ เสรีภาพและหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญ กำหนดไว้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเจ้าหน้าที่ของรัฐจะต้องปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายและใช้อำนาจ

โดยคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิและเสรีภาพตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญและมีความรับผิดชอบตามบทบาทหน้าที่ของภาครัฐ ส่วนภาครัฐกิจเอกชนและมีหน้าที่สร้างสรรค์สินค้าและบริการที่มีคุณภาพปลอดภัย ให้ผู้บริโภค และไม่สร้างความเดือดร้อนแก่ผู้ที่อาศัยในท้องถิ่น

รัฐธรรมนูญกำหนดแนวทางในมาตรา 88 (กระทรวงศึกษาธิการ. 2541 : 184) กำหนดนโยบายให้รัฐบาลแถลงนโยบายต่อรัฐสภา คณะรัฐมนตรีจะเข้าบริหารราชการแผ่นดินต้องชี้แจงต่อรัฐสภาให้ชัดเจนว่าจะดำเนินการใด เพื่อบริหารราชการแผ่นดินให้เป็นไปตามนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐตามที่บัญญัติไว้ในหมวดนี้ และต้องจัดทำรายงานแสดงผลการดำเนินการรวมทั้งปัญหาและอุปสรรคเสนอต่อรัฐสภาปีละหนึ่งครั้ง

การจัดสรรหน้าที่ความรับผิดชอบระหว่างเจ้าหน้าที่ของรัฐ ฝ่ายการเมืองและฝ่ายประจำ จะต้องมีความชัดเจนโดยให้ฝ่ายการเมืองรับผิดชอบในด้านนโยบาย ส่วนฝ่ายประจำให้รับผิดชอบในการดำเนินการให้บรรลุผลตามนโยบาย กรณีการเกิดปัญหาในสังคมภาครัฐต้องชี้แจงให้เข้าใจและพอใจให้ได้ เพราะที่ผ่านมา เมื่อโครงการของภาครัฐเกิดปัญหาข้อผิดพลาดหรือเกิดการทุจริตประพฤติมิชอบขึ้น ก็มักจะหาผู้รับผิดชอบในเรื่องนั้น ๆ มาชี้แจงให้ประชาชนเข้าใจไม่ได้ ทำให้ประชาชนเสื่อมศรัทธา และเริ่มไม่ไว้วางใจระบบราชการ

หลักที่ 6 หลักความคุ้มค่า หมายถึง การบริหารจัดการและใช้ทรัพยากรที่มีจำกัด เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวม โดยธรรมาภิบาลให้คนไทยมีความประหยัด ใช้จ่ายอย่างคุ้มค่า สร้างสรรค์สินค้าและบริการที่มีคุณภาพ สามารถแข่งขันได้ในเวทีโลกและรักษาพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

หลังจากเกิดวิกฤตทางเศรษฐกิจ รัฐบาลได้เข้มงวดในการใช้งบประมาณอย่างประหยัด และทบทวนให้มีการใช้ทรัพยากรอย่างหมุนเวียนและบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติ โดยการสร้างปลูกทดแทนใหม่ ในส่วนของการบริหารราชการได้มีแผนปฏิรูประบบบริหารภาครัฐ เพื่อให้หน่วยงานของภาครัฐมีบทบาทและภารกิจที่ชัดเจน มีการปรับปรุงระบบงบประมาณ ระบบการบริหาร บุคคลในภาครัฐ ปรับเปลี่ยนกฎหมายให้ทันสมัย และปรับเปลี่ยนวัฒนธรรม ค่านิยมในการทำงานของภาครัฐ เพื่อให้สอดคล้องกับการบริหารมุ่งผลสัมฤทธิ์ทุกหน่วยงานในภาครัฐจะต้องรายงานผลการทำงานและแสดงประสิทธิภาพ ในการใช้ทรัพยากรต่อสาธารณะ ในขณะที่เดียวกัน เจ้าหน้าที่ของรัฐจะต้องเรียนรู้ และทำความเข้าใจในเรื่องการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า

2. แนวทางการดำเนินการ

เพื่อให้ระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดีเกิดขึ้นในทุกภาคของสังคม ในการดำเนินการจำเป็นจะต้องร่วมดำเนินการอย่างต่อเนื่องทั้งในระยะเฉพาะหน้า ระยะกลาง และระยะ

ยาว (สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน. 2546 : 36) โดยต้องมีการปฏิรูปใน 3 ส่วนพร้อม ๆ กันไป คือ

2.1 ภาครัฐ ต้องมีการปฏิรูปบทบาทหน้าที่โครงสร้างและกระบวนการทำงานของหน่วยงาน และกลไกการบริหารงานภาครัฐ ให้เป็นกลไกการบริหารทรัพยากรของสังคมที่โปร่งใส ซื่อตรง เป็นธรรม มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และสมรรถนะสูงในการนำบริการของรัฐที่มีคุณภาพไปสู่ประชาชน โดยเน้นการเปลี่ยนทัศนคติ ค่านิยม และวิธีการทำงานของเจ้าหน้าที่ของรัฐให้ถือเอาประโยชน์ของประชาชนเป็นจุดหมายในการทำงาน และสามารถร่วมทำงานกับประชาชนและภาคเอกชนได้อย่างราบรื่น

2.2 ภาคธุรกิจเอกชน ต้องมีการปฏิรูปและสนับสนุนให้หน่วยงานของเอกชนและองค์กรเอกชนต่าง ๆ มีคณาธิการทำงานที่โปร่งใส มีความรับผิดชอบต่อผู้ถือหุ้น ซื่อตรงเป็นธรรม ต่อลูกค้า มีความรับผิดชอบต่อสังคม มีระบบตรวจสอบที่มีคุณภาพ มีมาตรฐานการให้บริการร่วมทำงานกับภาครัฐ และประชาชนอย่างราบรื่น

2.3 ภาคประชาชน ต้องสร้างความตระหนักตั้งแต่ระดับปัจเจกบุคคลถึงระดับกลุ่มประชาสังคม ในเรื่องสิทธิหน้าที่และความรับผิดชอบต่อทางเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง เพื่อเป็นพลังของประเทศที่มีคุณภาพ มีความรู้ ความเข้าใจในหลักการการสร้างกลไกในการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี

3. แนวทางปฏิบัติ

แนวทางปฏิบัติ ที่ต้องดำเนินการอย่างเร่งรัดด่วนเพื่อจะให้เกิดกลไกการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี (สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน. 2546 : 38) มีดังนี้

3.1 สร้างความตระหนักร่วมกันในสังคมเพื่อให้เกิดกระบวนการสร้างสรรค์กลไกการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี

3.2 ออกกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญและกฎหมายอื่น ๆ ที่จำเป็นต้องดำเนินการให้เป็นความรัฐธรรมนูญ อีกทั้งดำเนินการตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ

3.3 เร่งรัดให้เกิดการปฏิรูปและเปลี่ยนแปลงในการบริหารภาครัฐอย่างเป็นธรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งการปฏิรูประบบราชการและการปฏิรูปการศึกษา

3.4 เร่งรัดแก้ไขปัญหายุ่งยากประพศุคมิชอบในภาครัฐและภาคธุรกิจเอกชน

3.5 เร่งรัดสร้างมาตรฐานการดำเนินธุรกิจ

ในเรื่องการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดีนี้เป็นเหมือนมรดกใหม่ของวัฒนธรรมการบริหารราชการของไทย เป็นวัฒนธรรมที่สอดคล้องกับระบอบประชาธิปไตยที่สากลยอมรับ และเป็นเรื่องที่จะต้องใช้เวลาอันนับสิบปีจึงจะเข้าอยู่ในจิตสำนึกของข้าราชการและ

ประชาชนได้ ดังนั้น ในการวางระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี จึงนับเป็นก้าวแรกหรือเรียกได้ว่าเป็นการวางรากฐานในการบริหารราชการแนวใหม่ ซึ่งรัฐบาลได้แสดงเจตนารมณ์อย่างชัดเจนแล้ว พวกเราไม่ว่าจะเป็นข้าราชการ ผู้ประกอบการธุรกิจหรือประชาชนทุกภาคควรจะให้ความสำคัญของเรื่องนี้ เพราะแม้ว่าเราจะมีระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี แต่หากจิตสำนึก วิถีชีวิต วิธีการทำงานของเราไม่ได้ปรับให้สอดคล้องกับแนวความคิดระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี นี้แล้วคงจะเป็นเรื่องยากที่จะเห็นธรรมาภิบาลในสังคมไทย

กระแสโลกาภิวัตน์กำลังก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่ส่งผลกระทบต่ออย่างรวดเร็วและรุนแรงต่อทั้งเศรษฐกิจ การเมือง และสังคมของประเทศต่าง ๆ รวมถึงประเทศไทย ดังนั้น ทุกภาคทั้งภาครัฐ ภาคเอกชนและภาคประชาชนจะต้องสนับสนุนหลักทั้ง 6 ประการในระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี เพื่อจะได้ร่วมกันปรับบทบาท ปรับวิธีการทำงานของแต่ละภาคให้สนับสนุนเกื้อกูลกัน ให้เกิดกำลังที่จะสามารถดึงคุณประโยชน์จากการเปลี่ยนแปลงในกระแสโลกาภิวัตน์เข้าสู่ประเทศไทย ในขณะที่เดียวกันก็ต้องสร้างมาตรการป้องกันผลกระทบทางด้านลบและเสริมสร้างสมรรถนะขององค์กร และประชาชนเพื่อเป็นภูมิคุ้มกันที่เข้มแข็งและเกิดการพัฒนาที่ยั่งยืนในสังคมไทยต่อไป

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

จากการศึกษาค้นคว้างานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารการจัดการศึกษาดาม

หลักธรรมาภิบาลที่น่าสนใจ มีดังนี้

สำนักงานสภาพัฒนาการศึกษาระบบ (2545 : 78) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การประเมินภายนอกโครงการนำร่องปฏิรูปการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ผลการวิจัยพบว่า จุดเด่นของการบริหารแบบเขตพื้นที่ คือ มีการประสานความร่วมมือร่วมใจในการทำงานระหว่างสังกัดมากขึ้น ความทั่วถึงในการให้บริการศึกษามากขึ้น เมื่อพื้นที่ศึกษาลดลงมีความตื่นตัว มีความตระหนักให้ความสนใจและความร่วมมือของบุคลากรที่เกี่ยวข้อง และชุมชนในเขตพื้นที่มากขึ้น และมีการระดมทรัพยากรจากชุมชนท้องถิ่นในเขตพื้นที่ศึกษามากขึ้น

สำนักผู้ตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ (2546 : 43) ได้รายงานผลการตรวจราชการ การดำเนินงานเตรียมความพร้อมเขตพื้นที่การศึกษา เขตตรวจราชการที่ 5 ปีงบประมาณ 2546 พบว่า ในภาพรวมคณะกรรมการ คณะทำงานเตรียม

ความพร้อมเขตพื้นที่การศึกษาทั้ง 6 จังหวัด คือ จังหวัดนครราชสีมา จังหวัดชัยภูมิ จังหวัดบุรีรัมย์ จังหวัดสุรินทร์ จังหวัดศรีสะเกษและจังหวัดมหาสารคาม ได้ดำเนินการภารกิจต่าง ๆ ตามที่กระทรวงศึกษาธิการแจ้งไปศูนย์ปฏิรูปการศึกษาจังหวัดแล้ว ได้แก่ การแต่งตั้งคณะกรรมการคณะทำงานเตรียมความพร้อมเขตพื้นที่การศึกษา ดำรวจข้อมูลพื้นฐานทางการศึกษา การจัดสรรทรัพยากร คำนวณอาคารสถานที่ วัสดุ ครุภัณฑ์และสินทรัพย์ การกำหนดที่ตั้งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา การพัฒนาบุคลากรและการสำรวจบุคลากรในเขตพื้นที่การศึกษา การบริหารจัดการงบประมาณในระยะเตรียมความพร้อม

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2546 : 38) ได้ทำการวิจัยเรื่อง รูปแบบการบริหารจัดการสถาบันอุดมศึกษาแนวใหม่ในต่างประเทศ พบว่า การเปลี่ยนแปลงรูปแบบการบริหารจัดการสถาบันอุดมศึกษาของมหาวิทยาลัยในประเทศที่เป็นกรณีศึกษา ได้แก่ ประเทศสหรัฐอเมริกา ออสเตรเลีย อังกฤษ มาเลเซียและมองโกเลีย มีนวัตกรรมการบริหารจัดการคล้ายคลึงกันในด้านต่าง ๆ คือ การใช้เทคโนโลยีสื่อสารและสารสนเทศ ทั้งการบริหารวิชาการและการดำเนินการ มีความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอกและร่วมเป็นเครือข่าย มีการแสวงหารายได้และการควบคุมรายจ่าย มีอิสระในการปกครองตนเอง ผู้เรียนรับผิดชอบค่าใช้จ่ายมากขึ้น และประการสุดท้ายมุ่งเน้นการควบคุมคุณภาพและปรับปรุงการดำเนินงาน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลของ การดำเนินงาน รูปแบบการบริหารจัดการภายใน “ระดับมหาวิทยาลัย” นั้นสรุปได้ 4 รูปแบบ คือ 1) แบบองค์กรที่เน้นกระบวนการ 2) แบบผู้ประกอบการหรือบริษัท 3) แบบวิสาหกิจหรือนวัตกรรม และ 4) แบบเครือข่าย

สำนักพัฒนาการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม (เขตการศึกษา 11. 2546 : 53) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารจัดการ เตรียมความพร้อมเขตพื้นที่ศึกษานครราชสีมา พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารจัดการเตรียมความพร้อมเขตพื้นที่ศึกษานครราชสีมา เขต 1 มีดังนี้ บุคลากรมีความรู้ เต็มใจที่จะปฏิบัติงาน อุทิศเวลา ความร่วมมือและสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง การวางแผนและวิธีดำเนินงาน งบประมาณสนับสนุนเพียงพอ การติดตามประเมินผล โดยวิธีการประชุมคณะทำงาน มีวัตถุประสงค์ในการดำเนินงานการประชาสัมพันธ์

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารจัดการเตรียมความพร้อมเขตพื้นที่ศึกษานครราชสีมา เขตที่ 2 มีดังนี้ บุคลากรทีมงานมีความเสียสละ รับผิดชอบ มีความรู้ ความสามารถ การวางแผนมีกระบวนการวิธีการทำงานตามขั้นตอนที่ชัดเจน การประสานงาน การมีส่วนร่วม เวลา งบประมาณสนับสนุนเพียงพอ การติดตามประเมินผล ความร่วมมือและสนับสนุนจากหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง การเปลี่ยนวัฒนธรรมในการทำงาน

จากการศึกษาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลในโรงเรียนสังกัดสำนักงาน
 ประถมศึกษาจังหวัดสิงห์บุรี (สุวรรณ ทองคำ. 2546 : บทคัดย่อ) พบว่า สภาพการบริหารงาน
 ตามหลักธรรมาภิบาลในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสิงห์บุรี ผู้บริหาร
 โรงเรียนส่วนใหญ่บริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลในระดับมาก อีกทั้งวิสัยทัศน์ คุณวุฒิทางการ
 ศึกษา ประสบการณ์การบริหาร และขนาดของโรงเรียนที่ผู้บริหารโรงเรียนดำรงตำแหน่งอยู่กับ
 สภาพการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลในโรงเรียนมีความสัมพันธ์กับหลักธรรมาภิบาลทั้ง 6
 หลัก อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 และที่ระดับ 0.01

การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งเสริมและปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วมของชุมชน กับ
 โรงเรียนประถมศึกษา : กรณีศึกษาโรงเรียนวัดถนน อำเภอป่าโมก จังหวัดอ่างทอง วิทยานิพนธ์
 ของ ปกรณ์ กันอุทัย (2547 : บทคัดย่อ) ผลการวิจัยพบว่า

1. เรื่องที่ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมกับโรงเรียนมี 4 มิติ คือ การคิดและตัดสินใจ
 การสนับสนุนการดำเนินงาน ผลประโยชน์ที่ชุมชนได้รับจากโรงเรียนและการกำกับ ติดตาม
 ตรวจสอบและประเมินผล
2. ผู้เข้ามามีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียน มี 2 กลุ่ม คือ บุคคลในชุมชนและบุคคล
 นอกชุมชน
3. วิธีการเข้ามามีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียน โดยความสมัครใจและโดยการชักจูง
4. ปัจจัยที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียน มี 3 กลุ่ม คือ
 - 4.1 ปัจจัยเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมในด้านเศรษฐกิจ ด้านการเมืองการปกครอง และ
 ด้านสังคมวัฒนธรรมที่ดี
 - 4.2 ปัจจัยเกี่ยวกับชุมชนในด้านความศรัทธาต่อผู้บริหาร ครู และโรงเรียน
 - 4.3 ปัจจัยเกี่ยวกับโรงเรียนที่ดำรงมานาน ผู้บริหารมีภาวะผู้นำ ครูและบุคลากรใน
 โรงเรียนมีความสามัคคี มีวิธีปฏิบัติงานโดยการขอความร่วมมือ การสร้างเครือข่าย การให้บริการ
 ชุมชนและการมีระบบช่วยเหลือดูแลนักเรียน มีการวางแผนและจัดทำหลักสูตรโดยการมีส่วนร่วม
 มีความเชื่อถือด้านการเงินและผลงานของโรงเรียนและด้านอื่น ๆ เช่น ความเป็นสถาบันของชุมชน
 และมีชื่อเสียงกับวัด
5. ปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียนมี 3 กลุ่ม คือ
 - 5.1 ปัจจัยเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมในด้านเศรษฐกิจ จากสถานะเศรษฐกิจตกต่ำ
 ด้านการเมือง การปกครอง ผู้นำท้องถิ่นมีความสัมพันธ์กับโรงเรียนน้อย และด้านสังคมวัฒนธรรม
 จากความเชื่อที่ว่าทำบุญกับวัดจึงจะได้บุญ จึงไม่ทำกับโรงเรียน

5.2 ปัจจัยเกี่ยวกับชุมชน ได้แก่ประชาชนที่เข้ามาอาศัยอยู่ใหม่ไม่ผูกพันกับชุมชน และ โรงเรียน

5.3 ปัจจัยเกี่ยวกับโรงเรียนด้านบุคลากร ผู้บริหาร ขัดแย้งกับชุมชนและบุคลากรในโรงเรียน ผู้บริหารและครูประพฤตินคนไม่เหมาะสม ด้านการปฏิบัติงาน ครูดูแลนักเรียนไม่ทั่วถึง ครูมีภารกิจด้านอื่นมาก และด้านอื่นๆ ได้แก่ ความขัดแย้งภายในโรงเรียนและความขัดแย้งระหว่าง วัดกับ โรงเรียน

การศึกษารูปแบบการบริหารจัดการศึกษา ตามหลักธรรมาภิบาล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและพัฒนา รูปแบบการบริหารจัดการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 (สุรศักดิ์ ศรีสว่างรัตน์. 2547 : บทคัดย่อ)

ผลการศึกษาสรุปได้ว่าสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ได้รูปแบบการบริหารจัดการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 เป็นรูปแบบการบริหารจัดการศึกษาที่ได้กำหนดงาน กิจกรรม โครงการและทรัพยากรเพื่อมาออกแบบวางแผนการบริหารจัดการด้วยวงจรพัฒนาคุณภาพ (วงจรเดมมิง : Demming Cycle หรือ PDCA) โดยสอดคล้องหลักธรรมาภิบาล 6 ประการ เข้าไปทุกขั้นตอนของการบริหารจัดการ การศึกษา ได้แก่ หลักนิติธรรม เป็นการบริหารจัดการตามหลักกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ต่าง ๆ หลักคุณธรรม เป็นการบริหารจัดการเพื่อให้ปลอดจากการทุจริต การทำผิดวินัย และ ปลอดจากการทำผิดมาตรฐานวิชาชีพ หลักการมีส่วนร่วม เป็นการบริหารจัดการโดยการมีส่วนร่วม ในการรับฟังความคิดเห็น การให้ข้อมูลและการร่วมตัดสินใจ หลักความรับผิดชอบ เป็นการบริหารจัดการให้เกิดประสิทธิภาพ การมีเป้าหมายที่ชัดเจน การสร้างความเป็นเจ้าของร่วมกัน มีระบบติดตามและประเมินผล การจัดการกับผู้ไม่มีผลงาน และการมีแผนสำรอง หลักความ โปร่งใส เป็นการบริหารจัดการให้เกิดความโปร่งใส ด้านการให้ข้อมูลให้โทษและการเปิดเผย ข้อมูลข่าวสาร และหลักความคุ้มค่าเป็นการบริหารจัดการให้เกิดความประหยัด การเทียบ ระดับ (Benchmarking) การวางระบบควบคุมภายในและการใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด

การดำเนินงานจะทำให้การบริหารงาน/กิจกรรม/โครงการดำเนินงานครบขั้นตอน มีคุณภาพและประสิทธิภาพ ส่งผลให้ สถานศึกษาในสังกัด 219 โรงเรียน มีคุณภาพ ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาทุกระดับ ทำให้องค์กรมีคุณภาพและประสิทธิภาพแต่ถ้าหากคุณภาพและประสิทธิภาพขององค์กรไม่ติดตามที่คาดหวัง ซึ่งจะส่งผลให้คนดี เก่ง มีความสุข และชุมชนเข้มแข็ง และมีคุณภาพไม่บรรลุผลด้วย จำเป็นต้องย้อนกลับไปศึกษาวิเคราะห์ผล

การปฏิบัติงานของแต่ละส่วนที่เกี่ยวข้องใหม่ที่เกิดจากจุดใดมีสาเหตุอะไรจะได้นำไปปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้นต่อไป

งานวิจัยต่างประเทศ

มาเซลลา (Marcella. 2005 : Abstract) ได้ศึกษาการบริหารการจัดการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนในเขตพื้นที่มอรอนโก รัฐแคลิฟอร์เนีย จากการศึกษาพบว่า ในการขับเคลื่อนให้โรงเรียนประสบผลสำเร็จจะต้องมีโครงสร้างการบริหารจัดการศึกษาที่ดี เป็นอันหนึ่งอันเดียวทั้งระบบและสอดคล้องกับการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล (Good Governance)

เทนเนคส์ (Tennekes. 2005 : Abstract) การวิเคราะห์การสนทนานโยบายการปกครองบ้านเมืองที่ดีของประเทศเนเธอร์แลนด์และเยอรมัน พบว่าการปกครองที่ดีและประสบผลสำเร็จได้จะต้องอาศัยแนวคิดและทฤษฎีที่อยู่บนพื้นฐานของความถูกต้อง มีคุณธรรมจริยธรรม มีความโปร่งใส ตรวจสอบได้ ทุกคนมีส่วนร่วมและรับผิดชอบในหน้าที่ เกิดผลคุ้มค่าและเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม

คอนเทรรัส (Contreras. 2005 : Abstract) ได้เปรียบเทียบการบริหารการจัดการศึกษาของโรงเรียน โดยใช้หลักธรรมาภิบาล (Good Governance) สรุปได้ว่า โรงเรียนที่ใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการเกิดความพึงพอใจต่อครู นักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และถูกนำไปใช้เป็นนโยบาย ทั้งในส่วนของทางราชการ การปกครองส่วนท้องถิ่นและบริษัท โดยทั่วไป

ไอเซนเบิร์ก (Eisenberg. 2005 : Abstract) ศึกษาการบริหารจัดการศึกษาที่ดี ของโรงเรียนในรัฐนิวยอร์ก เพื่อการบริหารความขัดแย้ง ได้แนวทางปฏิบัติ 7 แนวทางดังนี้

1. ผู้บริหารต้องมีภาวะผู้นำ มีวิสัยทัศน์ก้าวไกล ปฏิบัติตัวเป็นแบบอย่างที่ดี
2. นโยบายมีความชัดเจน ชัดช่วนได้ตามสถานการณ์
3. มีโครงสร้างที่ดี มีข้อมูลในการตัดสินใจ
4. บริหารจัดการอยู่บนพื้นฐานของธรรมาภิบาล (Good Governance)
5. ภาระความรับผิดชอบในหน้าที่เป็นของทุกคน
6. บริหารการเงินด้วยความซื่อสัตย์ โปร่งใส ตรวจสอบได้
7. บริหารงานเป็นทีมเพื่อจัดการความขัดแย้งที่เกิดขึ้นได้

คูนบาร์ (Dunbar. 2005 : Abstract) การศึกษาระเบียบวิธีการของสภาวะแวดล้อมในรัสเซียและสหรัฐอเมริกาเป็นเครื่องมือในการแก้ไขปัญหามากมายของประเทศ จากผลการศึกษาพบว่า ในการเปรียบเทียบระหว่างประเทศสหรัฐอเมริกา และรัสเซียได้มีเทคนิคเพื่อสร้างหลักการ และหลายตัวเลือกหลายๆ อย่าง ดังที่เห็นประวัติศาสตร์การผลักดันในทางนำมาใช้ใน

การแยกแยะถึงความแตกต่างและความคล้ายคลึงกันของสถาบันของทั้งสองประเทศนั้น การจัดระบบตามกฎหมายอย่างต่อเนื่อง โครงสร้างกฎระเบียบต่าง ๆ ความมั่นคงของการสร้างหลักฐานของสถาบันได้มีเครื่องมือที่ปรับมาใช้ได้อย่างเป็นระเบียบ การศึกษาเข้าไปอย่างลึกซึ้งของการปรับสภาพของกฎระเบียบเพื่อนำมาใช้เป็นเครื่องมือของหลายๆ ประเทศ ผู้ซึ่งได้มีการค้นหาของวิธีการที่สามารถนำมาใช้ได้อย่างทำทนายและสามารถลบลบปัญหาของสภาวะแวดล้อมได้ต้องใช้ความพยายามตั้งใจ ในการคิดคำนวณ ทั้งทางด้านประวัติศาสตร์ การเมืองและนโยบายของทางราชการ

ในภาพพจน์กว้างของการออกแบบกฎระเบียบและเครื่องมือ ในการปฏิบัติได้แสดงให้เห็นถึงตัวเลือกของกฎระเบียบ เป็นความแนบสนิทที่เกี่ยวข้องถึงการดำเนินการของรัฐบาล ตลอดจนจนถึงการทดสอบของผู้ที่มาติดต่อหลายท่าน ด้วยเครื่องมือที่ปรับแล้วและได้ยอมรับเป็นศูนย์ของการออกแบบและการนำเครื่องมือไปใช้ได้อย่างได้ผล ทำยสุดผลคิของความถูกต้องตามกฎหมายได้ผล (มีผลบังคับใช้) ความสามารถอธิบายได้นั้น คือ ลักษณะพิเศษที่ตีเฉพาะทางของรัฐบาล

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาทัศนคติของผู้บริหารสถานศึกษาและครูต่อการบริหารการจัดการศึกษา ตามหลักธรรมาภิบาลตามขอบข่ายการบริหารงานในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ผู้ศึกษาได้กำหนดขั้นตอนการศึกษา ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย

- 1.1 ผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุขบุรี เขต 1 ปีการศึกษา 2549 จำนวน 219 คน
- 1.2 ครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุขบุรี เขต 1 ปีการศึกษา 2549 จำนวน 3,120 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง ใช้การสุ่มจากผู้บริหารสถานศึกษาและครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุขบุรี เขต 1 โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเครจซีและมอร์แกน (Krejcie & Morgan) (ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์. 2542 : 149) ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหารสถานศึกษา 140 คน และได้ครู 341 คน รวมทั้งหมด 481 คนแล้วทำการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage Sampling) ดังนี้

- 2.1 สุ่มโรงเรียนมาจำนวน 140 โรงเรียน โดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

- 2.2 จากโรงเรียนที่สุ่มมาได้ จะประกอบด้วยกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม คือผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนละ 1 คน รวม 140 คน และครูในแต่ละโรงเรียนโดยจะทำการสุ่มตามสัดส่วนด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย จะได้กลุ่มตัวอย่าง 341 คน รายละเอียดของกลุ่มตัวอย่างอยู่ในภาคผนวก ข

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเรื่อง ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาและครูต่อการบริหาร การจัดการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลตามขอบข่ายการบริหารงานในโรงเรียน สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 เป็นแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ถามเกี่ยวกับสถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง เกี่ยวกับตำแหน่ง เพศ อายุ วุฒิการศึกษา และอายุราชการ มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 ถามเกี่ยวกับทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาและครูต่อการบริหารการจัดการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลตามขอบข่ายการบริหารงานในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด โดยกำหนดค่าคะแนนเป็น 5 4 3 2 และ 1 ตามลำดับ ซึ่งสอบถามเกี่ยวกับ

1. งานบริหารวิชาการ จำนวน 13 ข้อ
2. งานบริหารบุคคล จำนวน 12 ข้อ
3. งานบริหารงบประมาณ จำนวน 12 ข้อ
4. งานบริหารทั่วไป จำนวน 13 ข้อ

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามแบบปลายเปิด เพื่อให้ผู้ตอบแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม และให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารการจัดการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลตามขอบข่ายการ บริหารงานในโรงเรียน 4 งาน

การสร้างเครื่องมือเพื่อรวบรวมข้อมูล

1. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีจากเอกสาร ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งศึกษารูปแบบ และวิธีการสร้างแบบสอบถาม และแบบวิเคราะห์เอกสาร เพื่อเสนอแนวทางในการสร้างเครื่องมือ เพื่อการศึกษา
2. สร้างเครื่องมือเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล
3. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้น เสนอคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์เพื่อ ตรวจสอบความถูกต้องและให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไข
4. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะแล้ว ให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ พิจารณาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ตรวจสอบแก้สำนวนภาษาที่ใช้เพื่อให้ข้อความมีความชัดเจน เป็นการ หาค่าความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ (Face Validity) ซึ่งผู้เชี่ยวชาญมี 6 ท่าน ดังนี้

4.1 นายสุรศักดิ์ ศรีสว่างรัตน์ ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา บุรีรัมย์ เขต 1

4.2 นายชาญณรงค์ ศิริอำพันธ์กุลศึกษานิเทศก์เชี่ยวชาญ สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษานูรริรัมย์ เขต 1

4.3 นายจิรัช จรรัมย์ ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านพะไล สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษานูรริรัมย์ เขต 1

4.4 นางสาววรรณพร สุขอนันต์ ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษานูรริรัมย์ เขต 1

4.5 นางพูนศรี ชอบธรรม ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านลำโรงพรหม อนุสรณ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานูรริรัมย์ เขต 1

4.6 นายกระพัน ศรีงาน อาจารย์คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนูรริรัมย์

5. นำแบบสอบถามที่ได้รับปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะครั้งสุดท้ายจาก ผู้เชี่ยวชาญ ไปทดลองใช้ (Try Out) กับกลุ่มประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยนี้ จำนวน 30 คน จากโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานูรริรัมย์ เขต 4 เพื่อนำข้อมูลมาหาอำนาจ จำแนก (Discrimination) โดยทดสอบด้วย t -test ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 หรือถ้า t มีค่า ตั้งแต่ 1.75 ขึ้นไปถือว่ามีความจำแนกผ่านเกณฑ์ ผลปรากฏว่า แบบสอบถามจำนวน 50 ข้อ ผ่านเกณฑ์ทุกข้อ โดยมีค่า t ตั้งแต่ 1.784-7.783

6. นำแบบสอบถามผ่านเกณฑ์ทั้ง 50 ข้อ มาหาความเชื่อมั่น (Reliability) ด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) ผลปรากฏว่า ได้ ความเชื่อมั่นเท่ากับ .9788 ซึ่งมีค่าสูงผ่านเกณฑ์ จึงนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอนดังนี้

1. ขอนหนังสือแนะนำตัวผู้วิจัย จากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนูรริรัมย์ ไปถึง ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานูรริรัมย์ เขต 1 เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวม ข้อมูล

2. นำหนังสือแนะนำตัวผู้วิจัย จากผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานูรริรัมย์ เขต 1 ไปยังผู้อำนวยการสถานศึกษาของกลุ่มตัวอย่าง

3. แจกแบบสอบถามให้กับโรงเรียนเป้าหมายและกำหนดวันรับแบบสอบถามคืน

4. เก็บแบบสอบถามตามเวลาที่กำหนด

5. แบบสอบถามจำนวน 481 ฉบับ เก็บรวบรวมมาได้จำนวน 481 ฉบับ คิดเป็น

ร้อยละ 100

เมื่อดำเนินการเก็บข้อมูลเรียบร้อยแล้วในการจัดกระทำข้อมูล ดำเนินการดังนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามแต่ละฉบับ
2. แยกกลุ่มระหว่างผู้บริหารสถานศึกษากับครู
3. แบบสอบถามตอนที่ 2 ตรวจสอบให้คะแนนโดยเทียบค่าระดับการบริหารงานแต่ละข้อ

เป็นค่าคะแนน ดังนี้

ระดับปฏิบัติมากที่สุด	เท่ากับ 5 คะแนน
ระดับปฏิบัติมาก	เท่ากับ 4 คะแนน
ระดับปฏิบัติปานกลาง	เท่ากับ 3 คะแนน
ระดับปฏิบัติน้อย	เท่ากับ 2 คะแนน
ระดับปฏิบัติน้อยที่สุด	เท่ากับ 1 คะแนน

4. ประมวลผลด้วยคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows (Statistical Package for the Social Sciences)

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง วิเคราะห์ด้วยการหาค่าความถี่และค่าร้อยละ (Percentage)
2. การศึกษาทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครูต่อการบริหารการจัดการศึกษาดามหลักสูตรมาภิบาลตามขอบข่ายการบริหารงานในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุริรัมย์ เขต 1 วิเคราะห์ด้วยการหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เสนอข้อมูลเป็นตารางประกอบความเรียง
3. การเปรียบเทียบทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครูต่อการบริหารการจัดการศึกษาดามหลักสูตรมาภิบาลตามขอบข่ายการบริหารงานในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุริรัมย์ เขต 1 วิเคราะห์โดยใช้สถิติ t -test Independent กำหนดค่าสถิติที่มีระดับนัยสำคัญที่ .05
4. สำหรับคำถามปลายเปิดใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) โดยจัดประเด็นข้อความเข้าด้วยกันแล้วแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ เสนอข้อมูลเป็นตารางประกอบความเรียง
5. เกณฑ์การแปลความหมายของค่าเฉลี่ย ในการประเมินระดับปฏิบัติใช้เกณฑ์การแปลความหมายข้อมูล ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2532 : 111)

ค่าเฉลี่ย	ความหมาย
4.51 - 5.00	ระดับปฏิบัติมากที่สุด
3.51 - 4.50	ระดับปฏิบัติมาก
2.51 - 3.50	ระดับปฏิบัติปานกลาง
1.51 - 2.50	ระดับปฏิบัติน้อย
1.00 - 1.50	ระดับปฏิบัติน้อยที่สุด

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ใช้คอมพิวเตอร์ โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows (Statistical Package for Social Sciences) มีสถิติต่อไปนี้

1. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของแบบสอบถาม

1.1 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อแบบสอบถาม โดยใช้วิธีหาอัตราส่วนวิกฤต t ตามวิธีการของ t -test

1.2 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยใช้การหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach)

2. สถิติพื้นฐาน

2.1 ค่าร้อยละ (Percentage)

2.2 ค่าเฉลี่ย (Mean)

2.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

3. สถิติในการทดสอบสมมติฐาน เพื่อเปรียบเทียบทักษะของผู้บริหารสถานศึกษา และครู ต่อการบริหารการจัดการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลตามขอบข่ายการบริหารงานในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 โดยใช้ t -test Independent

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัย ได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
2. การวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

N	แทน	จำนวนของกลุ่มตัวอย่าง
\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ย (Mean)
SS	แทน	ค่าผลบวกกำลังสองของคะแนน (Sum of Square)
MS	แทน	ค่าเฉลี่ยผลบวกของกำลังสองของคะแนน (Mean Square)
df	แทน	ชั้นของความเป็นอิสระ (Degrees of Freedom)
S.D.	แทน	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน t - distribution
*	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
**	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์โดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows วิเคราะห์หาค่าสถิติของข้อมูลโดยเสนอผลการวิเคราะห์ ในรูปตารางแบ่งเป็น 5 ตอน คือ

ตอนที่ 1 รายละเอียดของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ศึกษาทัศนคติของผู้บริหารสถานศึกษาและครูต่อการบริหารจัดการ การศึกษา ตามหลักธรรมาภิบาลตามขอบข่ายการบริหารงานในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาและครูต่อการบริหารจัดการ การศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลตามขอบข่ายการบริหารงานในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1

ตอนที่ 4 ศึกษาข้อเสนอแนะที่เป็นปลายเปิด (Open Form) เกี่ยวกับทักษะของ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูต่อการบริหารจัดการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลตามขอบข่าย การบริหารงานในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ต่อไปนี้เป็นรายละเอียดของผลการวิเคราะห์ข้อมูลในแต่ละตอน

ตอนที่ 1 รายละเอียดเกี่ยวกับสถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งจะปรากฏผลดังตาราง 1 และตาราง 2 ดังนี้

ตาราง 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นผู้บริหารสถานศึกษา

ผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นผู้บริหาร	N = 140 จำนวน	คิดเป็นร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	138	98.57
หญิง	2	1.43
2. อายุ		
น้อยกว่า 26 ปี	0	0.00
26 – 30 ปี	4	2.90
31 – 40 ปี	25	17.90
41 – 50 ปี	81	57.90
มากกว่า 50 ปี	30	21.40

ตาราง 1 (ต่อ)

ผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นผู้บริหาร	N = 140 จำนวน	คิดเป็นร้อยละ
3. วุฒิการศึกษา		
ปริญญาตรี	107	76.40
ป. บัณฑิตการบริหารการศึกษา	20	14.30
ปริญญาโท	13	9.30
ปริญญาเอก	0	0.00
4. อายุราชการ		
น้อยกว่า 6 ปี	0	0.00
6 – 10 ปี	16	11.40
11 – 15 ปี	17	12.10
16 – 20 ปี	32	22.90
มากกว่า 20 ปี	75	53.60

จากตาราง 1 พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหารตอบแบบสอบถามมีสถานภาพดังนี้

1. เพศ ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 138 คน (ร้อยละ 98.57) ที่เหลือเป็นเพศหญิง จำนวน 2 คน (ร้อยละ 1.43)
2. อายุ ส่วนใหญ่มีอายุ 41 – 50 ปี จำนวน 81 คน (ร้อยละ 57.90) รองลงไปมีอายุมากกว่า 50 ปี จำนวน 30 คน (ร้อยละ 21.40) อายุ 31 – 40 ปี จำนวน 25 คน (ร้อยละ 17.90) และอายุ 26 – 30 ปี จำนวน 4 คน (ร้อยละ 2.90)
3. วุฒิการศึกษา ส่วนใหญ่การศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี จำนวน 107 คน (ร้อยละ 76.40) รองลงไปการศึกษาอยู่ในระดับ ป. บัณฑิตการบริหารการศึกษา จำนวน 20 คน (ร้อยละ 14.30) และการศึกษาในระดับปริญญาโท จำนวน 13 คน (ร้อยละ 9.30)

4. อาชวราษการ ส่วนใหญ่มีอาชวราษการมากกว่า 20 ปี จำนวน 75 คน (ร้อยละ 53.60) รองลงไปมีอาชวราษการ 16-20 ปี จำนวน 32 คน (ร้อยละ 22.90) อาชวราษการ 11-15 ปี จำนวน 17 คน (ร้อยละ 12.10) อาชวราษการ 6-10 ปี จำนวน 16 คน (ร้อยละ 11.40)

ตาราง 2 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นครู

ผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นครู	N = 341 จำนวน	คิดเป็นร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	131	38.40
หญิง	210	61.60
2. อายุ		
น้อยกว่า 26 ปี	1	0.30
26 - 30 ปี	20	5.90
31 - 40 ปี	83	24.30
41 - 50 ปี	174	51.00
มากกว่า 50 ปี	62	18.20
3. วุฒิกการศึกษา		
ปริญญาตรี	312	91.50
ป.บัณฑิตการบริหารการศึกษา	9	2.60
ปริญญาโท	19	5.60
ปริญญาเอก	1	0.30
4. อาชวราษการ		
น้อยกว่า 6 ปี	16	4.70
6 - 10 ปี	41	12.00
11 - 15 ปี	50	14.70
16 - 20 ปี	55	16.10
มากกว่า 20 ปี	179	52.50

จากตาราง 2 พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่เป็นครูตอบแบบสอบถามมีสถานภาพดังนี้

1. เพศ ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 210 คน (ร้อยละ 61.60) ที่เหลือเป็นเพศชาย จำนวน 131 คน (ร้อยละ 38.40)
2. อายุ ส่วนใหญ่มีอายุ 41 – 50 ปี จำนวน 174 คน (ร้อยละ 51.00) รองลงไปมีอายุ 31 – 40 ปี จำนวน 83 คน (ร้อยละ 24.30) อายุมากกว่า 50 ปี จำนวน 62 คน (ร้อยละ 18.20) อายุ 26 – 30 ปี จำนวน 20 คน (ร้อยละ 5.90) และอายุน้อยกว่า 26 ปี จำนวน 1 คน (ร้อยละ 0.30)
3. วุฒิการศึกษา ส่วนใหญ่การศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี จำนวน 312 คน (ร้อยละ 91.50) รองลงไปการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาโท จำนวน 19 คน (ร้อยละ 5.60) ป.บัณฑิต การบริหารการศึกษา จำนวน 9 คน (ร้อยละ 2.60) และการศึกษาในระดับปริญญาเอก 1 คน (ร้อยละ 0.30)
4. อายุราชการ ส่วนใหญ่มีอายุราชการมากกว่า 20 ปี จำนวน 179 คน (ร้อยละ 52.50) รองลงไปมีอายุราชการ 16 – 20 ปี จำนวน 55 คน (ร้อยละ 16.10) อายุราชการ 11 – 15 ปี จำนวน 50 คน (ร้อยละ 14.70) อายุราชการ 6-10 ปี จำนวน 41 คน (ร้อยละ 12.00) และอายุราชการน้อยกว่า 6 ปี จำนวน 16 คน (ร้อยละ 4.70)

ตอนที่ 2 ศึกษาทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาและครูต่อการบริหารจัดการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลตามขอบข่ายการบริหารงานในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุริรัมย์ เขต 1 ซึ่งจะปรากฏผลดังตาราง 3 ถึงตาราง 12 ดังนี้

ตาราง 3 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนเกี่ยวกับทัศนคติของผู้บริหารสถานศึกษาต่อการบริหารการจัดการศึกษา ตามหลักธรรมาภิบาลตามขอบข่ายการบริหารงานในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 โดยรวมและรายด้าน

ขอบข่ายการบริหารงานในโรงเรียน	ระดับการปฏิบัติ			
	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	อันดับที่
1. ด้านการบริหารงานวิชาการ	4.05	0.52	มาก	4
2. ด้านการบริหารบุคคล	4.24	0.51	มาก	1
3. ด้านการบริหารงานงบประมาณ	4.15	0.49	มาก	2
4. ด้านการบริหารงานทั่วไป	4.12	0.57	มาก	3
เฉลี่ยรวม	4.13	0.46	มาก	

จากตาราง 3 พบว่าทัศนคติของผู้บริหารสถานศึกษาต่อการบริหารการจัดการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลตามขอบข่ายการบริหารงานในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.13$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านทุกด้านอยู่ระดับในระดับมากเช่นเดียวกัน โดยด้านการบริหารงานบุคคลมีค่าเฉลี่ยสูงสุดอันดับที่ 1 ($\bar{X} = 4.24$)

ตาราง 4 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนเกี่ยวกับทัศนคติของผู้บริหาร
สถานศึกษาคณะการบริหารการจัดการศึกษาดามหลักธรรมมาภิบาลตามขอบข่าย
การบริหารงานในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ด้าน
การบริหารงานวิชาการ โดยรวมและรายข้อ

ด้านการบริหารงานวิชาการ	ระดับการปฏิบัติ			
	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	อันดับที่
1. ศึกษา วิเคราะห์เอกสารหลักฐาน หลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 เพื่อใช้ในการ การบริหารจัดการ	4.05	0.71	มาก	8
2. ดำเนินการวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผล การเรียนตามระเบียบ และแนวปฏิบัติของ สถานศึกษา	4.20	0.78	มาก	4
3. จัดทำโครงสร้างหลักสูตรและสาระต่าง ๆ สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และคุณลักษณะ อันพึงประสงค์	4.23	0.64	มาก	1
4. ส่งเสริมให้ครูจัดกระบวนการเรียนรู้ โดยจัดเนื้อหา สาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความต้องการ ความสนใจ และความถนัดของผู้เรียน	4.14	0.69	มาก	5
5. บริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษาได้มาตรฐานมี คุณภาพสอดคล้องกับระบบประกันคุณภาพ การศึกษา และการประเมินคุณภาพภายใน สถานศึกษาเพื่อพัฒนาตนเอง และการประเมินจาก หน่วยงานภายนอก	4.07	0.70	มาก	6
6. กระจายอำนาจในการบริหารจัดการงานวิชาการ อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ	4.06	0.69	มาก	7
7. จัดให้มีการนิเทศการเรียนการสอนแก่ครูใน กลุ่มสาระต่าง ๆ โดยเน้นการนิเทศที่ร่วมมือ ช่วยเหลือกัน แบบกัลยาณมิตร	3.84	0.73	มาก	12

ตาราง 4 (ต่อ)

ด้านการบริหารงานวิชาการ	ระดับการปฏิบัติ			
	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	อันดับที่
8. นำภูมิปัญญาท้องถิ่นหรือเครือข่ายผู้ปกครอง ชุมชน ท้องถิ่นมามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนตาม ความเหมาะสม	3.72	0.85	มาก	13
9. คณะทำงานด้านวิชาการ ปฏิบัติหน้าที่ตามกลุ่ม สาระการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ	3.96	0.82	มาก	10
10. จัดการเรียนการสอน เต็มคาบ เต็มเวลา เต็ม หลักสูตร	4.22	0.77	มาก	2
11. ส่งเสริมสนับสนุนการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียน การสอน	3.98	0.81	มาก	9
12. พัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีมาใช้ ในกิจกรรมการเรียนการสอน	3.91	0.84	มาก	11
13. จัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม แหล่งเรียนรู้ เอื้อต่อการจัดการกระบวนการเรียนการสอน	4.21	0.77	มาก	3
เฉลี่ยรวม	4.05	0.52	มาก	

จากตาราง 4 พบว่าทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาต่อการบริหารการจัดการศึกษาตามหลัก
ธรรมาภิบาลตามขอบข่ายการบริหารงานในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
เขต 1 ด้านการบริหารงานวิชาการ โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.05$) เมื่อพิจารณา
เป็นรายข้อทุกข้ออยู่ระดับในระดับมากเช่นเดียวกัน โดยข้อ 3 จัดทำโครงสร้างหลักสูตรและสาระ
การเรียนรู้ต่าง ๆ สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด
อันดับที่ 1 ($\bar{X} = 4.23$)

ตาราง 5 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนเกี่ยวกับทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาต่อการบริหารการจัดการศึกษา ตามหลักธรรมาภิบาลตามขอบข่ายการบริหารงานในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ด้านการบริหารงานบุคคล โดยรวมและรายข้อ

ด้านการบริหารงานบุคคล	ระดับการปฏิบัติ			
	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	อันดับที่
1. ส่งเสริมให้ครู บุคลากรทางการศึกษา ปฏิบัติงานเต็มตามศักยภาพ โดยยึดมั่นในระเบียบวินัย จรรยาบรรณ อย่างมีมาตรฐานแห่งวิชาชีพ	4.35	0.63	มาก	3
2. จัดทำแผนอัตรากำลังข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามเกณฑ์ที่ ก.ค.ศ. กำหนด	4.10	0.76	มาก	9
3. บุคลากรได้รับการพัฒนาให้มีความรู้ ความสามารถ มีขวัญกำลังใจ ได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติ มีความมั่นคง และก้าวหน้าในวิชาชีพ	4.21	0.69	มาก	8
4. ส่งเสริมสนับสนุน ขอปรับปรุงกำหนดตำแหน่ง ขอลื่อนวิทยฐานะ ให้กับบุคลากรทางการศึกษา	4.39	0.71	มาก	2
5. ประชุมชี้แจงนโยบาย หลักรในการปฏิบัติภารกิจงานเพื่อให้เกิดความโปร่งใส	4.32	0.72	มาก	4
6. พิจารณาเลื่อนขั้นเงินเดือนเป็นไปตามแนวปฏิบัติว่าด้วยการเลื่อนขั้นเงินเดือน พ.ศ. 2544	4.40	0.75	มาก	1
7. บุคลากรมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาเต็มศักยภาพ	4.29	0.66	มาก	6
8. บุคลากรมีส่วนร่วมในการจัดโครงสร้างขององค์การ เพื่อความเป็นเอกภาพ ชัดเจน เป็นรูปธรรม ปราศจากความขัดแย้ง	4.09	0.67	มาก	11

ตาราง 5 (ต่อ)

ด้านการบริหารงานบุคคล	ระดับการปฏิบัติ			
	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	อันดับที่
9. พัฒนาศักยภาพก่อนมอบหมายงานในหน้าที่ระหว่างปฏิบัติหน้าที่ และหลังการปฏิบัติหน้าที่	4.04	0.68	มาก	12
10. บุคลากรใส่ใจปฏิบัติงานในหน้าที่เต็มความรู้ความสามารถ และความถนัดของตนเองได้อย่างมีคุณภาพ	4.10	0.72	มาก	9
11. ส่งเสริม สนับสนุนให้ครูและบุคลากรทางการศึกษานำความรู้ ความสามารถไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด	4.32	0.71	มาก	4
12. เสริมสร้างประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการของบุคลากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด	4.27	0.74	มาก	7
เฉลี่ยรวม	4.24	0.51	มาก	

จากตาราง 5 พบว่าทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาต่อการบริหารการจัดการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลความชอบข่ายการบริหารงานในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ด้านการบริหารงานบุคคล โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.24$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ทุกข้ออยู่ระดับในระดับมากเช่นเดียวกัน โดยข้อ 6 พิจารณาเลื่อนขึ้นเงินเดือนเป็นไปตามแนวปฏิบัติว่าด้วยการเลื่อนขึ้นเงินเดือน พ.ศ.2544 มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอันดับที่ 1 ($\bar{X} = 4.40$)

ตาราง 6 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนเกี่ยวกับทัศนคติของผู้บริหาร
สถานศึกษาต่อการบริหารจัดการการศึกษา ตามหลักธรรมาภิบาลตามขอบข่าย
การบริหารงานในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ด้าน
การบริหารงานงบประมาณ โดยรวมและรายข้อ

ด้านการบริหารงานงบประมาณ	ระดับการปฏิบัติ			
	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	อันดับที่
1. บริหารงบประมาณเป็นไปตามแผนยุทธศาสตร์ แผนพัฒนาการศึกษาและระเบียบว่าด้วยการบริหาร งบประมาณ พ.ศ. 2545	4.36	0.66	มาก	1
2. วิเคราะห์ทิศทางและยุทธศาสตร์ของหน่วยงาน เหนือสถานศึกษา เพื่อให้เกิดความคล่องตัวในการ ปฏิบัติงานและเป็นไปตามกรอบนโยบายที่กำหนด	4.11	0.66	มาก	7
3. ส่งเสริมให้บุคลากรมีความรู้ ความสามารถในการ บริหารงบประมาณ มีความกระตือรือร้นในการ พัฒนาตนเองอยู่เสมอ มีความเป็นปัจจุบันทันสมัย	4.19	0.65	มาก	6
4. จัดการบริหารงบประมาณ จัดการทรัพยากร จัดสรรทุนการศึกษาได้อย่างครอบคลุมทั่วถึง ปราศจากความลำเอียง	4.25	0.71	มาก	3
5. จัดทำรายละเอียดแผนงบประมาณ แผนงาน โครงการ และกิจกรรมสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ พันธกิจ และยุทธศาสตร์ของโรงเรียน	4.36	0.69	มาก	1
6. ตรวจสอบ ติดตามประเมินผล และการรายงานผล การใช้เงินเพื่อให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ กระทรวงการคลัง กรมบัญชีกลาง และระเบียบ การบริหารงานงบประมาณกำหนด	4.21	0.63	มาก	5

ตาราง 6 (ต่อ)

ด้านการบริหารงานงบประมาณ	ระดับการปฏิบัติ			
	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	อันดับที่
7. มีส่วนร่วมในการศึกษา วิเคราะห์ วิจัยการจัดและพัฒนาศึกษาของสถานศึกษาตามกรอบทิศทางของเขตพื้นที่การศึกษา และความต้องการของสถานศึกษา	4.09	0.69	มาก	8
8. ครูและบุคลากรทางการศึกษา นักเรียน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์หรือแผนพัฒนาการศึกษา	3.99	0.74	มาก	11
9. จัดทำแผนการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา โดยกำหนดวิธีการ แหล่งสนับสนุน เป้าหมาย เวลาดำเนินการและผู้รับผิดชอบ	3.96	0.70	มาก	12
10. จัดหาพัสดุ กำหนดรูปแบบรายการ ควบคุมบำรุงรักษา และจำหน่ายพัสดุ มีความถูกต้องเป็นปัจจุบันทันสมัย	4.08	0.73	มาก	10
11. บริหารจัดการทรัพยากร ระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา จัดหารายได้และผลประโยชน์ของสถานศึกษา	4.09	0.73	มาก	8
12. บริหารพัสดุและสินทรัพย์ที่มีอยู่อย่างจำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประโยชน์สูงสุด	4.23	0.67	มาก	4
เฉลี่ยรวม	4.15	0.49	มาก	

จากตาราง 6 พบว่าทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาต่อการบริหารการจัดการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลตามขอบข่ายการบริหารงานในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ด้านการบริหารงานงบประมาณ โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.16$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อทุกข้ออยู่ระดับในระดับมากเช่นเดียวกัน โดยข้อ 5 จัดทำรายละเอียดแผนงบประมาณ แผนงาน โครงการและกิจกรรมสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ พันธกิจ และยุทธศาสตร์ของโรงเรียนมีค่าเฉลี่ยสูงสุดอันดับที่ 1 ($\bar{X} = 4.36$)

ตาราง 7 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนเกี่ยวกับทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาต่อการบริหารการจัดการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลตามขอบข่ายการบริหารงานในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ด้านการบริหารงานทั่วไปโดยรวมและรายข้อ

ด้านการบริหารงานทั่วไป	ระดับการปฏิบัติ			
	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	อันดับที่
1. ควบคุมดูแลงานธุรการของสถานศึกษาให้เป็นระบบตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยงานสารบรรณ พ.ศ. 2526	4.24	0.71	มาก	2
2. ศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลและสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการ ความจำเป็น การพัฒนาองค์กรของสถานศึกษา	4.08	0.66	มาก	7
3. กำหนดแนวทางการพัฒนาองค์กรให้ครอบคลุมโครงสร้าง ภารกิจ บุคลากรและกลยุทธ์ให้สอดคล้องกับสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการจำเป็นของสถานศึกษา	4.12	0.66	มาก	5
4. ดำเนินการพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ ทักษะ เจตคติ ความสามารถที่เหมาะสมกับโครงสร้าง ภารกิจ เทคโนโลยีและกลยุทธ์ของสถานศึกษา	4.06	0.69	มาก	9

ตาราง 7 (ต่อ)

ด้านการบริหารงานทั่วไป	ระดับการปฏิบัติ			
	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	อันดับที่
5. ให้บริการข้อมูลข่าวสารและบริการอื่น ๆ แก่ สาธารณชน ตามความเหมาะสมและศักยภาพของ สถานศึกษา	4.04	0.68	มาก	10
6. ประชุมชี้แจงนโยบาย แนวปฏิบัติ การดำเนินงาน และรายงานผลการดำเนินงานของสถานศึกษา	4.10	0.73	มาก	7
7. นำผลการประเมินมาปรับปรุงแก้ไข เพื่อให้การ สนับสนุนและอำนวยความสะดวกด้านต่าง ๆ ให้มี ความยืดหยุ่น คล่องตัวและมีประสิทธิภาพ	3.99	0.69	มาก	11
8. กำหนดแผน โครงการหรือกิจกรรมเพื่อแลกเปลี่ยน เรียนรู้ระหว่างเครือข่ายการศึกษา	3.88	0.75	มาก	12
9. ส่งเสริมและประสานงานการจัดการศึกษาในระบบ นอกระบบและตามอัธยาศัย	3.79	0.81	มาก	13
10. ดำเนินงานด้านธุรการตามระบบที่กำหนดไว้ โดย ยึดหลักความถูกต้อง รวดเร็ว เป็นปัจจุบันทันสมัย	4.12	0.68	มาก	5
11. จัดทำระบบฐานข้อมูลของโรงเรียนให้สอดคล้อง กับฐานข้อมูลของเขตพื้นที่การศึกษา	4.25	0.68	มาก	1
12. วางแผน ออกแบบงานธุรการ เพื่อลดขั้นตอนการ ปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพ โดยนำระบบ เทคโนโลยีมาใช้ในการดำเนินงานอย่างเหมาะสม	4.19	0.71	มาก	4
13. สนับสนุนส่งเสริมให้บุคลากร นำนวัตกรรมและ เทคโนโลยีเพื่อการศึกษามาใช้ในการบริหารและ พัฒนาการศึกษา	4.21	0.72	มาก	3
เฉลี่ยรวม	4.12	0.57	มาก	

จากตาราง 7 พบว่าทัศนคติของผู้บริหารสถานศึกษาต่อการบริหารการจัดการศึกษา ตามหลักธรรมาภิบาลตามขอบข่ายการบริหารงานในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ด้านการบริหารงานทั่วไป โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.12$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อทุกข้ออยู่ระดับในระดับมากเช่นเดียวกัน โดยข้อ 11 จัดทำระบบฐานข้อมูลของโรงเรียนให้สอดคล้องกับฐานข้อมูลของเขตพื้นที่การศึกษา มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอันดับที่ 1 ($\bar{X} = 4.25$)

ตาราง 8 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนเกี่ยวกับทัศนคติของครูต่อการบริหารการจัดการศึกษา ตามหลักธรรมาภิบาลตามขอบข่ายการบริหารงานในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 โดยรวมและรายด้าน

ขอบข่ายการบริหารงานในโรงเรียน	ระดับการปฏิบัติ			
	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	อันดับที่
1. ด้านการบริหารงานวิชาการ	4.04	0.53	มาก	4
2. ด้านการบริหารบุคคล	4.22	0.54	มาก	1
3. ด้านการบริหารงานงบประมาณ	4.14	0.58	มาก	2
4. ด้านการบริหารงานทั่วไป	4.12	0.63	มาก	3
เฉลี่ยรวม	4.12	0.50	มาก	

จากตาราง 8 พบว่าทัศนคติของครูต่อการบริหารการจัดการศึกษา ตามหลักธรรมาภิบาลตามขอบข่ายการบริหารงานในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.12$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านทุกด้านอยู่ระดับในระดับมากเช่นเดียวกัน โดยด้านการบริหารงานบุคคลมีค่าเฉลี่ยสูงสุดอันดับที่ 1 ($\bar{X} = 4.22$)

ตาราง 9 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนเกี่ยวกับทักษะของครูต่อการบริหาร
การจัดการศึกษา ตามหลักธรรมาภิบาลตามขอบข่ายการบริหารงานในโรงเรียน สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุร्रीรัมย์ เขต 1 ด้านการบริหารงานวิชาการ โดยรวมและรายข้อ

ด้านการบริหารงานวิชาการ	ระดับการปฏิบัติ			
	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	อันดับที่
1. ศึกษา วิเคราะห์เอกสารหลักฐาน หลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 เพื่อใช้ในการ การบริหารจัดการ	4.00	0.65	มาก	8
2. ดำเนินการวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผล การเรียนตามระเบียบ และแนวปฏิบัติของ สถานศึกษา	4.23	0.67	มาก	2
3. จัดทำโครงสร้างหลักสูตรและสาระต่าง ๆ สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และคุณลักษณะ อันพึงประสงค์	4.16	0.72	มาก	4
4. ส่งเสริมให้ครูจัดกระบวนการเรียนรู้ โดยจัดเนื้อหา สาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความต้องการ ความสนใจและความถนัดของผู้เรียน	4.07	0.69	มาก	6
5. บริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษาได้มาตรฐานมี คุณภาพสอดคล้องกับระบบประกันคุณภาพ การศึกษา และการประเมินคุณภาพภายใน สถานศึกษาเพื่อพัฒนาตนเอง และการประเมินจาก หน่วยงานภายนอก	4.08	0.73	มาก	5
6. กระจายอำนาจในการบริหารจัดการงานวิชาการ อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ	4.04	0.73	มาก	7
7. จัดให้มีการนิเทศการเรียนการสอนแก่ครูในกลุ่ม สาระต่าง ๆ โดยเน้นการนิเทศที่ร่วมมือช่วยเหลือ กันแบบกัลยาณมิตร	3.96	0.82	มาก	11

ตาราง 9 (ต่อ)

ด้านการบริหารงานวิชาการ	ระดับการปฏิบัติ			
	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	อันดับที่
8. นำภูมิปัญญาท้องถิ่นหรือเครือข่ายผู้ปกครอง ชุมชน ท้องถิ่นมามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน ตามความเหมาะสม	3.80	0.85	มาก	13
9. คณะทำงานด้านวิชาการ ปฏิบัติหน้าที่ตาม กลุ่มสาระการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ	3.98	0.78	มาก	10
10. จัดการเรียนการสอน เต็มคาบ เต็มเวลา เต็มหลักสูตร	4.27	0.71	มาก	1
11. ส่งเสริมสนับสนุนการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียน การสอน	3.99	0.84	มาก	9
12. พัฒนาสื่อ นำสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีมาใช้ ในกิจกรรมการเรียนการสอน	3.92	0.82	มาก	12
13. จัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม แหล่งเรียนรู้ เอื้อต่อการจัดการกระบวนการเรียนการสอน	4.21	0.72	มาก	3
เฉลี่ยรวม	4.04	0.53	มาก	

จากตาราง 9 พบว่าทัศนะของครูต่อการบริหารการจัดการศึกษา ตามหลักธรรมาภิบาล ตามขอบข่ายการบริหารงานในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ด้านการบริหารงานวิชาการ โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.04$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ทุกข้ออยู่ระดับในระดับมากเช่นเดียวกัน โดยข้อ 10 จัดการเรียนการสอน เต็มคาบ เต็มเวลา เต็มหลักสูตร มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอันดับที่ 1 ($\bar{X} = 4.27$)

ตาราง 10 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนเกี่ยวกับทักษะของครูต่อการบริหาร
การจัดการศึกษา ตามหลักธรรมาภิบาลตามขอบข่ายการบริหารงานในโรงเรียน สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุริรัมย์ เขต 1 ด้านการบริหารงานบุคคล โดยรวมและรายข้อ

ด้านการบริหารงานบุคคล	ระดับการปฏิบัติ			
	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	อันดับที่
1. ส่งเสริมให้ครู บุคลากรทางการศึกษา ปฏิบัติงาน เต็มตามศักยภาพ โดยยึดมั่นในระเบียบวินัย จรรยาบรรณ อย่างมีมาตรฐานแห่งวิชาชีพ	4.37	0.67	มาก	2
2. จัดทำแผนอัตรากำลังข้าราชการครูและบุคลากร ทางการศึกษา โดยความเห็นชอบของ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามเกณฑ์ที่ ก.ค.ศ. กำหนด	4.20	0.68	มาก	8
3. บุคลากรได้รับการพัฒนาให้มีความรู้ ความสามารถ มีขวัญกำลังใจ ได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติ มี ความมั่นคง และก้าวหน้าในวิชาชีพ	4.22	0.68	มาก	6
4. ส่งเสริมสนับสนุน ขอปรับปรุงกำหนดตำแหน่ง ขอเลื่อนวิทยฐานะ ให้กับบุคลากรทางการศึกษา	4.38	0.67	มาก	1
5. ประชุมชี้แจง โฆษณา หลักในการปฏิบัติ ภารกิจงาน เพื่อให้เกิดความโปร่งใส	4.25	0.77	มาก	5
6. พิจารณาเลื่อนขั้นเงินเดือนเป็น ไปตามแนวปฏิบัติว่า ด้วยการเลื่อนขั้นเงินเดือน พ.ศ.2544	4.26	0.79	มาก	4
7. บุคลากรมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาเต็มศักยภาพ	4.29	0.76	มาก	3
8. บุคลากรมีส่วนร่วมในการจัด โครงสร้างขององค์การ เพื่อความเป็นเอกภาพ ชัดเจน เป็นรูปธรรม ปราศจากความขัดแย้ง	4.13	0.78	มาก	10
9. พัฒนาก่อนมอบหมายงานในหน้าที่ ระหว่างปฏิบัติหน้าที่ และหลังการปฏิบัติหน้าที่	4.05	0.70	มาก	12

ตาราง 10 (ต่อ)

ด้านการบริหารงานบุคคล	ระดับการปฏิบัติ			
	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	อันดับที่
10. บุคลากรใส่ใจปฏิบัติงานในหน้าที่เต็มความรู้ ความสามารถ และความถนัดของตนเองได้อย่างมี คุณภาพ	4.10	0.67	มาก	11
11. ส่งเสริม สนับสนุนให้ครูและบุคลากรทางการ ศึกษานำความรู้ ความสามารถไปใช้ให้เกิด ประโยชน์สูงสุด	4.22	0.71	มาก	6
12. เสริมสร้างประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการของ บุคลากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด	4.17	0.76	มาก	9
เฉลี่ยรวม	4.22	0.54	มาก	

จากตาราง 10 พบว่าทัศนะของครูต่อการบริหารการจัดการศึกษา ตามหลักธรรมาภิบาล ตามขอบข่ายการบริหารงานในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ด้านการบริหารงานบุคคล โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.22$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ทุกข้ออยู่ระดับในระดับมากเช่นเดียวกัน โดยข้อ 4 ส่งเสริมสนับสนุน ขอปรับปรุงกำหนดตำแหน่ง ขอเลื่อนวิทยฐานะให้กับบุคลากรทางการศึกษา มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอันดับที่ 1 ($\bar{X} = 4.38$)

ตาราง 11 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนเกี่ยวกับทักษะของครูต่อการบริหาร การจัดการศึกษา ตามหลักธรรมาภิบาลตามขอบข่ายการบริหารงานในโรงเรียน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ด้านการบริหารงานงบประมาณ โดยรวมและรายข้อ

ด้านการบริหารงานงบประมาณ	ระดับการปฏิบัติ			
	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	อันดับที่
1. บริหารงบประมาณเป็นไปตามแผนยุทธศาสตร์ แผนพัฒนาการศึกษาและระเบียบว่าด้วยการบริหาร งบประมาณ พ.ศ. 2545	4.29	0.70	มาก	1
2. วิเคราะห์ทิศทางและยุทธศาสตร์ของหน่วยงาน เหนือสถานศึกษา เพื่อให้เกิดความคล่องตัวในการ ปฏิบัติงานและเป็นไปตามกรอบนโยบายที่กำหนด	4.11	0.67	มาก	7
3. ส่งเสริมให้บุคลากรมีความรู้ ความสามารถในการ บริหารงบประมาณ มีความกระตือรือร้นในการ พัฒนาตนเองอยู่เสมอ มีความเป็นปัจจุบันทันสมัย	4.13	0.73	มาก	5
4. จัดการบริหารงบประมาณ จัดการทรัพยากร จัดสรร ทุนการศึกษาได้อย่างครอบคลุมทั่วถึงปราศจาก ความลำเอียง	4.25	0.74	มาก	2
5. จัดทำรายละเอียดแผนงบประมาณ แผนงาน โครงการ และกิจกรรมสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ พันธกิจ และยุทธศาสตร์ของโรงเรียน	4.25	0.72	มาก	2
6. ตรวจสอบ ติดตามประเมินผล และการรายงานผล การใช้จ่ายเงินเพื่อให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ กระทรวงการคลัง กรมบัญชีกลาง และระเบียบการ บริหารงบประมาณกำหนด	4.18	0.74	มาก	4
7. มีส่วนร่วมในการศึกษา วิเคราะห์ วิจัย การจัดและ พัฒนาการศึกษาของสถานศึกษาตามกรอบทิศทาง ของเขตพื้นที่การศึกษา และความต้องการของ สถานศึกษา	4.12	0.75	มาก	6

ตาราง 11 (ต่อ)

ด้านการบริหารงานงบประมาณ	ระดับการปฏิบัติ			
	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	อันดับที่
8. ครูและบุคลากรทางการศึกษา นักเรียน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์หรือแผนพัฒนาการศึกษา	4.01	0.77	มาก	12
9. จัดทำแผนการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา โดยกำหนดวิธีการ แหล่งสนับสนุน เป้าหมาย เวลาดำเนินการ และผู้รับผิดชอบ	4.02	0.78	มาก	9
10. จัดหาพัสดุ กำหนดรูปแบบรายการ ควบคุม บำรุงรักษา และจำหน่ายพัสดุ มีความถูกต้องเป็นปัจจุบันทันสมัย	4.02	0.76	มาก	9
11. บริหารจัดการทรัพยากร ระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา จัดหารายได้และผลประโยชน์ของสถานศึกษา	4.02	0.76	มาก	9
12. บริหารพัสดุและสินทรัพย์ที่มีอยู่อย่างจำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประโยชน์สูงสุด	4.09	0.75	มาก	8
เฉลี่ยรวม	4.14	0.58	มาก	

จากตาราง 11 พบว่าทัศนะของครูต่อการบริหารการจัดการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล ตามขอบข่ายการบริหารงานในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุกดาหาร เขต 1 ด้านการบริหารงานงบประมาณ โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.14$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ทุกข้ออยู่ระดับในระดับมากเช่นเดียวกัน โดยข้อ 1 บริหารงบประมาณเป็นไปตามแผนยุทธศาสตร์แผนพัฒนาการศึกษาและระเบียบว่าด้วยการบริหารงบประมาณ พ.ศ. 2545 มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอันดับที่ 1 ($\bar{X} = 4.29$)

ตาราง 12 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนเกี่ยวกับทักษะของครูต่อการบริหาร การจัดการศึกษา ตามหลักธรรมาภิบาลตามขอบข่ายการบริหารงานในโรงเรียน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาวุฒิมัย เขต 1 ด้านการบริหารงานทั่วไป โดยรวมและรายข้อ

ด้านการบริหารงานทั่วไป	ระดับการปฏิบัติ			
	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	อันดับที่
1. ควบคุมดูแลงานธุรการของสถานศึกษาให้เป็นระบบ ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยงานสารบรรณ พ.ศ. 2526	4.26	0.71	มาก	1
2. ศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลและสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการ ความจำเป็น การพัฒนาองค์กรของสถานศึกษา	4.12	0.71	มาก	6
3. กำหนดแนวทางการพัฒนาองค์กรให้ครอบคลุม โครงสร้าง ภารกิจ บุคลากรและกลยุทธ์ให้สอดคล้องกับสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการจำเป็นของสถานศึกษา	4.11	0.71	มาก	7
4. ดำเนินการพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ ทักษะ เจตคติ ความสามารถที่เหมาะสมกับโครงสร้าง ภารกิจ เทคโนโลยีและกลยุทธ์ของสถานศึกษา	4.10	0.68	มาก	8
5. ให้บริการข้อมูลข่าวสารและบริการอื่นๆ แก่สาธารณชน ตามความเหมาะสมและศักยภาพของสถานศึกษา	3.99	0.70	มาก	11
6. ประชุมชี้แจงนโยบาย แนวปฏิบัติ การดำเนินงาน และรายงานผลการดำเนินงานของสถานศึกษา	4.10	0.77	มาก	8
7. นำผลการประเมินมาปรับปรุงแก้ไข เพื่อให้การสนับสนุนและอำนวยความสะดวกด้านต่าง ๆ ให้มีความยืดหยุ่น คล่องตัวและมีประสิทธิภาพ	4.04	0.75	มาก	10

ตาราง 12 (ต่อ)

ด้านการบริหารงานทั่วไป	ระดับการปฏิบัติ			
	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	อันดับที่
8. กำหนดแผน โครงการหรือกิจกรรมเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างเครือข่ายการศึกษา	3.93	0.78	มาก	12
9. ส่งเสริมและประสานงานการจัดการศึกษาในระบบ นอกระบบและตามอัธยาศัย	3.88	0.81	มาก	13
10. ดำเนินงานด้านธุรการตามระบบที่กำหนดไว้ โดยยึดหลักความถูกต้อง รวดเร็ว เป็นปัจจุบันทันสมัย	4.15	0.72	มาก	5
11. จัดทำระบบฐานข้อมูลของโรงเรียนให้สอดคล้องกับฐานข้อมูลของเขตพื้นที่การศึกษา	4.21	0.67	มาก	3
12. วางแผน ออกแบบงานธุรการ เพื่อลดขั้นตอนการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพ โดยนำระบบเทคโนโลยีมาใช้ในการดำเนินงานอย่างเหมาะสม	4.17	0.69	มาก	4
13. สนับสนุนส่งเสริมให้บุคลากร นำนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา มาใช้ในการบริหารและพัฒนาการศึกษา	4.22	0.70	มาก	2
เฉลี่ยรวม	4.12	0.63	มาก	

จากตาราง 12 พบว่าทัศนะของครูต่อการบริหารการจัดการศึกษา ตามหลักธรรมาภิบาล ตามขอบข่ายการบริหารงานในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานูริรัมย์ เขต 1 ด้านการบริหารงานทั่วไป โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.12$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อทุกข้ออยู่ระดับในระดับมากเช่นเดียวกัน โดยข้อ 1 ควบคุมดูแลงานธุรการของสถานศึกษาให้เป็นระบบ ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยงานสารบรรณ พ.ศ. 2526 มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอันดับที่ 1 ($\bar{X} = 4.26$)

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาและครูต่อการบริหารการจัดการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลตามขอบข่ายการบริหารงานในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 โดยรวมและรายด้าน ซึ่งปรากฏผลดังตาราง 13 ถึงตาราง 17 ดังนี้

ตาราง 13 การเปรียบเทียบทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาและครูต่อการบริหารการจัดการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลตามขอบข่ายการบริหารงานในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 โดยรวมและรายด้าน

ขอบข่ายการบริหารงานในโรงเรียน	ระดับการปฏิบัติ				t
	ผู้บริหาร		ครู		
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
1. ด้านการบริหารงานวิชาการ	4.05	0.52	4.04	0.53	0.331
2. ด้านการบริหารบุคคล	4.24	0.51	4.22	0.54	0.925
3. ด้านการบริหารงานงบประมาณ	4.15	0.49	4.14	0.58	0.609
4. ด้านการบริหารงานทั่วไป	4.12	0.57	4.12	0.63	0.331
เฉลี่ยรวม	4.13	0.46	4.12	0.50	0.598

จากตาราง 13 พบว่าทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาและครูต่อการบริหารการจัดการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลตามขอบข่ายการบริหารงานในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 โดยรวมมีการปฏิบัติไม่แตกต่างกันและเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าทุกด้านมีการปฏิบัติไม่แตกต่างกัน เช่นเดียวกัน

ตาราง 14 การเปรียบเทียบทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครูต่อการบริหารการจัดการศึกษาดามหลักธรรมาภิบาลตามขอบข่ายการบริหารงานในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ด้านการบริหารงานวิชาการโดยรวมและรายข้อ

ด้านการบริหารงานวิชาการ	ระดับการปฏิบัติ				t
	ผู้บริหาร		ครู		
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
1. ศึกษา วิเคราะห์เอกสารหลักฐาน หลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 เพื่อใช้ในการบริหารจัดการ	4.05	0.71	4.00	0.65	0.849
2. ดำเนินการวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน ตามระเบียบ และแนวปฏิบัติของสถานศึกษา	4.20	0.78	4.23	0.67	0.234
3. จัดทำโครงสร้างหลักสูตรและสาระต่าง ๆ สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ เป้าหมายและคุณลักษณะอันพึงประสงค์	4.23	0.64	4.16	0.72	1.312
4. ส่งเสริมให้ครูจัดกระบวนการเรียนรู้ โดยจัดเนื้อหา สาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความต้องการ ความสนใจ และความถนัดของผู้เรียน	4.14	0.69	4.07	0.69	1.494
5. บริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษาได้มาตรฐานมีคุณภาพสอดคล้องกับระบบประกันคุณภาพ การศึกษา และการประเมินคุณภาพภายใน สถานศึกษาเพื่อพัฒนาตนเอง และการประเมินจากหน่วยงานภายนอก	4.07	0.70	4.08	0.73	0.660
6. กระจายอำนาจในการบริหารจัดการงานวิชาการ อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ	4.06	0.69	4.04	0.73	0.689

ตาราง 14 (ต่อ)

ด้านการบริหารงานวิชาการ	ระดับการปฏิบัติ				t
	ผู้บริหาร		ครู		
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
7. จัดให้มีการนิเทศการเรียนการสอนแก่ครูในกลุ่มสาระต่าง ๆ โดยเน้นการนิเทศที่ร่วมมือช่วยเหลือกันแบบกัลยาณมิตร	3.84	0.73	3.96	0.82	1.355
8. นำภูมิปัญญาท้องถิ่นหรือเครือข่ายผู้ปกครอง ชุมชนท้องถิ่นมามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนตามความเหมาะสม	3.72	0.85	3.80	0.85	0.914
9. คณะทำงานด้านวิชาการ ปฏิบัติหน้าที่ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ	3.96	0.82	3.98	0.78	0.180
10. จัดการเรียนการสอน เต็มคาบ เต็มเวลา เต็มหลักสูตร	4.22	0.77	4.27	0.71	0.249
11. ส่งเสริมสนับสนุนการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน	3.98	0.81	3.99	0.84	0.162
12. พัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีมาใช้ในกิจกรรมการเรียนการสอน	3.91	0.84	3.92	0.82	0.485
13. จัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม แหล่งเรียนรู้ เอื้อต่อการจัดกระบวนการเรียนการสอน	4.21	0.77	4.21	0.72	0.600
เฉลี่ยรวม	4.13	0.46	4.12	0.50	0.381

จากตาราง 14 พบว่าทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครูต่อการบริหารการจัดการศึกษาดมหลักขรรวมอภิบาลคณขอบข่ายการบริหารงานในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษานูริรัมย์ เขต 1 ด้านการบริหารงานวิชาการ โดยรวมมีการปฏิบัติไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าทุกข้อมีการปฏิบัติไม่แตกต่างกัน เช่นเดียวกัน

ตาราง 15 การเปรียบเทียบทัศนคติของผู้บริหารสถานศึกษาและครูต่อการบริหารจัดการศึกษา ตามหลักธรรมาภิบาลตามขอบข่ายการบริหารงานในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษานูริรัมย์ เขต 1 ด้านการบริหารงานบุคคล โดยรวมและรายข้อ

ด้านการบริหารงานบุคคล	ระดับการปฏิบัติ				t
	ผู้บริหาร		ครู		
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
1. ส่งเสริมให้ครู บุคลากรทางการศึกษา ปฏิบัติงาน เต็มตามศักยภาพ โดยยึดมั่นในระเบียบวินัย จรรยาบรรณ อย่างมีมาตรฐานแห่งวิชาชีพ	4.35	0.63	4.37	0.67	0.273
2. จัดทำแผนอัตรากำลังข้าราชการครูและบุคลากร ทางการศึกษา โดยความเห็นชอบของ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามเกณฑ์ที่ ก.ค.ศ. กำหนด	4.10	0.76	4.20	0.68	0.977
3. บุคลากรได้รับการพัฒนาให้มีความรู้ ความสามารถ มีขวัญกำลังใจ ได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติ มีความมั่นคงและก้าวหน้าในวิชาชีพ	4.21	0.69	4.22	0.68	0.507
4. ส่งเสริมสนับสนุน ขอปรับปรุงกำหนดตำแหน่ง ขอลื่อนวิทยฐานะให้กับบุคลากรทางการศึกษา	4.39	0.71	4.38	0.67	0.850
5. ประชุมชี้แจงนโยบาย หลักในการปฏิบัติ ภารกิจงาน เพื่อให้เกิดความโปร่งใส	4.32	0.72	4.25	0.77	1.264

ตาราง 15 (ต่อ)

ด้านการบริหารงานบุคคล	ระดับการปฏิบัติ				t
	ผู้บริหาร		ครู		
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
6. พิจารณาเลื่อนขั้นเงินเดือนเป็นไปตามแนวปฏิบัติว่าด้วยการเลื่อนขั้นเงินเดือน พ.ศ. 2544	4.40	0.75	4.26	0.79	2.282
7. บุคลากรมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาเต็มศักยภาพ	4.29	0.66	4.29	0.76	0.535
8. บุคลากรมีส่วนร่วมในการจัดโครงสร้างขององค์การเพื่อความเป็นเอกภาพ ชัดเจน เป็นรูปธรรม ปราศจากความขัดแย้ง	4.09	0.67	4.13	0.78	0.217
9. พัฒนาศักยภาพก่อนมอบหมายงานในหน้าที่ระหว่างปฏิบัติหน้าที่ และหลังการปฏิบัติหน้าที่	4.04	0.68	4.05	0.70	0.278
10. บุคลากรใส่ใจปฏิบัติงานในหน้าที่เต็มความรู้ ความสามารถ และความถนัดของตนเองได้อย่างมีคุณภาพ	4.10	0.72	4.10	0.67	0.166
11. ส่งเสริม สนับสนุนให้ครูและบุคลากรทางการศึกษานำความรู้ ความสามารถไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด	4.32	0.71	4.22	0.71	1.383
12. เสริมสร้างประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการของบุคลากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด	4.27	0.74	4.17	0.76	1.562
เฉลี่ยรวม	4.24	0.51	4.22	0.54	0.925

จากตาราง 15 พบว่า ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาและครูต่อการบริหารจัดการ การศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลตามขอบข่ายการบริหารงานในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษานูริรัมย์ เขต 1 ด้านการบริหารงานบุคคล โดยรวมมีการปฏิบัติไม่แตกต่างกันและเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าทุกข้อมีการปฏิบัติไม่แตกต่างกันเช่นเดียวกัน

ตาราง 16 การเปรียบเทียบทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครูต่อการบริหารจัดการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลตามขอบข่ายการบริหารงานในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานูริรัมย์ เขต 1 ด้านการบริหารงานงบประมาณ โดยรวมและรายข้อ

ด้านการบริหารงานงบประมาณ	ระดับการปฏิบัติ				t
	ผู้บริหาร		ครู		
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
1. บริหารงบประมาณเป็นไปตามแผนยุทธศาสตร์ แผนพัฒนาการศึกษาและระเบียบว่าด้วยการบริหารงบประมาณ พ.ศ. 2545	4.36	0.66	4.29	0.70	0.964
2. วิเคราะห์ทิศทางและยุทธศาสตร์ของหน่วยงานเหนือสถานศึกษา เพื่อให้เกิดความคล่องตัวในการปฏิบัติงานและเป็นไปตามกรอบนโยบายที่กำหนด	4.11	0.66	4.11	0.67	0.255
3. ส่งเสริมให้บุคลากรมีความรู้ ความสามารถในการบริหารงบประมาณ มีความกระตือรือร้นในการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ มีความเป็นปัจจุบันทันสมัย	4.19	0.65	4.13	0.73	0.792
4. จัดการบริหารงบประมาณ จัดการทรัพยากร จัดสรรทุนการศึกษาได้อย่างครอบคลุมทั่วถึงปราศจากความลำเอียง	4.25	0.71	4.25	0.74	0.166
5. จัดทำรายละเอียดแผนงบประมาณ แผนงาน โครงการ และกิจกรรมสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ พันธกิจ และยุทธศาสตร์ของโรงเรียน	4.36	0.69	4.25	0.72	1.687
6. ตรวจสอบ ติดตามประเมินผล และการรายงานผล การใช้เงินเพื่อให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่					

ตาราง 16 (ต่อ)

ด้านการบริหารงานงบประมาณ	ระดับการปฏิบัติ				t
	ผู้บริหาร		ครู		
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
กระทรวงการคลัง กรมบัญชีกลาง และระเบียบการบริหารงบประมาณกำหนด	4.21	0.63	4.18	0.74	0.430
7. มีส่วนร่วมในการศึกษา วิเคราะห์ วิจัย การจัดและพัฒนาศึกษาของสถานศึกษาตามกรอบทิศทางของเขตพื้นที่การศึกษา และความต้องการของสถานศึกษา	4.09	0.69	4.12	0.75	0.109
8. ครูและบุคลากรทางการศึกษา นักเรียน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์หรือแผนพัฒนาการศึกษา	3.99	0.74	4.01	0.77	0.136
9. จัดทำแผนการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา โดยกำหนดวิธีการ แหล่งสนับสนุน เป้าหมาย เวลาดำเนินการ และผู้รับผิดชอบ	3.96	0.70	4.02	0.78	0.367
10. จัดหาพัสดุ กำหนดรูปแบบรายการ ควบคุม บำรุงรักษาและจำหน่ายพัสดุ มีความถูกต้องเป็นปัจจุบันทันสมัย	4.08	0.73	4.02	0.76	0.904
11. บริหารจัดการทรัพยากร ระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา จัดหารายได้และผลประโยชน์ของสถานศึกษา	4.09	0.73	4.02	0.76	1.224
12. บริหารพัสดุและสินทรัพย์ที่มีอยู่อย่างจำกัด ได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุด	4.23	0.67	4.09	0.75	2.213
เฉลี่ยรวม	4.16	0.49	4.14	0.58	0.609

จากตาราง 16 พบว่าทัศนคติของผู้บริหารสถานศึกษาและครูต่อการบริหารจัดการ การศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลตามขอบข่ายการบริหารงานในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษานุริรัมย์ เขต 1 ด้านการบริหารงานงบประมาณโดยรวมมีการปฏิบัติไม่แตกต่างกัน และ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าทุกข้อมีการปฏิบัติไม่แตกต่างกันเช่นเดียวกัน

ตาราง 17 การเปรียบเทียบทัศนคติของผู้บริหารสถานศึกษาและครูต่อการบริหารจัดการ การศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลตามขอบข่ายการบริหารงานในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษานุริรัมย์ เขต 1 ด้านการบริหารงานทั่วไปโดยรวมและรายข้อ

ด้านการบริหารงานทั่วไป	ระดับการปฏิบัติ				t
	ผู้บริหาร		ครู		
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
1. ควบคุมดูแลงานธุรการของสถานศึกษาให้เป็นระบบ ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยงาน สารบรรณ พ.ศ. 2526	4.24	0.71	4.26	0.71	0.008
2. ศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลและสภาพปัจจุบันปัญหาและ ความต้องการ ความจำเป็น การพัฒนาองค์กรของ สถานศึกษา	4.08	0.66	4.12	0.71	0.385
3. กำหนดแนวทางการพัฒนาองค์กรให้ครอบคลุม โครงสร้าง ภารกิจ บุคลากรและกลยุทธ์ ให้ สอดคล้องกับสภาพปัจจุบันปัญหาและความ ต้องการจำเป็นของสถานศึกษา	4.12	0.66	4.11	0.71	0.480
4. ดำเนินการพัฒนามูลนิธิให้มีความรู้ ทักษะ เจตคติ ความสามารถที่เหมาะสมกับโครงสร้าง ภารกิจ เทคโนโลยีและกลยุทธ์ของสถานศึกษา	4.06	0.69	4.10	0.68	0.106

ตาราง 17 (ต่อ)

ด้านการบริหารงานทั่วไป	ระดับการปฏิบัติ				t
	ผู้บริหาร		ครู		
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
5. ให้บริการข้อมูลข่าวสารและบริการอื่นๆ แก่ สาธารณชน ตามความเหมาะสมและศักยภาพของ สถานศึกษา	4.04	0.68	3.99	0.70	1.028
6. ประชุมชี้แจงนโยบาย แนวปฏิบัติ การดำเนินงาน และรายงานผลการดำเนินงานของสถานศึกษา	4.10	.073	4.10	0.77	0.042
7. นำผลการประเมินมาปรับปรุงแก้ไข เพื่อให้การ สนับสนุนและอำนวยความสะดวกด้านต่าง ๆ ให้มี ความยืดหยุ่น คล่องตัวและมีประสิทธิภาพ	3.99	0.69	4.04	0.75	0.415
8. กำหนดแผน โครงการหรือกิจกรรมเพื่อแลกเปลี่ยน เรียนรู้ระหว่างเครือข่ายการศึกษา	3.93	0.78	3.93	0.78	0.499
9. ส่งเสริมและประสานงานการจัดการศึกษาในระบบ นอกระบบ และตามอัธยาศัย	3.88	0.81	3.88	0.81	0.862
10. ดำเนินงานด้านธุรการตามระบบที่กำหนดไว้ โดย ยึดหลักความถูกต้อง รวดเร็ว เป็นปัจจุบันทันสมัย	4.15	0.72	4.15	0.72	0.189
11. จัดทำระบบฐานข้อมูลของโรงเรียนให้สอดคล้อง กับฐานข้อมูลของเขตพื้นที่การศึกษา	4.21	0.67	4.21	0.67	0.692
12. วางแผน ออกแบบงานธุรการ เพื่อลดขั้นตอนการ ปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพ โดยนำระบบ เทคโนโลยีมาใช้ในการดำเนินงานอย่างเหมาะสม	4.17	0.69	4.17	0.69	0.346
13. สนับสนุนส่งเสริมให้บุคลากร นำนวัตกรรมและ เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาไปใช้ในการบริหารและ พัฒนาการศึกษา	4.22	0.70	4.22	0.70	0.355
เฉลี่ยรวม	4.12	0.63	4.12	0.63	0.331

จากตาราง 17 พบว่าทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครูต่อการบริหารจัดการ การศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลตามขอบข่ายการบริหารงานในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ด้านการบริหารงานทั่วไป โดยรวมมีการปฏิบัติไม่แตกต่างกันและเมื่อ พิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าทุกข้อมีการปฏิบัติไม่แตกต่างกันเช่นเดียวกัน

ตอนที่ 4 ศึกษาข้อเสนอแนะที่เป็นคำถามปลายเปิด (Open Form) ของผู้บริหาร สถานศึกษาและครูต่อการบริหารจัดการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลตามขอบข่ายการบริหารงาน ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ซึ่งปรากฏผลดังตาราง 18 ถึง ตาราง 21 ดังนี้

ตาราง 18 ข้อเสนอแนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครูต่อการบริหารจัดการศึกษาตาม หลักธรรมาภิบาลตามขอบข่ายการบริหารงานในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา บุรีรัมย์ เขต 1 ด้านการบริหารงานวิชาการ

ลำดับ ที่	ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารจัดการศึกษาตาม หลักธรรมาภิบาลตามขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ	จำนวน (N = 303)	ร้อยละ
1	มีความอิสระ คล่องตัว รวดเร็วในการทำงานของครู	82	27.06
2	จัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม แหล่งเรียนรู้เพื่อการจัด กระบวนการเรียนการสอนให้น่าดู น่าอยู่ น่าเรียน	43	14.19
3	วัดผลและประเมินผลตามสภาพจริง ไม่มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ที่สูงเกิน ความเป็นจริง	30	9.90
4	จัดการเรียนการสอนให้ยืดหยุ่นตามสถานการณ์	26	8.58
5	พัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้สอดคล้องกับความต้องการ ของนักเรียน สถานศึกษา ชุมชนและท้องถิ่น	25	8.25
6	กระจายอำนาจในการบริหารจัดการงานวิชาการอย่างทั่วถึงและมี คุณภาพตามความสามารถและสมัครใจของครู	21	6.93
7	ให้การบริหารและการจัดการศึกษาของสถานศึกษาได้มาตรฐานและ มีคุณภาพ	20	6.60

ตาราง 18 (ต่อ)

ลำดับ ที่	ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารการจัดการศึกษาตาม หลักธรรมาภิบาลตามขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ	จำนวน (N = 303)	ร้อยละ
8	ให้สถานศึกษาพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ โดยยึด ผู้เรียนเป็นสำคัญ	18	5.94
9	นำภูมิปัญญาท้องถิ่นหรือเครือข่ายผู้ประกอบการ ชุมชน ท้องถิ่นที่มี ส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนตามความเหมาะสม	15	4.95
10	พัฒนาสื่อ นำสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีมาใช้ในกิจกรรม การเรียนการสอน	12	3.96
11	จัดให้มีการนิเทศการเรียนการสอนแก่ครูในกลุ่มสาระต่าง ๆ โดย เน้นการนิเทศที่ร่วมมือช่วยเหลือกันแบบกัลยาณมิตร	11	3.63

จากตาราง 18 พบว่าในด้านการบริหารวิชาการ ประเด็นที่เป็นข้อเสนอแนะอันดับที่ 1 คือการมีความอิสระ คล่องตัว รวดเร็วในการทำงานของครูถือเป็นการบริหารการจัดการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลตามขอบข่ายการบริหารงานในโรงเรียน รองลงไปได้แก่การจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม แหล่งเรียนรู้เอื้อต่อการจัดกระบวนการเรียนการสอน ให้นำครู นำอยู่ นำเรียน วัตถุประสงค์และประเมินผลตามสภาพจริง ไม่มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ที่สูงเกินความเป็นจริง จัดการเรียนการสอนให้ยึดหยุ่นตามสถานการณ์ พัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน สถานศึกษา ชุมชนและท้องถิ่น กระจายอำนาจในการบริหารจัดการงาน วิชาการอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ ตามความสามารถและสมัครใจของครู ให้การบริหารและการจัดการศึกษาของสถานศึกษาได้มาตรฐานและมีคุณภาพ ให้สถานศึกษาพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญนำภูมิปัญญาท้องถิ่นหรือเครือข่ายผู้ประกอบการ ชุมชน ท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนตามความเหมาะสมตามลำดับ

ตาราง 19 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับทัศนคติของผู้บริหารสถานศึกษาและครูต่อการบริหารจัดการ
 การศึกษาดมหลักธรรมาภิบาลตามขอบข่ายการบริหารงานในโรงเรียน สังกัดสำนักงาน
 เขตพื้นที่การศึกษานูริรัมย์ เขต 1 ด้านการบริหารงานบุคคล

ลำดับ ที่	ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารจัดการศึกษาดม หลักธรรมาภิบาลตามขอบข่ายการบริหารงานบุคคล	จำนวน (N = 327)	ร้อยละ
1	บริหารแบบยึดหยุ่นไม่เคร่งครัดจนเกินไป	41	12.54
2	การปฏิบัติคนเป็นแบบอย่างที่ดีทั้งในและนอกโรงเรียน ในเรื่องการ ครองตน ครองคน ครองงาน	35	10.70
3	วางตัวให้เหมาะสมน่านับถือให้ความเป็นกันเองแบบพี่น้อง	30	9.17
4	ผู้บริหารมีความจริงใจกับครู ไม่หวังแต่ความก้าวหน้าของคนเพียง อย่างเดียว	28	8.56
5	สร้างความสามัคคีและให้ความสำคัญกับครู ควบคู่ไปกับ ความสำเร็จของงาน	25	7.65
6	ผู้บริหารจะต้องมีความรู้เข้าใจกฎระเบียบในโรงเรียนทุกระดับ	24	7.34
7	ผู้บริหารต้องมีจุดยืน ถ้าทำในสิ่งที่ถูกต้อง	22	6.73
8	ให้ความสำคัญกับการนิเทศติดตามอย่างสม่ำเสมอ	20	6.12
9	มุ่งทำงานอย่างมีหลักการและแนวทางที่แน่นอนชัดเจน	19	5.81
10	ควรจัดหาสวัสดิการเพิ่มเติมให้ครู	18	5.50
11	ควรให้รางวัลหรือใบประกาศแก่ครูที่ประพฤติดี ควรหลีกเลี่ยง สิ่งเสพติด สุรา บุหรี่	16	4.89
12	ร่วมกิจกรรมกับครู นักเรียนและชุมชน อย่างสม่ำเสมอ	12	3.67
13	ผู้บริหารส่วนใหญ่จะยังมีอคติต่อครู แยกตัว แบ่งกลุ่ม แบ่งพวก	11	3.36
14	ผู้บริหารต้องศึกษาภูมิหลังของครูแต่ละคน ก่อนจะมอบหมายงาน	8	2.45
15	ผู้บริหารต้องอยู่ในโรงเรียนเป็นประจำ	7	2.14
16	ถ้ามีการขัดแย้งกันในโรงเรียนต้องเรียกคู่กรณีมาสอบถามถึงสาเหตุ และหาทางแก้ไขโดยเร็ว พร้อมทั้งชี้แจงถึงโทษทางวินัยให้รับทราบ ด้วย	6	1.83

ตาราง 19 (ต่อ)

ลำดับ ที่	ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารการจัดการศึกษาคตาม หลักธรรมาภิบาลตามขอบข่ายการบริหารงานบุคคล	จำนวน (N = 327)	ร้อยละ
17	ผู้บริหารต้องแสดงบทบาทการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลด้วยความ สนใจอย่างจริงจังและต่อเนื่อง	5	1.53

จากตาราง 19 พบว่าในด้านการบริหารงานบุคคลประเด็นที่เป็นข้อเสนอแนะอันดับที่ 1 คือการบริหารแบบยึดหยุ่น ไม่เคร่งครัดจนเกินไป ถือเป็นการบริหารการจัดการศึกษาคตามหลักธรรมาภิบาลตามขอบข่ายการบริหารงานในโรงเรียน รองลงไปได้แก่การปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีทั้งในและนอกโรงเรียน ในเรื่องการครองตน ครองคน ครองงาน วางตัวให้เหมาะสมน่านับถือให้ความเป็นกันเองแบบพี่น้อง ผู้บริหารมีความจริงใจกับครู ไม่หวังแต่ความก้าวหน้าของคนเพียงอย่างเดียว สร้างความสามัคคีและให้ความสำคัญกับครูควบคู่ไปกับความสำเร็จของงาน ผู้บริหารจะต้องมีความรู้เข้าใจกฎระเบียบในโรงเรียนทุกระดับ ผู้บริหารต้องมีจุดยืน กล้าทำในสิ่งที่ถูกต้อง ให้ความสำคัญกับการนิเทศติดตามอย่างสม่ำเสมอ มุ่งทำงานอย่างมีหลักการและแนวทางที่แน่นอนชัดเจนควรจัดหาสวัสดิการเพิ่มเติมให้ครู ควรให้รางวัลหรือใบประกาศแก่ครูที่ประพฤติดี ควรหลีกเลี่ยงสิ่งเสพศึค สุรา บุหรี่ ร่วมกิจกรรมกับครู นักเรียน และชุมชนอย่างสม่ำเสมอ ผู้บริหารส่วนใหญ่จะยังมีอคคิต่อครู แยกตัว แบ่งกลุ่ม แบ่งพวก ผู้บริหารต้องศึกษาภูมิหลังของครูแต่ละคน ก่อนจะมอบหมายงาน ผู้บริหารต้องอยู่ในโรงเรียนเป็นประจำ ถ้ามีการขัดแย้งกันนในโรงเรียนต้องเรียกคู่กรณีมาสอบถามถึงสาเหตุและหาทางแก้ไขโดยเร็ว พร้อมทั้งชี้แจงถึงโทษทางวินัยให้รับทราบด้วย ผู้บริหารต้องแสดงบทบาทการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลด้วยความสนใจอย่างจริงจังและต่อเนื่องตามลำดับ

ตาราง 20 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครูต่อการบริหารจัดการ
การศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลตามข้อบ่งชี้การบริหารงานในโรงเรียน สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษามุริรัมย์ เขต 1 ด้านการบริหารงานงบประมาณ

ลำดับ ที่	ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารจัดการศึกษาตาม หลักธรรมาภิบาลตามข้อบ่งชี้การบริหารงานงบประมาณ	จำนวน (N = 330)	ร้อยละ
1	จัดสรรงบประมาณให้ครูรับผิดชอบภาระงานอย่างเสมอภาค และเท่าเทียมกัน	45	15.36
2	สถานศึกษาบริหารงานด้านงบประมาณมีความเป็นอิสระ คล่องตัว โปร่งใส ตรวจสอบได้	41	13.99
3	ให้ผลผลิต ผลลัพธ์เกิดกับตัวนักเรียนมากที่สุด	38	12.97
4	สถานศึกษาสามารถบริหารจัดการทรัพยากรที่ได้อย่างเพียงพอและมี ประสิทธิภาพ	35	11.95
5	จัดการบริหารงบประมาณ จัดการทรัพยากร จัดสรรทุนการศึกษาได้ อย่างครอบคลุมทั่วถึงปราศจากความลำเอียง	32	10.92
6	ตรวจสอบ ติดตามประเมินผล และการรายงานผลการใช้เงินเพื่อให้ เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กระทรวงการคลัง	28	9.56
7	กรมบัญชีกลางและระเบียบการบริหารงบประมาณกำหนด เขตพื้นที่การศึกษา ให้สถานศึกษามีส่วนร่วมในการจัดและพัฒนา การศึกษาของสถานศึกษาและตามความต้องการของสถานศึกษา	25	8.53
8	ให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์หรือแผนพัฒนา การศึกษา	22	7.51
9	จัดทำแผนการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา โดย กำหนดวิธีการ แหล่งสนับสนุน เป้าหมาย วัตถุประสงค์และ ผู้รับผิดชอบ	15	5.12
10	บริหารพัสดุและสินทรัพย์ที่มีอยู่อย่างจำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประโยชน์สูงสุด	12	4.10

จากตาราง 20 พบว่าในด้านการบริหารงานงบประมาณประเด็นที่เป็นข้อเสนอแนะอันดับที่ 1 คือการจัดสรรงบประมาณให้ครูรับผิดชอบตามภาระงานอย่างเสมอภาค และเท่าเทียมกัน ถือเป็นการบริหารการจัดการศึกษาดมหลักธรรมาภิบาลตามขอบข่ายการบริหารงานในโรงเรียน รองลงไปได้แก่สถานศึกษาบริหารงานด้านงบประมาณมีความเป็นอิสระ คล่องตัว โปร่งใส ตรวจสอบได้ ให้ผลผลิต ผลลัพธ์เกิดกับตัวนักเรียนมากที่สุด สถานศึกษาสามารถบริหารจัดการทรัพยากรที่ได้้อย่างเพียงพอและมีประสิทธิภาพ จัดการบริหารงบประมาณ จัดการทรัพยากร จัดสรรทุนการศึกษาได้อย่างครอบคลุมทั่วถึงปราศจากความลำเอียง ตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผลและการรายงานผล การใช้เงินเพื่อให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กระทรวงการคลัง กรมบัญชีกลางและระเบียบการบริหารงบประมาณกำหนด เขตพื้นที่การศึกษาให้สถานศึกษามีส่วนร่วมในการจัดและพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษา และตามความต้องการของสถานศึกษา ให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์หรือแผนพัฒนาการศึกษา จัดทำแผนการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา โดยกำหนดวิธีการ แหล่งสนับสนุน เป้าหมาย เวลาดำเนินการ และผู้รับผิดชอบบริหารพัสดุและสินทรัพย์ที่มีอยู่อย่างจำกัด ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประโยชน์สูงสุดตามลำดับ

ตาราง 21 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครูต่อการบริหารจัดการศึกษาดมหลักธรรมาภิบาลตามขอบข่ายการบริหารงานในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานูรรีรัมย์ เขต 1 ด้านการบริหารงานทั่วไป

ลำดับ ที่	ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารการจัดการศึกษาดมหลักธรรมาภิบาลตามขอบข่ายการบริหารงานทั่วไป	จำนวน (N = 330)	ร้อยละ
1	แบ่งงานหรือมอบหมายงานควรตามความสมัครใจของครู	47	16.73
2	ประชุมชี้แจงนโยบาย แนวปฏิบัติ การดำเนินงาน และรายงานผลการดำเนินงานของสถานศึกษา	42	14.95

ตาราง 21 (ต่อ)

ลำดับ ที่	ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารการจัดการศึกษาตาม หลักธรรมาภิบาลตามขอบข่ายการบริหารงานทั่วไป	จำนวน (N = 330)	ร้อยละ
3	ให้บริการ สนับสนุน ส่งเสริม ประสานงานและอำนวยความสะดวก ให้ การปฏิบัติงานของสถานศึกษาเป็นไปด้วยความเรียบร้อย มี ประสิทธิภาพและประสิทธิผล	40	14.23
4	สนับสนุนส่งเสริมให้บุคลากร นำนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อ การศึกษามาใช้ในการบริหารและพัฒนาการศึกษา	37	13.17
5	ประชาสัมพันธ์เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารและผลงานของสถานศึกษาต่อ สาธารณชนซึ่งจะก่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ เจตคติที่ดี เลื่อมใส ศรัทธาและให้การสนับสนุนการจัดการศึกษา	35	12.46
6	จัดทำระบบฐานข้อมูลของโรงเรียนให้สอดคล้องกับฐานข้อมูลของ เขตพื้นที่การศึกษา	30	10.68
7	ศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลและสภาพปัจจุบันปัญหา และความต้องการ ของชุมชนและความจำเป็นในการพัฒนาองค์กรของสถานศึกษา	26	9.25
8	กำหนดแนวทางการพัฒนาองค์กรให้ครอบคลุมโครงสร้าง ภารกิจ บุคลากรและกลยุทธ์ ให้สอดคล้องกับสภาพปัจจุบันปัญหาและ ความต้องการจำเป็นของสถานศึกษา	24	8.54

จากตาราง 21 พบว่าในด้านการบริหารงานบริหารทั่วไปประเด็นที่เป็นข้อเสนอแนะอันดับ
ที่ 1 คือแบ่งงานหรือมอบหมายงานควรถามความสมัครใจของครูถือเป็นการบริหารจัดการ
การศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลตามขอบข่ายการบริหารงานในโรงเรียน รองลงไปได้แก่ประชุม
ชี้แจงนโยบาย แนวปฏิบัติการดำเนินงาน และรายงานผลการดำเนินงานของสถานศึกษา ให้บริการ
สนับสนุน ส่งเสริมประสานงานและอำนวยความสะดวกให้การปฏิบัติงานของสถานศึกษาเป็นไปด้วยความ

เรียบร้อย มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล สนับสนุนส่งเสริมให้บุคลากร นำนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาไปใช้ในการบริหารและพัฒนาการศึกษา ประชาสัมพันธ์เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารและผลงานของสถานศึกษาต่อสาธารณชนซึ่งจะก่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ เจตคติที่ดี เลื่อมใสศรัทธาและให้การสนับสนุนการจัดการศึกษา จัดทำระบบฐานข้อมูลของโรงเรียนให้สอดคล้องกับฐานข้อมูลของเขตพื้นที่การศึกษา ศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลและสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการของชุมชนและความจำเป็นในการพัฒนาองค์กรของสถานศึกษา กำหนดแนวทางการพัฒนาองค์กรให้ครอบคลุมโครงสร้าง ภารกิจ บุคลากรและกลยุทธ์ ให้สอดคล้องกับสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการจำเป็นของสถานศึกษาตามลำดับ

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
Buriram Rajabhat University

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครูต่อการบริหารจัดการ การศึกษา ตามหลักธรรมาภิบาลตามขอบข่ายการบริหารงานในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามุริรัมย์ เขต 1 ซึ่งสรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะตามลำดับ ดังต่อไปนี้

1. ความมุ่งหมายของการวิจัย
2. สมมติฐานของการวิจัย
3. วิธีดำเนินการวิจัย
4. สรุปผลการวิจัย
5. อภิปรายผล
6. ข้อเสนอแนะ
 - 6.1 ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้
 - 6.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครูต่อการบริหารจัดการการศึกษา ตาม หลักธรรมาภิบาลตามขอบข่ายการบริหารงานในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มุริรัมย์ เขต 1
2. เพื่อเปรียบเทียบทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครูต่อการบริหารจัดการ การศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลตามขอบข่ายการบริหารงานในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามุริรัมย์ เขต 1

สมมติฐานของการวิจัย

ผู้บริหารสถานศึกษาและครูใน โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุริรัมย์ เขต 1 มีทัศนะต่อการบริหารจัดการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล ตามขอบข่ายการบริหารงานใน โรงเรียนแตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานุริรัมย์ เขต 1 ปีการศึกษา 2549 จำนวน 3,339 คน กลุ่มตัวอย่างโดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเครจซีและมอร์แกน (Krejcie & Morgan) ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหารสถานศึกษา 140 คน และได้ครู 341 คน รวมทั้งหมด 481 คน แล้วทำการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi - Stage Sampling)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย โดยปรึกษาคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ และผู้เชี่ยวชาญให้คำแนะนำในการพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นการหาความเที่ยงตรงแบบ Face Validity แล้วนำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับผู้บริหารสถานศึกษาและครูในอำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน โดยหาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (Discrimination) ผลปรากฏว่าแบบสอบถามจำนวน 50 ข้อ ผ่านเกณฑ์ทั้ง 50 ข้อ โดยมีค่า r อยู่ระหว่าง 1.784 - 7.783 หลังจากนั้นนำแบบทดสอบที่ผ่านเกณฑ์ไปทดลองใช้ (Try Out) กับผู้บริหารสถานศึกษาและครูในอำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน เพื่อหาความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) ผลปรากฏว่าได้ค่าความเชื่อมั่น .9788

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการขอความร่วมมือไปยังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานุริรัมย์ เขต 1 ขอให้ออกหนังสือขอความร่วมมือจากผู้อำนวยการสถานศึกษาและครู ไปยังโรงเรียนต่าง ๆ และนำแบบสอบถามแจกจ่ายไปยังโรงเรียนตามเป้าหมายและกำหนดวันรับคืน โดยส่งแบบสอบถามคืนที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานุริรัมย์ เขต 1 แล้วผู้วิจัยไปรวบรวมแบบสอบถามที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานุริรัมย์ เขต 1 ด้วยตนเอง ได้รับแบบสอบถามคืนครบทั้งหมด (ร้อยละ 100)

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้นำข้อมูลที่เก็บได้ไปวิเคราะห์ โดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows (Statistical Package for the Social Sciences) และใช้สถิติวิเคราะห์ดังนี้

4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง วิเคราะห์ด้วยการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ (Percentage)

4.2 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อศึกษาทัศนคติของผู้บริหารสถานศึกษาและครูเกี่ยวกับการบริหารการจัดการศึกษา ตามหลักธรรมาภิบาลตามขอบข่ายการบริหารงานในโรงเรียน วิเคราะห์ด้วยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

4.3 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบทัศนคติของผู้บริหารสถานศึกษาและครูเกี่ยวกับการบริหารการจัดการศึกษา ตามหลักธรรมาภิบาลตามขอบข่ายการบริหารงานในโรงเรียน โดยวิเคราะห์ด้วยค่า t -test Independent กำหนดค่าสถิติที่นัยสำคัญ .05

4.4 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับข้อเสนอแนะที่เป็นคำถามปลายเปิด ใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) และแจกแจงความถี่หาค่าร้อยละ (Percentage)

สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเกี่ยวกับทัศนคติของผู้บริหารสถานศึกษาและครูต่อการบริหารการจัดการศึกษา ตามหลักธรรมาภิบาลตามขอบข่ายการบริหารงานในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานูริรัมย์ เขต 1 สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ทัศนคติของผู้บริหารสถานศึกษาและครูต่อการบริหารการจัดการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลตามขอบข่ายการบริหารงานในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานูริรัมย์ เขต 1 สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1.1 ทัศนคติของผู้บริหารสถานศึกษาต่อการบริหารการจัดการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลตามขอบข่ายการบริหารงานในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานูริรัมย์ เขต 1 โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ทุกด้านอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน โดยเรียงลำดับด้านที่มีค่าเฉลี่ยจากสูงไปหาค่า ดังนี้ ด้านการบริหารบุคคล ด้านการบริหารงานงบประมาณ ด้านการบริหารงานทั่วไปและด้านการบริหารงานวิชาการ

1.2 ทัศนคติของครูต่อการบริหารการจัดการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลตามขอบข่ายการบริหารงานในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานูริรัมย์ เขต 1 โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน โดยเรียงลำดับด้านที่มีค่าเฉลี่ยจากสูงไปหาค่า ดังนี้ ด้านการบริหารบุคคล ด้านการบริหารงานงบประมาณ ด้านการบริหารงานทั่วไปและด้านการบริหารงานวิชาการ

2. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบทัศนคติของผู้บริหารสถานศึกษาและครูต่อการบริหารการจัดการศึกษา ตามหลักธรรมาภิบาลตามขอบข่ายการบริหารงานในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานูริรัมย์ เขต 1 โดยรวมมีการปฏิบัติไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน

พบว่าทุกด้านมีการปฏิบัติไม่แตกต่างกันเช่นเดียวกัน โดยผู้บริหารสถานศึกษามีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นสูงกว่าครู ทั้งโดยรวมและรายด้าน

3. ข้อเสนอแนะอื่น ๆ เกี่ยวกับทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครูต่อการบริหารการจัดการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลตามขอบข่ายการบริหารงานในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

3.1 ด้านการบริหารงานวิชาการ พบว่าการมีความอิสระ คล่องตัว รวดเร็วในการทำงานของครูถือเป็นการบริหารการจัดการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลตามขอบข่ายการบริหารงานในโรงเรียน ด้านการบริหารงานวิชาการ อันดับที่ 1 รองลงไปอีก 5 อันดับแรก ได้แก่การจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม แหล่งเรียนรู้ เชื้อต่อการจัดการกระบวนการเรียนการสอนให้น่าดู น่าอยู่ น่าเรียน วัตถุประสงค์และประเมินผล ตามสภาพจริง ไม่มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ที่สูงเกินความเป็นจริง จัดการเรียนการสอนให้ยืดหยุ่นตามสถานการณ์ พัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน สถานศึกษา ชุมชนและท้องถิ่น กระจายอำนาจในการบริหารจัดการงานวิชาการอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ ตามความสามารถและสมัครใจของครู ให้การบริหารและการจัดการศึกษาของสถานศึกษาได้มาตรฐานและมีคุณภาพตามลำดับ

3.2 ด้านการบริหารบุคคล พบว่าการบริหารแบบยืดหยุ่นไม่เคร่งครัดจนเกินไป ถือเป็นการบริหารการจัดการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลตามขอบข่ายการบริหารงานในโรงเรียน ด้านการบริหารงานบุคคลเป็นอันดับที่ 1 รองลงไปอีก 5 อันดับแรก ได้แก่การปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีทั้งในและนอกโรงเรียน ในเรื่องการครองตน ครองคน ครองงาน วางตัวให้เหมาะสม น่านับถือให้ความเป็นกันเองแบบพี่น้อง ผู้บริหารมีความจริงใจกับครู ไม่หวังแต่ความก้าวหน้าของตนเพียงอย่างเดียว สร้างความสามัคคีและให้ความสำคัญกับครู ควบคู่ไปกับความสำเร็จของงาน ผู้บริหารจะต้องมีความรู้เข้าใจกฎระเบียบในโรงเรียนทุกระดับตามลำดับ

3.3 ด้านการบริหารงานงบประมาณ พบว่าการจัดสรรงบประมาณให้ครูรับผิดชอบตามภาระงานอย่างเสมอภาคและเท่าเทียมกัน ถือเป็นการบริหารการจัดการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลตามขอบข่ายการบริหารงานในโรงเรียน ด้านการบริหารงานงบประมาณ เป็นอันดับที่ 1 รองลงไปอีก 5 อันดับแรก ได้แก่สถานศึกษาบริหารงานด้านงบประมาณ มีความเป็นอิสระ คล่องตัว โปร่งใส ตรวจสอบได้ ให้ผลผลิต ผลลัพธ์เกิดกับตัวนักเรียนมากที่สุด สถานศึกษาสามารถบริหารจัดการทรัพยากรที่ได้อย่างเพียงพอและมีประสิทธิภาพ จัดการบริหารงานงบประมาณ จัดการทรัพยากร จัดสรรทุนการศึกษาได้อย่างครอบคลุมทั่วถึงปราศจากความลำเอียง ตรวจสอบ ติดตามประเมินผลและการรายงานผลการใช้เงินเพื่อให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กระทรวงการคลัง กรมบัญชีกลางและระเบียบการบริหารงบประมาณกำหนดตามลำดับ

3.4 ด้านการบริหารงานทั่วไป พบว่าหน่วยงานหรือมอบหมายงานควรมีความสมัครใจของครูถือเป็นการบริหารจัดการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลตามขอบข่ายการบริหารงานในโรงเรียน ด้านการบริหารงานทั่วไปเป็นอันดับที่ 1 รองลงไปอีก 5 อันดับแรก ได้แก่ ประชุมชี้แจงนโยบาย แนวปฏิบัติการดำเนินงานและรายงานผลการดำเนินงานของสถานศึกษา ให้บริการสนับสนุน ส่งเสริมประสานงานและอำนวยความสะดวก ให้การปฏิบัติงานของสถานศึกษาเป็นไปด้วยความเรียบร้อย มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล สนับสนุนส่งเสริมให้บุคลากร นำนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาไปใช้ในการบริหารและพัฒนาการศึกษา ประชาสัมพันธ์เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารและผลงานของสถานศึกษาต่อสาธารณชนซึ่งจะก่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ เจตคติที่ดี เลื่อมใสศรัทธาและให้การสนับสนุนการจัดการศึกษาตามลำดับ

อภิปรายผล

จากการศึกษาเกี่ยวกับทัศนคติของผู้บริหารสถานศึกษาและครูต่อการบริหารจัดการศึกษา ตามหลักธรรมาภิบาลตามขอบข่ายการบริหารงานในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 มีประเด็นที่ค้นพบซึ่งน่าสนใจอันจะนำไปสู่แนวทางในการวางแผนพัฒนาและปรับปรุงเกี่ยวกับการบริหารจัดการศึกษา ตามหลักธรรมาภิบาลตามขอบข่ายการบริหารงานในโรงเรียนให้เกิดประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ผู้วิจัยได้อภิปรายผลดังนี้

1. จากผลการวิจัยเกี่ยวกับทัศนคติของผู้บริหารสถานศึกษาและครูต่อการบริหารจัดการศึกษา ตามหลักธรรมาภิบาลตามขอบข่ายการบริหารงานในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ทั้ง 4 ด้านคือด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารบุคคล ด้านการบริหารงานงบประมาณและด้านการบริหารงานทั่วไป โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านทุกด้านอยู่ระดับในระดับมากเช่นเดียวกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุวรรณ ทองคำ จากการศึกษาสภาพการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลในโรงเรียนสังกัดสำนักงานประถมศึกษาจังหวัดสิงห์บุรี พบว่าสภาพการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสิงห์บุรี ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่บริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลในระดับมาก (สุวรรณ ทองคำ, 2546 : บทคัดย่อ)

จะเห็นได้ว่าทัศนคติของผู้บริหารสถานศึกษาและครูต่อการบริหารจัดการศึกษา ตามหลักธรรมาภิบาลตามขอบข่ายการบริหารงานในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 สอดคล้องกันทั้ง 4 ด้าน ทั้งนี้อาจเนื่องจากในปัจจุบันกระทรวงศึกษาธิการมีนโยบายในการปฏิรูปการศึกษาตามแนวทางของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 กำหนดให้การบริหารและการจัดการศึกษาเป็นหมวดสำคัญหมวดหนึ่งที่ต้องมีการปฏิรูปไปพร้อม ๆ กับการปฏิรูปการศึกษาด้านอื่น โดยการจัด

โครงสร้างองค์กรจึงต้องจัดให้เอื้อต่อการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ เอื้อต่อการผลิตครูและบุคลากร เอื้อต่อการจัดระบบทรัพยากร เพื่อสนับสนุนการศึกษาทั้งในส่วนที่ดำเนินการปฏิรูประบบบริหาร และการจัดการศึกษา เพื่อให้หน่วยงานจัดการศึกษามีอิสระคล่องตัว ตอบสนองต่อปัญหาและความต้องการทางการศึกษาได้นั้น จึงจำเป็นต้องให้อำนาจแก่หน่วยจัดการศึกษาที่อยู่ใกล้ชิดกับผู้เรียน ประชาชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับการศึกษาให้มากที่สุด รวมทั้งเปิดโอกาสให้ทุกส่วนของสังคมเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา สามารถร่วมตรวจสอบและร่วมรับผลประโยชน์จากการศึกษาอย่างแท้จริง โดยการกระจายอำนาจจากองค์กรในส่วนกลางไปยังเขตพื้นที่การศึกษาที่กำหนดขึ้นใหม่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและสถานศึกษาโดยตรง (สำนักงานปฏิรูปการศึกษา. 2545 : ก) จึงเป็นเหตุให้ทั้งครูและผู้บริหารสถานศึกษาได้ตระหนักและเห็นความสำคัญของการบริหารการจัดการศึกษา ตามหลักธรรมาภิบาลตามขอบข่ายการบริหารงานในโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุรศักดิ์ ศรีสว่างรัตน์ (2547 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาเรื่องการศึกษา รูปแบบการบริหารการจัดการศึกษา ตามหลักธรรมาภิบาล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานูริรัมย์ เขต 1 ผลการศึกษาสรุปได้ว่าสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานูริรัมย์ เขต 1 ได้รูปแบบการบริหารการจัดการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล เป็นรูปแบบการบริหารการจัดการศึกษาที่ได้กำหนดงาน กิจกรรม โครงการและทรัพยากรเพื่อมาออกแบบวางแผนการบริหารจัดการด้วยวงจรพัฒนาคุณภาพ (วงจรเดมมิง : Demming Cycle หรือ PDCA) โดยสอดคล้องหลักธรรมาภิบาล 6 ประการเข้าไปทุกขั้นตอนของการบริหารการจัดการศึกษา ได้แก่ หลักนิติธรรม เป็นการบริหารการจัดการตามหลักกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ หลักคุณธรรม เป็นการบริหารการจัดการเพื่อให้ปลอดจากการทุจริต การทำผิดวินัย และปลอดจากการทำผิดมาตรฐานวิชาชีพ หลักการมีส่วนร่วม เป็นการบริหารการจัดการโดยการมีส่วนร่วมในการรับฟังความคิดเห็น การให้ข้อมูลและการร่วมตัดสินใจ หลักความรับผิดชอบ เป็นการบริหารการจัดการให้เกิดประสิทธิภาพ การมีเป้าหมายที่ชัดเจน การสร้างความเป็นเจ้าของร่วมกัน มีระบบติดตามและประเมินผล การจัดการกับผู้ไม่มีผลงาน และการมีแผนสำรอง หลักความโปร่งใส เป็นการบริหารการจัดการให้เกิดความโปร่งใส ด้านการให้ทุนให้โทษและการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร และหลักความคุ้มค่าเป็นการบริหารการจัดการให้เกิดความประหยัด การเทียบระดับ (Benchmarking) การวางระบบควบคุมภายใน และการใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด

2. การวิเคราะห์เปรียบเทียบทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาและครูต่อการบริหารการจัดการศึกษา ตามหลักธรรมาภิบาลตามขอบข่ายการบริหารงานในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานูริรัมย์ เขต 1 โดยรวมมีการปฏิบัติไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็น

รายด้าน พบว่าทุกด้านมีการปฏิบัติไม่แตกต่างกัน เช่นเดียวกัน โดยผู้บริหารสถานศึกษามีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นสูงกว่าครู ทั้งโดยรวมและรายด้านที่ผลการวิจัยปรากฏเช่นนี้ นอกจากเหตุผลจากข้อ 1 อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้แสดงบทบาทในการบริหารจัดการ การศึกษาดมหลักธรรมาภิบาลตามขอบข่ายการบริหารงานในโรงเรียนโดยตรง ส่วนครูเป็นเพียงผู้มีส่วนร่วมในบางส่วนเกี่ยวกับการบริหารจัดการศึกษา ตามหลักธรรมาภิบาลตามขอบข่ายการบริหารงานในโรงเรียนเท่านั้น จึงอาจทำให้ครูไม่เข้าใจในการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในงานด้านต่าง ๆ อีกทั้งโครงการพัฒนาข้าราชการส่วนภูมิภาคด้วยวิธีการฝึกอบรมทางไกล หลักสูตร “การบริหารงาน : การบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ (New Public Management)” ระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี หรือหลักธรรมาภิบาล หรือภาษาอังกฤษเรียกว่า “Good Governance” (สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน. 2546 : คำนำ) ซึ่งเป็นการจัดให้เฉพาะหัวหน้าส่วนราชการ หรือผู้บริหารเท่านั้น ถ้าจะให้การบริหารจัดการศึกษาดมหลักธรรมาภิบาลมีแนวปฏิบัติที่เป็นรูปธรรมมากที่สุด โครงการนี้ น่าจะขยายผลต่อไปยังผู้ปฏิบัติอย่างแท้จริง

3. การวิเคราะห์ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารจัดการศึกษาดมหลักธรรมาภิบาลตาม

หลักธรรมาภิบาลตามขอบข่ายการบริหารงานในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ทั้ง 4 ด้าน คือด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารบุคคล ด้านการบริหารงานงบประมาณและด้านการบริหารงานทั่วไปที่ผู้วิจัยสอบถามกลุ่มตัวอย่างเป็นคำถามปลายเปิด และเปิดโอกาสให้เสนอแนะการบริหารจัดการศึกษาดมหลักธรรมาภิบาลตามขอบข่ายการบริหารงานในโรงเรียน ดังนี้

3.1 ด้านการบริหารงานวิชาการ พบว่าการมีความอิสระ คล่องตัว รวดเร็วในการทำงานของครู ถือเป็นการบริหารจัดการศึกษาดมหลักธรรมาภิบาลตามขอบข่ายการบริหารงานในโรงเรียน ด้านการบริหารงานวิชาการ อันดับที่ 1 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากงานวิชาการเป็นงานหลัก หรือเป็นภารกิจหลักของสถานศึกษาที่จะต้องให้ความสำคัญตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 (กระทรวงศึกษาธิการ. 2546 : 33) มุ่งให้กระจายอำนาจในการบริหารจัดการไปให้สถานศึกษาให้มากที่สุด ด้วยเจตนารมณ์ที่จะให้สถานศึกษาดำเนินการได้โดยอิสระ คล่องตัว รวดเร็ว สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน สถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่นและการมีส่วนร่วมจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่าย ซึ่งจะปึงจัยสำคัญทำให้สถานศึกษามีความเข้มแข็งในการบริหารและการจัดการ สามารถพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ตลอดจนการวัดผล ประเมินผล รวมทั้งการวัดปึงจัยเกื้อหนุนการพัฒนาคุณภาพนักเรียน ชุมชน ท้องถิ่นได้อย่างมีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ อันดับที่ 2 คือการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการจัดกระบวนการเรียนการสอนให้น่าดู น่าอยู่

นำเรียน ทั้งนี้อาจเป็นแรงจูงใจที่บุคลากรอยากให้เกิดขึ้น ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 หมวด 4 มาตรา 24 (5) มุ่งส่งเสริม สนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียนการสอน และอำนวยความสะดวก เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ทั้งผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกัน จากการเรียนรู้ การสอนและแหล่งวิทยาการประเภทต่าง ๆ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2542 : 8) ประกอบกับ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ได้มอบนโยบายให้โรงเรียนในสังกัดทุกโรงเรียนจัด ห้องเรียนคุณภาพ

3.2 ด้านการบริหารบุคคล พบว่าการบริหารแบบยึดหยุ่น ไม่เคร่งครัดจนเกินไป ถือเป็นการบริหารการจัดการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลตามขอบข่ายการบริหารงานในโรงเรียน ด้านการบริหารงานบุคคลเป็นอันดับที่ 1 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าการบริหารจัดการศึกษาคตามหลักธรรมาภิบาลตามหลักนิติธรรม และหลักคุณธรรม มีความเกี่ยวข้องกันอย่างยิ่งกับสิทธิเสรีภาพ ของบุคคลและสิทธิความเสมอภาค สิทธิทั้งสองประการดังกล่าวข้างต้นถือเป็นพื้นฐานของ “ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์” ในรัฐเสรีประชาธิปไตยทั้งหลายยอมรับหลักความเป็นอิสระของปัจเจกบุคคล ในการที่จะพัฒนาบุคลิกภาพของตนเองไปตามความประสงค์ของบุคคลนั้น ดังนั้นเพื่อความ เป็นอิสระของปัจเจกบุคคลในการพัฒนาบุคลิกภาพของแต่ละบุคคล สถานศึกษาจึงต้องให้ ความเคารพขอบเขตของสิทธิและเสรีภาพของปัจเจกบุคคล การแทรกแซงในสิทธิและเสรีภาพของ ปัจเจกบุคคล โดยอำนาจจะกระทำได้นั้นต้องมีกฎหมายซึ่งผ่านความเห็นชอบจากตัวแทนของทุกฝ่าย ตามหลักความชอบธรรมในทางประชาธิปไตยได้ให้ความเห็นชอบแล้วเท่านั้น จึงจะสามารถกระทำ ได้เพื่อให้การคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของปัจเจกบุคคลมีผลในทางปฏิบัติอย่างแท้จริง (กระทรวงศึกษาธิการ. 2540 : 172) รองลงไป ได้แก่ การปฏิบัติคนเป็นแบบอย่างที่ดีทั้งในและ นอกโรงเรียน ในเรื่องการครองตน ครองคน ครองงาน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าความต้องการของ บุคลากรที่อยากเห็นภาพลักษณ์ของตนเองที่จะสะท้อนให้เป็นที่นิยมศรัทธาแก่บุคคลทั่วไป เพื่อให้ เหมาะสมกับวิชาชีพชั้นสูง ตามมาตรฐานการปฏิบัติคน ตามพระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากร ทางการศึกษา พ.ศ. 2546 ที่กำหนดเป็นข้อบังคับว่าด้วยจรรยาบรรณของวิชาชีพ ประกอบด้วย จรรยาบรรณต่อตนเอง จรรยาบรรณต่อวิชาชีพ จรรยาบรรณต่อผู้รับบริการ จรรยาบรรณต่อผู้ร่วม ประกอบวิชาชีพ และจรรยาบรรณต่อสังคม (สำนักเลขาธิการคุรุสภา. 2546)

3.3 ด้านการบริหารงานงบประมาณ พบว่า การจัดสรรงบประมาณให้ครูรับผิดชอบ ตามภาระงานอย่างเสมอภาคและเท่าเทียมกัน ถือเป็นการบริหารการจัดการศึกษาตาม หลักธรรมาภิบาลตามขอบข่ายการบริหารงานในโรงเรียน ด้านการบริหารงานงบประมาณ เป็น อันดับที่ 1 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าสถานศึกษาจัดการบริหารจัดการศึกษาคตามหลักธรรมาภิบาล

ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 โดยเฉพาะหลักสูตรธรรม ที่ยึดมั่นในความถูกต้อง คิงงาม เสมอภาคเท่าเทียมกัน ส่งผลให้การบริหารจัดการศึกษาเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณ การจัดงบประมาณให้ครูรับผิดชอบตามภาระงานอย่างเสมอภาคและเท่าเทียมกัน ประกอบกับอันดับที่ 2 คือสถานศึกษาบริหารงานด้านงบประมาณ มีความเป็นอิสระ คล่องตัว โปร่งใส ตรวจสอบได้ อาจเป็นเพราะว่าการบริหารงานของสถานศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ. 2546 : 39) มุ่งเน้นความเป็นอิสระในการบริหารจัดการมีความคล่องตัว โปร่งใส ตรวจสอบได้ ยึดหลักการบริหารมุ่งผลสัมฤทธิ์และการบริหารแบบมุ่งเน้นผลงาน ให้มีการจัดหาผลประโยชน์ จากทรัพย์สินของสถานศึกษา รวมทั้งจัดหารายได้จากการบริหารจัดการเพื่อประโยชน์ทางการศึกษา ส่งผลให้เกิดคุณภาพดีขึ้นต่อผู้เรียน สถานศึกษาบริหารจัดการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล โดยเฉพาะหลักสูตรธรรม ที่ยึดมั่นในความถูกต้อง คิงงาม เสมอภาคเท่าเทียมกัน โปร่งใส ตรวจสอบได้ ซึ่งเป็นพื้นฐานความต้องการของบุคลากร ในอันที่จะส่งผลให้การบริหารการจัดการศึกษาเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณเกิดความโปร่งใสมากที่สุด

3.4 ด้านการบริหารงานทั่วไป พบว่าแบ่งงานหรือมอบหมายงานควรตามความสมัครใจของครูถือเป็นการบริหารจัดการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลตามขอบข่ายการบริหารงานในโรงเรียน ด้านการบริหารงานทั่วไป เป็นอันดับที่ 1 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ครูทุกคนมีความสามารถและมีศักยภาพแตกต่างกันไป มีความกระตือรือร้นที่อยากจะทำงานที่ตนเองถนัดที่สุด เพื่อก่อให้เกิดผลดีต่องานที่ทำ ต่อนักเรียนและต่อตนเอง การยึดหลักความสามารถตามระบบคุณธรรม เพื่อให้ได้บุคคลที่มีความสามารถมากที่สุดตามหลัก “Put the Right Man on the Right Job” หรือ “Competence Man For Competence Job” (สนั่น มีศักดิ์ธรรม. 2541 : 210) รองลงมาคือการประชุมชี้แจงนโยบาย แนวปฏิบัติการดำเนินงานของสถานศึกษา สาเหตุอาจเป็นเพราะว่าสถานศึกษาขาดการนิเทศ ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ ขั้นตอนดังกล่าว เป็นการปฏิบัติที่ตรงการทราบความก้าวหน้าของงานและข้อเสนอแนะเพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขต่อไป

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สรุปประเด็นในการวางแผนแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการศึกษา ตามหลักธรรมาภิบาลตามขอบข่ายการบริหารงานในโรงเรียน ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องนำผลการวิจัยในครั้งนี้ไปดำเนินการบริหารจัดการศึกษา ตามหลักธรรมาภิบาลตามขอบข่ายการบริหารงานในโรงเรียน ให้บังเกิดผลมากยิ่งขึ้น

โดยพิจารณาเลือกใช้วิธีการที่เหมาะสม และสามารถส่งผลต่อการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนได้แก่

1.1.1 งานบริหารวิชาการ จากผลการวิเคราะห์ระดับการปฏิบัติจะอยู่ในลำดับสุดท้าย เมื่อเรียงตามลำดับความยิ่งย่อน เพราะฉะนั้นผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องนำผลการวิจัยในครั้งนี้ไปใช้เพื่อพัฒนากระบวนการเรียนการสอน โดยเน้นการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นหรือเครือข่ายผู้ปกครอง ชุมชน มามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนตามความเหมาะสม จัดให้มีการนิเทศการเรียนการสอนแก่ครูในกลุ่มสาระต่าง ๆ โดยเน้นการนิเทศที่ร่วมมือช่วยเหลือกันแบบกัลยาณมิตร พัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ส่งเสริมสนับสนุนการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน ศึกษาวิเคราะห์เอกสารหลักฐาน หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 เพื่อใช้ในการบริหารจัดการ ดำเนินการวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียนตามระเบียบและแนวปฏิบัติของสถานศึกษา จัดทำโครงสร้างหลักสูตรและสาระต่าง ๆ สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ เป้าหมายและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ บริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษาได้มาตรฐานมีคุณภาพสอดคล้องกับระบบประกันคุณภาพการศึกษา และ การประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษาเพื่อพัฒนาตนเอง และการประเมินจากหน่วยงานภายนอก กระจายอำนาจในการบริหารจัดการงานวิชาการอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ

1.1.2 งานบริหารบุคคล จะต้องส่งเสริมให้ครูปฏิบัติงานเต็มตามศักยภาพ โดยยึดมั่นในระเบียบวินัย จรรยาบรรณอย่างมีมาตรฐานแห่งวิชาชีพ ได้รับการพัฒนาให้มีความรู้ความสามารถ มีขวัญกำลังใจ ได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติ มีความมั่นคงและก้าวหน้าในวิชาชีพ ส่งเสริมสนับสนุน ขอปรับปรุงกำหนดตำแหน่งขอเลื่อนวิทยฐานะให้กับบุคลากรทางการศึกษา พัฒนาบุคลากรก่อนมอบหมายงานในหน้าที่ ระหว่างปฏิบัติหน้าที่และหลังการปฏิบัติหน้าที่ เสริมสร้างประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการของบุคลากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด

1.1.3 งานบริหารงบประมาณ จะต้องบริหารงบประมาณเป็นไปตามแผนยุทธศาสตร์ แผนพัฒนาการศึกษาและระเบียบว่าด้วยการบริหารงบประมาณ พ.ศ. 2545 วิเคราะห์ทิศทางและยุทธศาสตร์ของหน่วยงานเหนือสถานศึกษา เพื่อให้เกิดความคล่องตัวในการปฏิบัติงาน และเป็นไปตามกรอบนโยบายที่กำหนด ส่งเสริมให้บุคลากรมีความรู้ ความสามารถในการบริหารงบประมาณ มีความกระตือรือร้นในการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ มีความเป็นปัจจุบันทันสมัย จัดทำรายละเอียดแผนงบประมาณ แผนงาน โครงการและกิจกรรมสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ พันธกิจและยุทธศาสตร์ของโรงเรียน บริหารพัสดุและสินทรัพย์ที่มีอยู่อย่างจำกัด ได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุด

1.1.4 งานบริหารทั่วไป จะต้องควบคุมดูแลงานธุรการของสถานศึกษาให้เป็นระบบตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยงานสารบรรณ พ.ศ. 2526 กำหนดแนวทางการพัฒนาองค์กรให้ครอบคลุมโครงสร้าง ภารกิจ บุคลากรและกลยุทธ์ให้สอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการจำเป็นของสถานศึกษา กำหนดแผน โครงการหรือกิจกรรมเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างเครือข่ายการศึกษา ส่งเสริมและประสานงานการจัดการศึกษาในระบบ นอกกระบบ และตามอัธยาศัย สนับสนุนส่งเสริมให้บุคลากร นำนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อศึกษามาใช้ในการบริหารและพัฒนาการศึกษา

2. จากผลการวิจัยข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารการจัดการศึกษา ตามหลักธรรมาภิบาลตามขอบข่ายการบริหารงานในโรงเรียน ผู้บริหารสถานศึกษาควรนำไปพัฒนาสถานศึกษาและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องควรส่งเสริม พัฒนาเพื่อกระตุ้นให้เกิดผล ได้แก่

2.1 ด้านการบริหารงานวิชาการ จะต้องให้เกิดความมีอิสระ คล่องตัว รวดเร็วในการทำงานของครู จัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม แหล่งเรียนรู้ เอื้อต่อการจัดกระบวนการเรียนการสอนให้น่าดู น่าอยู่ น่าเรียน วัตถุประสงค์และประเมินผลตามสภาพจริง ไม่มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ที่สูงเกินความเป็นจริง จัดการเรียนการสอนให้ยึดหยุ่นตามสถานการณ์ พัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน สถานศึกษา ชุมชนและท้องถิ่น กระจายอำนาจในการบริหารจัดการงานวิชาการอย่างทั่วถึง และมีคุณภาพตามความสามารถและสมัครใจของครูให้การบริหารและการจัดการศึกษาของสถานศึกษาได้มาตรฐานและมีคุณภาพ

2.2 ด้านการบริหารบุคคล จะต้องใช้การบริหารแบบยึดหยุ่นไม่เคร่งครัดจนเกินไป การปฏิบัติคนเป็นแบบอย่างที่ดีทั้งในและนอกโรงเรียน ในเรื่องการครองตน ครองคน ครองงาน วางตัวให้เหมาะสมน่าเชื่อถือ ให้ความเป็นกันเองแบบพี่น้อง ผู้บริหารมีความจริงใจกับครู ไม่หวังแต่ความก้าวหน้าของคนเพียงอย่างเดียว สร้างความสามัคคีและให้ความสำคัญกับครู ควบคู่ไปกับการความสำเร็จของงาน ผู้บริหารจะต้องมีความรู้เข้าใจกฎระเบียบในโรงเรียนทุกระดับ

2.3 ด้านการบริหารงานงบประมาณ จะต้องจัดสรรงบประมาณให้ครูรับผิดชอบตามภาระงานอย่างเสมอภาคและเท่าเทียมกัน สถานศึกษาบริหารงานด้านงบประมาณมีความเป็นอิสระ คล่องตัว โปร่งใส ตรวจสอบได้ ให้ผลผลิต ผลลัพธ์เกิดกับตัวนักเรียนมากที่สุด สถานศึกษาสามารถบริหารจัดการทรัพยากรที่ได้อย่างเพียงพอและมีประสิทธิภาพ จัดการบริหารงบประมาณ จัดการทรัพยากร จัดสรรทุนการศึกษาได้อย่างครอบคลุมทั่วถึง ปราศจากความลำเอียง ตรวจสอบ ติดตามประเมินผลและการรายงานผลการใช้เงิน เพื่อให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กระทรวงการคลัง กรมบัญชีกลางและระเบียบการบริหารงบประมาณกำหนด

2.4 ด้านการบริหารงานทั่วไป จะต้องแบ่งงานหรือมอบหมายงานควรมอง ความสมัครใจของครู ประชุมชี้แจงนโยบาย แนวปฏิบัติการดำเนินงานและรายงานผล การดำเนินงานของสถานศึกษา ให้บริการ สนับสนุน ส่งเสริมประสานงานและอำนวยความสะดวก ให้ การปฏิบัติงานของสถานศึกษาเป็นไปด้วยความเรียบร้อย มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล สนับสนุนส่งเสริมให้บุคลากร นำนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาไปใช้ในการบริหารและ พัฒนาการศึกษาระชาสัมพันธ์เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารและผลงานของสถานศึกษาต่อสาธารณชน ซึ่งจะก่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ เจตคติที่ดี เลื่อมใส ศรัทธาและให้การสนับสนุนการจัด การศึกษา

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป

จากการวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครูต่อการบริหาร การจัดการศึกษา ตามหลักธรรมาภิบาลตามขอบข่ายการบริหารงานในโรงเรียน สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามุขมนตรี เขต 1 จากข้อค้นพบในขอบเขตที่ดำเนินการวิจัยเห็นว่าน่าจะมี การศึกษาวิจัยในเรื่องต่างๆ ได้ดังต่อไปนี้

2.1 ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องการบริหารจัดการศึกษา ตาม หลักธรรมาภิบาลตามขอบข่ายการบริหารงานในโรงเรียน โดยมุ่งเน้นปัจจัยการส่งเสริมและพัฒนา เพื่อนำผลการศึกษาไปปรับพฤติกรรมการบริหารงานของผู้บริหารให้ดียิ่งขึ้น

2.2 ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องปัญหาการดำเนินการการบริหารจัดการ การศึกษา ตามหลักธรรมาภิบาลตามขอบข่ายการบริหารงานในโรงเรียน จากผู้บริหารสถานศึกษา หรือผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นประโยชน์ในการกำหนดแนวทางการบริหารจัดการศึกษา ตาม หลักธรรมาภิบาลตามขอบข่ายการบริหารงานในโรงเรียนต่อไป

2.3 ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในด้านอื่น ๆ ที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการศึกษา ตามหลักธรรมาภิบาลตามขอบข่ายการบริหารงานใน โรงเรียนเพื่อนำผลการศึกษาในการส่งเสริมและพัฒนาผู้บริหารให้มีคุณลักษณะภาวะผู้นำที่สูงขึ้น

บรรณานุกรม

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
Buriram Rajabhat University

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2541). คู่มือการเรียนการสอนรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ระดับ
ประถมศึกษาและมัธยมศึกษา. กรุงเทพฯ : กรมวิชาการ.
- _____. (2542). คำชี้แจงประกอบพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542.
กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา กรมการศาสนา.
- _____. (2546). คู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล. กรุงเทพฯ :
โรงพิมพ์รับส่งสินค้าและพัสดุ. (ร.ศ.พ.).
- เขตการศึกษา 11. (2546). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารจัดการเตรียมความพร้อม
เขตพื้นที่การศึกษา. นครราชสีมา : สำนักพัฒนาการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
เขตการศึกษา 11.
- คีตัน กุศลานุกาพ. (2536). ศึกษานุกรมศัพท์รัฐประศาสนศาสตร์. สงขลา : คณะวิทยาการจัดการ
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- คณัย เทียนพุด. (2542). ดัชนีผลสำเร็จธุรกิจ / Key Performance Indicator. กรุงเทพฯ :
ไทยเจริญการพิมพ์.
- ดิน ปรัชญพุด. (2535). ศัพท์รัฐประศาสนศาสตร์. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
- _____. (2543). ข้อมูลเกี่ยวกับพันธะทางสังคม ความรับผิดชอบต่อสังคม วิชาชีพนิยม
และจรรยาบรรณในการปฏิบัติงาน. กรุงเทพฯ : ศูนย์ส่งเสริมจริยธรรม สำนักงาน ก.พ.
- ทิพาวดี เมฆสุวรรณ. (2542, มกราคม – กุมภาพันธ์). “การปฏิรูประบบราชการ : เพื่อความอยู่รอด
ของไทย,” วารสารหมออนามัย. 8 (4) : 27-33
- เชียรชัย เอี่ยมวรเมธ. (2537). พจนานุกรมอังกฤษ - ไทย (ฉบับใหม่). พิมพ์ครั้งที่ 3.
กรุงเทพฯ : รวมสาส์น.
- บวรศักดิ์ อุวรรณโณ. (2542). การสร้างธรรมาภิบาล (Good Governance) ในสังคมไทย.
กรุงเทพฯ : วิญญูชน.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2538). วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย. มหาสารคาม : คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

- ปกรณ กัณอุปัทว. (2547). การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งเสริมและปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียนประถมศึกษา : กรณีศึกษาโรงเรียนวัดหัวถนน อำเภอป่าโมก จังหวัดอ่างทอง. พระนครศรีอยุธยา : วิทยานิพนธ์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์. (2542). ระเบียบวิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. นุรีรัมย์ : คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏบุรีรัมย์.
- ปรัชญา เวสารัชช. (2540). นวัตกรรมวังหลวง – เสด็จทำอายุชาติ 15 ปี รัฐศาสตร์ มธ. นนทบุรี : พิมพ์อักษร.
- ทงนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525. (2525). กรุงเทพฯ ฯ : อักษรเจริญทัศน์.
- _____. พ.ศ. 2542. (2546). กรุงเทพฯ ฯ : นานมีบุ๊คส์พับลิเคชันส์.
- พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว. (2544). ศษนิชี่วัดคอร้ป้ช้ันไทย : การสร้างและการตรวจสอบความเชื่อถือได้. (รายงานผลการวิจัยเสนอต่อสำนักงาน ป.ป.ช.). กรุงเทพฯ ฯ : ม.ป.พ. (อัครสำเนา).
- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2544. (2545). กรุงเทพฯ ฯ : พริกหวานกราฟฟิค.
- สถาบันพระปกเกล้า. (2545). รายงานการวิจัยการศึกษาเพื่อพัฒนาดัชนีวัดผลการพัฒนาระบบบริหารจัดการที่ดี. กรุงเทพฯ ฯ : สถาบันพระปกเกล้า.
- สถาบันวิจัยและพัฒนาการเรียนรู้. (2547). คู่มือการประชุมเชิงปฏิบัติการการเทียบระดับ (Bench marking) เรื่องการเทียบระดับแบบกลุ่ม. กรุงเทพฯ ฯ : เจ.เอ็น.ที.
- สนั่น มีศักดิ์ธรรม. (2541). ทางสายใหม่ของการปฏิบัติราชการปรับปรุงครั้งที่ 5. กาศสินธุ์ : ประสานการพิมพ์.
- สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน. (2545). คำแนะนำ : การจัดทำรายงานการควบคุมภายในตามระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน ว่าด้วยการกำหนดมาตรฐานการควบคุมภายใน พ.ศ. 2544. กรุงเทพฯ ฯ : สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานุรีรัมย์ เขต 1. (2547). คู่มือสำหรับการวางแผนยุทธศาสตร์. นุรีรัมย์ : เรวัตการพิมพ์.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2543). แนวทางการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา : เพื่อพร้อมรับการประเมินภายนอก. กรุงเทพฯ ฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.

- สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน. (2537). **คู่มือปฏิบัติงานและจรรยาบรรณ**. กรุงเทพฯ ฯ
: สถาบันสำนักงานข้าราชการพลเรือน สำนักงาน ก.พ.
- _____. (2546 ก). **การสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี**. กรุงเทพฯ ฯ : โรงพิมพ์
อาทิตย์.
- _____. (2546 ข). **ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมือง
ที่ดี**. กรุงเทพฯ ฯ : สถาบันสำนักงานข้าราชการพลเรือน สำนักงาน ก.พ.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2544). **ระเบียบสำนัก
นายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542 ;
และข้อเสนอโครงการศึกษาเพื่อพัฒนาดัชนีวัดผลการพัฒนาระบบบริหารจัดการที่ดี**.
กรุงเทพฯ ฯ : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- สำนักงานปฏิรูปการศึกษา. (2545 ก). **การบริหารเขตพื้นที่การศึกษา : เพื่อพัฒนาคุณภาพ
การศึกษา**. กรุงเทพฯ ฯ : ภาพพิมพ์.
- _____. (2545 ข). **แนวทางการบริหารและการจัดการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาและ
สถานศึกษา**. กรุงเทพฯ ฯ : พิมพ์ดี.
- _____. (2545 ค). **ปัญหาปฏิรูปการศึกษาแนวทางสู่การปฏิบัติ**. กรุงเทพฯ ฯ : พิมพ์ดี.
- สำนักงานปลัดกระทรวง. (2546). **รายงานผลการตรวจราชการ การดำเนินงานเตรียมความพร้อม
เขตพื้นที่**. กรุงเทพฯ ฯ : สำนักงานปลัดกระทรวง.
- สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. (2546). **พระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ.
2546**. กรุงเทพฯ ฯ : สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2546). **รูปแบบการบริหารจัดการสถาบันอุดมศึกษาแนวใหม่**.
กรุงเทพฯ ฯ : สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- สำนักงานสภาพัฒนาการศึกษาระดับสูง. (2545). **การประเมินภายนอกโครงการนำร่องปฏิรูปการศึกษา ใน
เขตพื้นที่การศึกษา**. กรุงเทพฯ ฯ : กระทรวงศึกษาธิการ, เอกสารอัดสำเนา.
- สุรศักดิ์ ศรีสว่างรัตน์. (2547). **รูปแบบการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามุขมนตรี เขต 1. (รายงานการศึกษา)**. บุรีรัมย์ : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
บุรีรัมย์ เขต 1.
- สุวรรณ ทองคำ. (2546). **สภาพการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลในโรงเรียน สังกัดสำนักงาน
การประถมศึกษาจังหวัดฉะเชิงเทรา**. ฉะเชิงเทรา : วิทยานิพนธ์ สถาบันราชภัฏเทพสตรี.

- อมรา พงศาพิชญ์. (2543). "ธรรมเนียมกับประชาสังคมและองค์กรประชาสังคม," เอกสาร
ประกอบการสัมมนาเรื่องสิ่งแวดล้อมในรัฐธรรมนูญแปลงแนวคิดสู่ปฏิบัติ.
 กรุงเทพฯ : กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม กระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี
 และสิ่งแวดล้อม.
- อรพินท์ สทโชคชัย. (2541). "การปฏิรูประบบราชการ : เสี่ยงสะท้อนจากประชาชน," ในการ
ปฏิรูประบบราชการ : ยุทธศาสตร์สำคัญของการเปลี่ยนแปลง. กรุงเทพฯ : ม.ป.พ.
- Bovee, C.L. and others. (1993). **Management.** New York : McGraw – Hill.
- Contreras, M.A. (2005). **Historical Evolution of Organization and Governance
 Dimensions of Two Selected Columbian Higher Education Institutions.**
 (Online). Available : <http://wwwlib.umi.com/dissertations/>
- Dubnick, M. (1998). **In Public Sector Ethics : Finding and Implementing Values.**
 Charles Sampford : Noel Preston with C – A Bois.
- Dunbar, L. K. (2005). **Institutional Requisites for Flexible Policy in Struments:
 Environmental Policy in the United States and Russia.** (Online). Available :
<http://wwwlib.umi.com/dissertations/>
- Eisenberg, C. D. (2005). **New York State School Board Members' Attitudes towards
 School Governance, Finance Practices, Conflict, Teamwork and Board
 Effectiveness.** (Online). Available : <http://wwwlib.umi.com/dissertations/>
- Frankena, W.K. (1973). **Ethics.** N.J. : Prentice-Hall.
- Green, R.M. (1994). **The Ethical Manager.** New York : Maxwell Mcmillan International.
- Luthans, F. and others. (1990). **Issue in Business.** New York : Mcmillan.
- Marcella, C.C. (2005). **Educational Governance of the Morongo Unified School District
 (California).** (Online). Available : <http://wwwlib.umi.com/dissertations/>
- Mulgan, R. (1997). "The Process of Public Accountability," **Australian Journal** Volume
 56 Issues 1.
- Paul, S. (1991). **Accountability in Public Services : Exit, Voice, and Capture.** Washington,
 D.C. : The World Bank.
- Romzek, B. & Dubnick, J. (1987). **Public Administration Review.** Charles Sampford : The
 Challenger Tragedy.

Rossenbloom, D.H. & Godman, D. D. (1993). **Public Administration : Understanding Management, Policies and Law in the Public Sector.** 3rd Ed. New York : Mc Graw - Hill.

Tennekes, H. J. (2005). **Donors and Good Governance : Analysis of a Policy Discourse in the Netherlands and Germany.** (Online). Available
: <http://wwwlib.umi.com/dissertations/>

Wright, P. and others. (1994). **Strategic Management.** Boston : Allyn and Bacon.

มหาวิทยาลัยสุโขทัย
Buriram Rajabhat University

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
Buriram Rajabhat University

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
Buriram Rajabhat University

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๒๐/๖๑๖

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถนนจิระ อำเภอเมืองบุรีรัมย์
จังหวัดบุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๘ มีนาคม ๒๕๕๕

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการวิจัย

เรียน นายจิรัช จรรัมย์

ด้วยนายจักรกริช ศรีวงศ์แก้ว นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์เรื่องทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาและครู ต่อการบริหารการจัดการศึกษาดมหลักธรรมาภิบาลตามขอบข่ายการบริหารงานในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาวิทยาลัย เขต ๑ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา ตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต โดยมี รศ.ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์ เป็นประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถและมีประสบการณ์ในเรื่องนี้อย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการทำการวิจัยและศึกษาข้อมูลครั้งนี้ เพื่อให้ผู้วิจัยจะได้ดำเนินการในขั้นต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์สงวน สหวงษ์)

คณบดี ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๔๖๑ ๑๒๒๑, ๐๔๔๖๐ ๑๖๑๖ คอ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๘๕๘

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๒๐/๖๑๖

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถนนจิระ อำเภอเมืองบุรีรัมย์
จังหวัดบุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๘ มีนาคม ๒๕๕๕

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการวิจัย

เรียน นายชาญณรงค์ ศิริอำพันกุล

ด้วยนายจักรกริช ศรีวงศ์แก้ว นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาและครูต่อการบริหารจัดการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล ตามขอบข่ายการบริหารงานในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาวิทยาลัยบุรีรัมย์ เขต ๑ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา ตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต โดยมี รศ.ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์ เป็นประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถและมีประสบการณ์ในเรื่องนี้อย่างดียิ่ง จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการทำวิจัยและศึกษาข้อมูลครั้งนี้ เพื่อที่ผู้วิจัยจะได้ดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์สงวน สทวงษ์)

คณบดี ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๔๖๑ ๑๒๒๑, ๐๔๔๖๐ ๑๖๑๖ คห ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๘๕๘

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๒๐/ว๒๘

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถนนจิระ อำเภอเมืองบุรีรัมย์
จังหวัดบุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๘ มีนาคม ๒๕๔๕

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการวิจัย

เรียน นางพูนศรี ชอบธรรม

ด้วยนายจักรกริช ศรีวงศ์แก้ว นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์เรื่อง ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาและครูต่อการบริหารจัดการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลตามขอบข่ายการบริหารงานในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต ๑ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา ตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต โดยมี รศ.ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์ เป็นประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถและมีประสบการณ์ในเรื่องนี้อย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการทำการวิจัยและศึกษาข้อมูลครั้งนี้ เพื่อที่ผู้วิจัยจะได้ดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์สงวน สหวงษ์)

คณบดี ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๔๖ ๑ ๑๒๒๑, ๐๔๔๖๐ ๑๖๑๖ คย ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๘๕๘

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๒๐/ว๒๘

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถนนจระ อำเภอเมืองบุรีรัมย์
จังหวัดบุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๘ มีนาคม ๒๕๕๕

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการวิจัย

เรียน นางสาววรรณพร สุขอนันต์

ด้วยนายจักรกริช ศรีวงศ์แก้ว นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์เรื่อง ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาและครูต่อการบริหารจัดการศึกษาตามหลักขรรมาภิบาลตามขอบข่ายการบริหารงานในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาวิทยาลัยบุรีรัมย์ เขต ๑ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา ตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต โดยมี รศ.ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์ เป็นประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถและมีประสบการณ์ในเรื่องนี้อย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการทำวิจัยและศึกษาข้อมูลครั้งนี้ เพื่อที่ผู้วิจัยจะได้ดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์สงวน สหวงษ์)

คณบดี ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๔๖ ๑ ๑๒๒๑, ๐๔๔๖๐ ๑๖๑๖ ต่อ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๘๕๘

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๒๐/ว๑๖

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถนนจิระ อำเภอเมืองบุรีรัมย์
จังหวัดบุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๘ มีนาคม ๒๕๕๕

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาวิทยาลัย เขต ๑

ด้วยนายจักรกริช ศรีวงศ์แก้ว นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์เรื่อง ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาและครูต่อการบริหารจัดการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล ตามขอบข่ายการบริหารงานในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาวิทยาลัย เขต ๑ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา ตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต โดยมี รศ.ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์ เป็นประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถและมีประสบการณ์ในเรื่องนี้อย่างดียิ่ง จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการทำการวิจัยและศึกษาข้อมูลครั้งนี้ เพื่อให้ผู้วิจัยจะได้ดำเนินการในขั้นต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์สงวน สทวงษ์)

คณบดี ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๔๖ ๑ ๑๒๒๑, ๐๔๔๖๐ ๑๖๑๖ คีย์ ๓๘๐๖

โทรสาร ๑ ๔๔๖๑ ๒๘๕๘

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๒๐/ว๑๖

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถนนจิระ อำเภอเมืองบุรีรัมย์
จังหวัดบุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๘ มีนาคม ๒๕๕๘

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการวิจัย

เรียน นายกระพัน ศรีงาน

ด้วยนายจักรกริช ศรีวงศ์แก้ว นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์เรื่อง ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาและครูต่อการบริหารการจัดการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล ตามขอบข่ายการบริหารงานในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาวิทยาลัย เขต ๑ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา ตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต โดยมี รศ.ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์ เป็นประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถและมีประสบการณ์ในเรื่องนี้อย่างดียิ่ง จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการทำการวิจัยและศึกษาข้อมูลครั้งนี้ เพื่อให้ผู้วิจัยจะได้ดำเนินการในขั้นต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์สงวน สหวงษ์)

คณบดี ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๔๖๑ ๑๒๒๑, ๐๔๔๖๐ ๑๖๑๖ คย ๓๘๐๖

โทรสาร ๑ ๔๔๖๑ ๒๘๕๘

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๒๐/ว ๑๑๕

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถนนจิระ อำเภอเมือง
บุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์

๒๓ มิถุนายน ๒๕๕๕

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ทดลองใช้เครื่องมือในการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาวิทยาลัย เขต ๔

ด้วยนายจักรกริช ศรีวงศ์แก้ว นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตร์
มหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์
เรื่อง ทศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครุต่อการบริหารการจัดการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล
ตามขอบข่ายการบริหารงานในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาวิทยาลัย เขต ๑ ซึ่งเป็น
ส่วนหนึ่งของการศึกษา ตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต โดยมี รศ.ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์
เป็นประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ในกรณีนี้นักศึกษามีความประสงค์ในการทดลองใช้
เครื่องมือในการวิจัยที่จะใช้กับกลุ่มตัวอย่างจริง เพื่อหาประสิทธิภาพของเครื่องมือในการวิจัย

ดังนั้นจึงขออนุญาตให้นายจักรกริช ศรีวงศ์แก้ว ทดลองใช้เครื่องมือในการวิจัยกับกลุ่ม
ตัวอย่าง สำหรับกำหนดการเจ้าตัวจะประสานงานในรายละเอียดอีกครั้ง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความ
อนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์สงวน สหวงษ์)

คณบดี ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๔๖ ๑ ๑๒๒๑, ๐๔๔๖๐ ๑๖๑๖ ต่อ ๓๘๐๖ .

โทรสาร ๑ ๔๔๖๑ ๒๘๕๘

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๒๐/ว๑๓๐

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถนนจิระ อำเภอเมือง
บุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์

๕ กรกฎาคม ๒๕๕๕

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์แจกเครื่องมือในการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต ๑

ด้วยนายจักรกริช ศรีวงศ์แก้ว นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์เรื่อง ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาและครูต่อการบริหารจัดการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล ตามขอบข่ายการบริหารงานในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต ๑ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา ตามหลักสูตรศาสตรมหาบัณฑิต โดยมี รศ.ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์ เป็นประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ในครั้งนี้ นักศึกษามีความประสงค์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการแจกแบบสอบถามแก่ผู้เกี่ยวข้องในการศึกษาวิจัย ในครั้งนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้ด้วยด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์สงวน สทวงษ์)

คณบดี ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๔๖๑ ๑๒๒๑, ๐๔๔๖๐ ๑๖๑๖ คို့ ๓๘๐๖

โทรสาร ๑ ๔๔๖๑ ๒๘๕๘

ภาคผนวก ข
กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
Buriram Rajabhat University

ตาราง 22 แสดงกลุ่มตัวอย่างผู้บริหารสถานศึกษา และครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1

โรงเรียน	อำเภอ	กลุ่มตัวอย่าง		รวม
		ผู้บริหาร	ครู	
		(คน)	(คน)	
1. เสนศิริอนุสรณ์	เมืองบุรีรัมย์	1	3	4
2. อนุบาลบุรีรัมย์	เมืองบุรีรัมย์	1	6	7
3. บ้านโคกวัด	เมืองบุรีรัมย์	1	3	4
4. ไครภูมิวิทยา	เมืองบุรีรัมย์	1	4	5
5. บ้านโคกสะอาดวิทยาคาร	เมืองบุรีรัมย์	1	2	3
6. บ้านโกรกขี้หนู	เมืองบุรีรัมย์	1	2	3
7. ไครมิตรวิทยาคาร	เมืองบุรีรัมย์	1	2	3
8. บ้านพลวง	เมืองบุรีรัมย์	1	2	3
9. บ้านกระสัง (ห้วยน้ำ)	เมืองบุรีรัมย์	1	3	4
10. บ้านหนองม้า	เมืองบุรีรัมย์	1	2	3
11. บ้านโพธิ์คอนหวาย	เมืองบุรีรัมย์	1	2	3
12. กนกศิลป์พิทยาคม	เมืองบุรีรัมย์	1	3	4
13. เขตการทางสงเคราะห์ 5	เมืองบุรีรัมย์	1	4	5
14. บ้านหนองตราดน้อย	เมืองบุรีรัมย์	1	2	3
15. สามัคคีมีชัยวิทยา	เมืองบุรีรัมย์	1	3	4
16. บ้านหนองไผ่ใหญ่	เมืองบุรีรัมย์	1	2	3
17. บ้านตราดหนองพลวง	เมืองบุรีรัมย์	1	2	3
18. พระครูพิทยาคม	เมืองบุรีรัมย์	1	6	7
19. กลันทาพิทยาคม	เมืองบุรีรัมย์	1	3	4

ตาราง 22 (ต่อ)

โรงเรียน	อำเภอ	กลุ่มตัวอย่าง		รวม
		ผู้บริหาร	ครู	
		(คน)	(คน)	
20. พระครูวิทยา	เมืองบุรีรัมย์	1	2	3
21. บ้านหนองยาง	เมืองบุรีรัมย์	1	2	3
22. วัดบ้านดงเหล็ก	เมืองบุรีรัมย์	1	3	4
23. บ้านโนนศิลา	เมืองบุรีรัมย์	1	2	3
24. บ้านหนองผักแว่น	เมืองบุรีรัมย์	1	2	3
25. บ้านพะไล	เมืองบุรีรัมย์	1	2	3
26. บ้านลำโรงพรหมอนุสรณ์	เมืองบุรีรัมย์	1	2	3
27. วัดโพธิ์ทอง	เมืองบุรีรัมย์	1	3	4
28. บ้านหนองโสน	เมืองบุรีรัมย์	1	2	3
29. บ้านก้านทาวีทยา	เมืองบุรีรัมย์	1	2	3
30. บ้านท้องเรือ	เมืองบุรีรัมย์	1	2	3
31. บ้านพระครูน้อย	เมืองบุรีรัมย์	1	2	3
32. บ้านหนองปรือ	เมืองบุรีรัมย์	1	3	4
33. บ้านกลางเพชร(สุโขวิทยา)	เมืองบุรีรัมย์	1	2	3
34. วัดบ้านเสม็ด	เมืองบุรีรัมย์	1	2	3
35. บ้านหนองเพชร	เมืองบุรีรัมย์	1	2	3
36. วัดบ้านสวายสอ	เมืองบุรีรัมย์	1	2	3
37. อนุบาลเมืองบุรีรัมย์	เมืองบุรีรัมย์	1	3	4
38. บ้านโคกระกา	เมืองบุรีรัมย์	1	2	3
39. สะแกโพรงอนุสรณ์	เมืองบุรีรัมย์	1	3	4
40. บ้านสมสนุก	เมืองบุรีรัมย์	1	2	3

ตาราง 22 (ต่อ)

โรงเรียน	อำเภอ	กลุ่มตัวอย่าง		รวม
		ผู้บริหาร	ครู	
		(คน)	(คน)	
41. บ้านหนองสองห้อง	เมืองบุรีรัมย์	1	3	4
42. บ้านร่มไทร	เมืองบุรีรัมย์	1	2	3
43. บ้านเสม็ดโคกตาล	เมืองบุรีรัมย์	1	3	4
44. วัดบ้านเข็ยสะแก	เมืองบุรีรัมย์	1	3	4
45. ประชาสวัสดิวิทยา	เมืองบุรีรัมย์	1	2	3
46. บ้านสารภี	เมืองบุรีรัมย์	1	2	3
47. บ้านปรุบุษะคำ	เมืองบุรีรัมย์	1	2	3
48. วิมลวิทยา	เมืองบุรีรัมย์	1	3	4
49. บ้านหลักเขต	เมืองบุรีรัมย์	1	3	4
50. บ้านโคกเก่า	เมืองบุรีรัมย์	1	2	3
51. บ้านสวายจิก	เมืองบุรีรัมย์	1	3	4
52. บ้านโคกเปราะ	เมืองบุรีรัมย์	1	2	3
53. เบญจคามวิทยา	เมืองบุรีรัมย์	1	3	4
54. วัดสถานีหนองตาต	เมืองบุรีรัมย์	1	2	3
55. บ้านนากลาง	เมืองบุรีรัมย์	1	2	3
56. บ้านมาบสมอ	เมืองบุรีรัมย์	1	2	3
57. บ้านสระเกษ	เมืองบุรีรัมย์	1	2	3
58. วัดบ้านบัลลังก์	เมืองบุรีรัมย์	1	2	3
59. บ้านหนองตราด	เมืองบุรีรัมย์	1	2	3
60. บ้านตำโรงโนนเค็ง	เมืองบุรีรัมย์	1	3	4
61. บ้านม่วงโนนสูง	เมืองบุรีรัมย์	1	2	3

ตาราง 22 (ต่อ)

โรงเรียน	อำเภอ	กลุ่มตัวอย่าง		รวม
		ผู้บริหาร	ครู	
		(คน)	(คน)	
62. บ้านหนองมะค่าแต้	เมืองบุรีรัมย์	1	3	4
63. บ้านหนองขวาง	เมืองบุรีรัมย์	1	2	3
64. บ้านมะค่า	เมืองบุรีรัมย์	1	2	3
65. บ้านจ้าง	เมืองบุรีรัมย์	1	2	3
66. บ้านดงช้าง	ลำปลายมาศ	1	3	4
67. บ้านหนองครก	ลำปลายมาศ	1	2	3
68. บ้านห้วยมะไฟ	ลำปลายมาศ	1	2	3
69. จตุราชญ์พิทยาคม	ลำปลายมาศ	1	3	4
70. บ้านห้วยศาลา	ลำปลายมาศ	1	3	4
71. บ้านสี่เหลี่ยมน้อย	ลำปลายมาศ	1	2	3
72. ชุมชนบ้านหนองบัวโคก	ลำปลายมาศ	1	3	4
73. วัดบ้านบุชีเหล็ก	ลำปลายมาศ	1	2	3
74. บัวโคกใหม่หนองสรวง	ลำปลายมาศ	1	2	3
75. บ้านสี่เหลี่ยมใหญ่	ลำปลายมาศ	1	2	3
76. บ้านหนองระนาม	ลำปลายมาศ	1	3	4
77. บ้านหนองผักโพด	ลำปลายมาศ	1	2	3
78. จตุคามสามัคคีวิทยา	ลำปลายมาศ	1	3	4
79. บ้านหนองไทร	ลำปลายมาศ	1	2	3
80. บ้านตะเมนชัย	ลำปลายมาศ	1	3	4
81. บ้านบริหารชนบท	ลำปลายมาศ	1	2	3
82. บ้านหนองม่วง	ลำปลายมาศ	1	2	3

ตาราง 22 (ต่อ)

โรงเรียน	อำเภอ	กลุ่มตัวอย่าง		รวม
		ผู้บริหาร	ครู	
		(คน)	(คน)	
83. บ้านหนองหญ้าปล้อง	ลำปลายมาศ	1	2	3
84. บ้านหนองแวง	ลำปลายมาศ	1	3	4
85. บ้านเมืองแฝก	ลำปลายมาศ	1	2	3
86. วัดชัยมงคลปราสาทวิทยา	ลำปลายมาศ	1	2	3
87. วัดกระทิง	ลำปลายมาศ	1	3	4
88. วัดบ้านหินโคน(คุรุราษฎร์ฯ)	ลำปลายมาศ	1	2	3
89. วัดหัวสะพาน	ลำปลายมาศ	1	2	3
90. บ้านชำแสด	ลำปลายมาศ	1	2	3
91. บ้านผไทรินทร์	ลำปลายมาศ	1	3	4
92. บ้านโคกชาด	ลำปลายมาศ	1	2	3
93. บ้านหนองกุง	ลำปลายมาศ	1	2	3
94. วัดโนนสำราญ	ลำปลายมาศ	1	2	3
95. บ้านสูงม่วง	ลำปลายมาศ	1	2	3
96. บ้านหนองซอแซ	ลำปลายมาศ	1	2	3
97. วัดบ้านหนองกระทิง	ลำปลายมาศ	1	2	3
98. บ้านแท่นพระ	ลำปลายมาศ	1	2	3
99. บ้านบุคาวงศ์	ลำปลายมาศ	1	2	3
100. บ้านหนองมันปลา	ลำปลายมาศ	1	2	3
101. อนุบาลลำปลายมาศ	ลำปลายมาศ	1	4	5
102. จันทราวาส(คุรุราษฎร์วิทยา)	ลำปลายมาศ	1	3	4
103. บ้านหนองเมืองคำ	ลำปลายมาศ	1	2	3

ตาราง 22 (ต่อ)

โรงเรียน	อำเภอ	กลุ่มตัวอย่าง		รวม
		ผู้บริหาร	ครู	
		(คน)	(คน)	
104. วัดโคกลำ "ศิริประภาฯ"	ลำปลายมาศ	1	3	4
105. วัดบ้านหนองปลาไหล	ลำปลายมาศ	1	2	3
106. บ้านสระภูม "สิริทัศน์ฯ"	ลำปลายมาศ	1	3	4
107. บ้านหนองโคนปราสาทวิทย์	ลำปลายมาศ	1	3	4
108. วัดโกรกประดู่	ลำปลายมาศ	1	2	3
109. บ้านาศรีนวล	ลำปลายมาศ	1	3	4
110. วัดหนองขุนปราบ	ลำปลายมาศ	1	2	3
111. หนองศาลพิทยาคม	ลำปลายมาศ	1	3	4
112. บ้านแสงพัน	ลำปลายมาศ	1	3	4
113. บ้านหนองเผ่ากา	ลำปลายมาศ	1	2	3
114. บ้านหนองบัว	ลำปลายมาศ	1	2	3
115. บ้านหนองตาดน้อย	ลำปลายมาศ	1	2	3
116. วัดบ้านบุโพธิ์	ลำปลายมาศ	1	2	3
117. อนุบาลชำนิ	ชำนิ	1	3	4
118. เมืองยางพิทยาคม	ชำนิ	1	4	5
119. บ้านเมืองยาง	ชำนิ	1	2	3
120. บ้านโคกขามโนนสมบูรณ์	ชำนิ	1	2	3
121. บ้านประคอง	ชำนิ	1	2	3
122. บ้านตาเหล็ก	ชำนิ	1	2	3
123. บ้านโคกสนวน	ชำนิ	1	2	3
124. วัดหนองปล่อง	ชำนิ	1	2	3

ตาราง 22 (ต่อ)

โรงเรียน	อำเภอ/กิ่งอำเภอ	กลุ่มตัวอย่าง		รวม
		ผู้บริหาร	ครู	
		(คน)	(คน)	
125. บ้านคอนหวาย	ชำนิ	1	2	3
126. บ้านซ้อผลกา	ชำนิ	1	3	4
127. บ้านโคกสะอาด	ชำนิ	1	2	3
128. บ้านบุหนองเทา	ชำนิ	1	2	3
129. รมย์บุรีพิทยาคม	บ้านค่าน	1	4	5
130. อนุบาลบ้านค่าน	บ้านค่าน	1	3	4
131. บ้านตะ โคงสามัคคี	บ้านค่าน	1	2	3
132. โนนสวรรค์วิทยา	บ้านค่าน	1	2	3
133. ศรีพรหมสันติภาพนาฝาย	บ้านค่าน	1	2	3
134. บ้านโชนซ้าย(บุญอาจวิทยา)	บ้านค่าน	1	2	3
135. มหิตลอนุสรณ์	บ้านค่าน	1	3	4
136. บ้านสำโรงสันติภาพ	บ้านค่าน	1	2	3
137. วัดบ้านปราสาท	บ้านค่าน	1	2	3
138. วัดบ้านกะหาด	บ้านค่าน	1	2	3
139. วัดบ้านปลัดนึก	บ้านค่าน	1	3	4
140. วัดบ้านกระชาย	บ้านค่าน	1	3	4
รวม		140	341	481

ภาคผนวก ค
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาและครูต่อการบริหารจัดการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล
ตามขอบข่ายการบริหารงานในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามเพื่อการวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสอบถามผู้บริหารสถานศึกษา และครูเกี่ยวกับทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาและครูต่อการบริหารจัดการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลตามขอบข่ายการบริหารงานในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1

2. แบบสอบถามฉบับนี้แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนต่อการบริหารจัดการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลตามขอบข่ายการบริหารงานในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ประกอบด้วย หลักคุณธรรม หลักนิติธรรม หลักการมีส่วนร่วม หลักความโปร่งใส หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า ตามขอบข่ายงานของสถานศึกษา 4 งาน คือ

1. งานบริหารวิชาการ
2. งานบริหารบุคคล
3. งานบริหารงบประมาณ
4. งานบริหารทั่วไป

3. แบบสอบถามฉบับนี้ใช้สำหรับการวิจัยเท่านั้น ฉะนั้นการตอบแบบสอบถามฉบับนี้จะไม่มีผลกระทบต่อการทำงานของท่านแต่อย่างใด อีกทั้งผลการวิจัยจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาในโรงเรียนของท่านและหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยจึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในการตอบแบบสอบถามฉบับนี้ในทุกประเด็นที่กำหนด

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ ที่ท่านได้ให้ความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามเป็นอย่างดี

นายจักรกริช ศรีวงศ์แก้ว

นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

ตอนที่ 1

สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดกาเครื่องหมาย ลงใน ที่ตรงกับความเป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่าน

1. สถานภาพตำแหน่ง

 ผู้บริหารสถานศึกษา ครู

2. เพศ

 ชาย หญิง

3. อายุ

 น้อยกว่า 26 ปี 26-30 ปี 31-40 ปี 41-50 ปี มากกว่า 50 ปี

4. วุฒิการศึกษา

 ปริญญาตรี ป.บัณฑิตการบริหารการศึกษา ปริญญาโท ปริญญาเอก

5. อายุราชการ

 น้อยกว่า 6 ปี 6-10 ปี 11-15 ปี 16-20 ปี มากกว่า 20 ปี

ตอนที่ 2

แบบสอบถามเกี่ยวกับทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาและครูต่อการบริหารจัดการศึกษาตาม
 หลักธรรมาภิบาล ตามข้อข่ายการบริหารงานในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
 บุรีรัมย์ เขต 1

คำชี้แจง โปรดอ่านข้อความแต่ละข้อต่อไปนี้แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับ
 การปฏิบัติการบริหารจัดการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล ตามข้อข่ายการบริหารงานใน
 โรงเรียนของท่าน ตามเกณฑ์ดังนี้

- 5 หมายถึง ระดับการปฏิบัติมากที่สุด
- 4 หมายถึง ระดับการปฏิบัติมาก
- 3 หมายถึง ระดับการปฏิบัติปานกลาง
- 2 หมายถึง ระดับการปฏิบัติน้อย
- 1 หมายถึง ระดับการปฏิบัติน้อยที่สุด

ตัวอย่างการตอบแบบสอบถาม

ข้อ	รายการ	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
0	จัดการเรียนการสอน เต็มคาบ เต็มเวลา เต็มหลักสูตร		✓			
00	ส่งเสริมสนับสนุนการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน	✓				

คำอธิบาย

ข้อ 0 ผู้ตอบแบบสอบถามได้กาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับ 4 หมายถึง
 โรงเรียนได้จัดการเรียนการสอน เต็มคาบ เต็มเวลา เต็มหลักสูตร อยู่ในระดับมาก

ข้อ 00 ผู้ตอบแบบสอบถามได้กาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับ 5 หมายถึง
 โรงเรียนได้ส่งเสริมสนับสนุนการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน อยู่ในระดับมากที่สุด

ข้อ	รายการ	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
1	งานบริหารวิชาการ ศึกษา วิเคราะห์เอกสารหลักฐาน หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 เพื่อใช้ในการบริหารจัดการ					
2	ดำเนินการวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน ตามระเบียบ และแนวปฏิบัติของสถานศึกษา					
3	จัดทำโครงสร้างหลักสูตรและสาระต่าง ๆ สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และคุณลักษณะอันพึงประสงค์					
4	ส่งเสริมให้ครูจัดกระบวนการเรียนรู้ โดยจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้ สอดคล้องกับความต้องการ ความสนใจ และความถนัดของผู้เรียน					
5	บริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษาได้มาตรฐานมีคุณภาพสอดคล้องกับ ระบบประกันคุณภาพการศึกษา และการประเมินคุณภาพภายใน สถานศึกษาเพื่อพัฒนาตนเอง และการประเมินจากหน่วยงานภายนอก					
6	กระจายอำนาจในการบริหารจัดการงานวิชาการอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ					
7	จัดให้มีการนิเทศการเรียนการสอนแก่ครูในกลุ่มสาระต่าง ๆ โดยเน้น การนิเทศที่ร่วมมือช่วยเหลือกันแบบกัลยาณมิตร					
8	นำภูมิปัญญาท้องถิ่นหรือเครื่องใช้ผู้ปกครอง ชุมชน ท้องถิ่นมามีส่วน ร่วมในการจัดการเรียนการสอนตามความเหมาะสม					
9	คณะกรรมการด้านวิชาการ ปฏิบัติหน้าที่ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้อย่างมี คุณภาพ					
10	จัดการเรียนการสอน เต็มคาบ เต็มเวลา เต็มหลักสูตร					
11	ส่งเสริมสนับสนุนการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน					
12	พัฒนาสื่อ นำสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีมาใช้ในกิจกรรมการเรียน การสอน					
13	จัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม แหล่งเรียนรู้ เอื้อต่อการจัดกระบวนการ เรียนการสอน					

ข้อ	รายการ	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
1	งานบริหารบุคคล ส่งเสริมให้ครู บุคลากรทางการศึกษา ปฏิบัติงานเต็มตามศักยภาพ โดย ยึดมั่นในระเบียบวินัย จรรยาบรรณ อย่างมีมาตรฐานแห่งวิชาชีพ					
2	จัดทำแผนอัตรากำลังข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา โดย ความเห็นชอบของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามเกณฑ์ที่ ก.ค.ศ. กำหนด					
3	บุคลากรได้รับการพัฒนาให้มีความรู้ ความสามารถ มีขวัญกำลังใจ ได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติ มีความมั่นคงและก้าวหน้าในวิชาชีพ					
4	ส่งเสริมสนับสนุน ขอปรับปรุงกำหนดตำแหน่ง ขอเลื่อนวิทยฐานะ ให้กับบุคลากรทางการศึกษา					
5	ประชุมชี้แจงนโยบาย หลักในการปฏิบัติ ภารกิจการงาน เพื่อให้เกิดความ โปร่งใส					
6	พิจารณาเลื่อนขั้นเงินเดือนเป็นไปตามแนวปฏิบัติว่าด้วยการเลื่อนขั้น เงินเดือน พ.ศ. 2544					
7	บุคลากรมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาเต็มศักยภาพ					
8	บุคลากรมีส่วนร่วมในการจัดโครงสร้างขององค์กร เพื่อความเป็น เอกภาพ ชัดเจน เป็นรูปธรรม ปราศจากความขัดแย้ง					
9	พัฒนาบุคลากรก่อนมอบหมายงานในหน้าที่ ระหว่างปฏิบัติหน้าที่และ หลังการปฏิบัติหน้าที่					
10	บุคลากรใส่ใจปฏิบัติงานในหน้าที่เต็มความรู้ ความสามารถ และความ ถนอมของตนเองได้อย่างมีคุณภาพ					
11	ส่งเสริม สนับสนุนให้ครูและบุคลากรทางการศึกษานำความรู้ ความสามารถ ไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด					
12	เสริมสร้างประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการของบุคลากรให้เกิด ประโยชน์สูงสุด					

ข้อ	รายการ	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
1	งานบริหารงบประมาณ บริหารงบประมาณเป็นไปตามแผนยุทธศาสตร์ แผนพัฒนาการศึกษา และระเบียบว่าด้วยการบริหารงบประมาณ พ.ศ. 2545					
2	วิเคราะห์ทิศทางและยุทธศาสตร์ของหน่วยงานเหนือสถานศึกษา เพื่อให้ เกิดความคล่องตัวในการปฏิบัติงานและเป็นไปตามกรอบนโยบายที่ กำหนด					
3	ส่งเสริมให้บุคลากรมีความรู้ ความสามารถในการบริหารงบประมาณ มี ความกระตือรือร้นในการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ มีความเป็นปัจจุบัน ทันสมัย					
4	จัดการบริหารงบประมาณ จัดการทรัพยากร จัดสรรทุนการศึกษาได้ อย่างครอบคลุมทั่วถึงปราศจากความลำเอียง					
5	จัดทำรายละเอียดแผนงบประมาณ แผนงาน โครงการ และกิจกรรม สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ พันธกิจ และยุทธศาสตร์ของโรงเรียน					
6	ตรวจสอบ ติดตามประเมินผล และการรายงานผลการใช้เงินเพื่อให้ เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กระทรวงการคลัง กรมบัญชีกลาง และระเบียบการบริหารงบประมาณกำหนด					
7	มีส่วนร่วมในการศึกษา วิเคราะห์ วิจัย การจัดและพัฒนาการศึกษาของ สถานศึกษาดมกรอบทิศทางของเขตพื้นที่การศึกษา และความต้องการ ของสถานศึกษา					
8	ครูและบุคลากรทางการศึกษา นักเรียน คณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน และชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์หรือ แผนพัฒนาการศึกษา					
9	จัดทำแผนการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา โดยกำหนด วิธีการ แหล่งสนับสนุน เป้าหมาย เวลาดำเนินการและผู้รับผิดชอบ					
10	จัดหาพัสดุ กำหนดรูปแบบรายการ ควบคุมบำรุงรักษา และจำหน่าย พัสดุมีความถูกต้องเป็นปัจจุบันทันสมัย					

ข้อ	รายการ	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
11	บริหารจัดการทรัพยากร ระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา จัดหารายได้และผลประโยชน์ของสถานศึกษา					
12	บริหารพัสดุและสินทรัพย์ที่มีอยู่อย่างจำกัด ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประโยชน์สูงสุด					
	งานบริหารทั่วไป					
1	ควบคุมดูแลงานธุรการของสถานศึกษาให้เป็นระบบตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยงานสารบรรณ พ.ศ. 2526					
2	ศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลและสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการ ความจำเป็น การพัฒนาองค์กรของสถานศึกษา					
3	กำหนดแนวทางการพัฒนาองค์กรให้ครอบคลุมโครงสร้าง ภารกิจ บุคลากรและกลยุทธ์ ให้สอดคล้องกับสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการจำเป็นของสถานศึกษา					
4	ดำเนินการพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ ทักษะ เจตคติ ความสามารถที่เหมาะสมกับโครงสร้าง ภารกิจ เทคโนโลยีและกลยุทธ์ของสถานศึกษา					
5	ให้บริการข้อมูลข่าวสารและบริการอื่น ๆ แก่สาธารณชนตามความเหมาะสมและศักยภาพของสถานศึกษา					
6	ประชุมชี้แจงนโยบาย แนวปฏิบัติ การดำเนินงาน และรายงานผลการดำเนินงานของสถานศึกษา					
7	นำผลการประเมินมาปรับปรุงแก้ไข เพื่อให้การสนับสนุนและอำนวยความสะดวกด้านต่าง ๆ ให้มีความยืดหยุ่น คล่องตัวและมีประสิทธิภาพ					
8	กำหนดแผน โครงการหรือกิจกรรมเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างเครือข่ายการศึกษา					
9	ส่งเสริมและประสานงานการจัดการศึกษาในระบบ นอกระบบ และตามอัธยาศัย					
10	ดำเนินงานด้านธุรการตามระบบที่กำหนดไว้ โดยยึดหลักความถูกต้อง รวดเร็วเป็นปัจจุบันทันสมัย					

ข้อ	รายการ	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
11	จัดทำระบบฐานข้อมูลของโรงเรียน ให้สอดคล้องกับฐานข้อมูลของเขตพื้นที่การศึกษา					
12	วางแผน ออกแบบงานธุรการ เพื่อลดขั้นตอนการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพ โดยนำระบบเทคโนโลยีมาใช้ในการดำเนินงานอย่างเหมาะสม					
13	สนับสนุนส่งเสริมให้บุคลากร นำนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา มาใช้ในการบริหารและพัฒนาการศึกษา					

ตอนที่ 3

ขอให้ท่านแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารจัดการ การศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล ตามข้อบ่งชี้การบริหารงานในโรงเรียน 4 งาน ดังนี้

1. งานบริหารวิชาการ.....

.....

2. งานบริหารบุคคล.....

.....

3. งานบริหารงบประมาณ.....

.....

4. งานบริหารทั่วไป.....

.....

ภาคผนวก ง

ค่าอำนาจจำแนกและค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
Buriram Rajabhat University

ตาราง 23 ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถาม

ข้อที่	ข้อความ	ค่าอำนาจ จำแนก
1	ศึกษา วิเคราะห์เอกสารหลักฐาน หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 เพื่อใช้ในการบริหารจัดการ	2.033
2	ดำเนินการวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน ตามระเบียบ และแนวปฏิบัติของสถานศึกษา	3.317
3	จัดทำโครงสร้างหลักสูตรและสาระต่างๆ สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และคุณลักษณะอันพึงประสงค์	1.874
4	ส่งเสริมให้ครูจัดกระบวนการเรียนรู้ โดยจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้ สอดคล้องกับความต้องการ ความสนใจและความถนัดของผู้เรียน	4.116
5	บริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษาได้มาตรฐานมีคุณภาพสอดคล้องกับ ระบบประกันคุณภาพการศึกษา และการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษา เพื่อพัฒนาตนเอง และการประเมินจากหน่วยงานภายนอก	3.780
6	กระจายอำนาจในการบริหารจัดการงานวิชาการอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ	6.141
7	จัดให้มีการนิเทศการเรียนการสอนแก่ครูในกลุ่มสาระต่าง ๆ โดยเน้น การนิเทศที่ร่วมมือช่วยเหลือกันแบบกัลยาณมิตร	4.050
8	นำภูมิปัญญาท้องถิ่นหรือเครือข่ายผู้ปกครอง ชุมชน ท้องถิ่นมามีส่วนร่วม ในการจัดการเรียนการสอนตามความเหมาะสม	2.297
9	คณะทำงานด้านวิชาการ ปฏิบัติหน้าที่ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้อย่างมี คุณภาพ	4.950
10	จัดการเรียนการสอน เต็มคาบ เต็มเวลา เต็มหลักสูตร	3.989
11	ส่งเสริมสนับสนุนการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน	3.027
12	พัฒนาสื่อ นำสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีมาใช้ในกิจกรรมการเรียน การสอน	3.610
13	จัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม แหล่งเรียนรู้เอื้อต่อการจัดกระบวนการเรียน การสอน	3.214

ตาราง 23 (ต่อ)

ข้อที่	ข้อความ	ค่าอำนาจ จำแนก
14	ส่งเสริมให้ครู บุคลากรทางการศึกษา ปฏิบัติงานเต็มศักยภาพ โดยยึดมั่น ในระเบียบวินัย จรรยาบรรณ อย่างมีมาตรฐานแห่งวิชาชีพ	2.779
15	จัดทำแผนอัตรากำลังข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา โดยความ เห็นชอบของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามเกณฑ์ที่ ก.ค.ศ. กำหนด	3.870
16	บุคลากรได้รับการพัฒนาให้มีความรู้ ความสามารถ มีขวัญกำลังใจ ได้รับการ ยกย่องเชิดชูเกียรติ มีความมั่นคง และก้าวหน้าในวิชาชีพ	4.099
17	ส่งเสริมสนับสนุน ขอปรับปรุงกำหนดตำแหน่ง ขอเลื่อนวิทยฐานะ ให้กับ บุคลากรทางการศึกษา	5.245
18	ประชุมชี้แจงนโยบาย หลักในการปฏิบัติ การปฏิบัติงาน เพื่อให้เกิดความ โปร่งใส	6.879
19	พิจารณาเลื่อนขั้นเงินเดือนเป็นไปตามแนวปฏิบัติว่าด้วยการเลื่อนขั้น เงินเดือน พ.ศ.2544	2.323
20	บุคลากรมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาเต็มศักยภาพ	2.646
21	บุคลากรมีส่วนร่วมในการจัด โครงสร้างขององค์การ เพื่อความเป็นเอกภาพ ชัดเจน เป็นรูปธรรม ปราศจากความขัดแย้ง	2.662
22	พัฒนาบุคลากรก่อนมอบหมายงานในหน้าที่ ระหว่างปฏิบัติหน้าที่ และหลัง การปฏิบัติหน้าที่	3.024
23	บุคลากรใส่ใจปฏิบัติงานในหน้าที่เต็มความรู้ ความสามารถ และความถนัด ของตนเองได้อย่างมีคุณภาพ	3.479
24	ส่งเสริม สนับสนุนให้ครูและบุคลากรทางการศึกษานำความรู้ ความสามารถ ไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด	7.783
25	เสริมสร้างประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการของบุคลากรให้เกิดประโยชน์ สูงสุด	5.461

ตาราง 23 (ต่อ)

ข้อที่	ข้อความ	ค่าอำนาจ จำแนก
26	บริหารงบประมาณเป็นไปตามแผนยุทธศาสตร์ แผนพัฒนาการศึกษาและ ระเบียบว่าด้วยการบริหารงบประมาณ พ.ศ. 2545	4.638
27	วิเคราะห์ทิศทางและยุทธศาสตร์ของหน่วยงานเหนือสถานศึกษา เพื่อให้เกิด ความคล่องตัวในการปฏิบัติงานและเป็นไปตามกรอบนโยบายที่กำหนด	3.610
28	ส่งเสริมให้บุคลากรมีความรู้ ความสามารถในการบริหารงบประมาณมีความ กระตือรือร้นในการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ มีความเป็นปัจจุบันทันสมัย	4.427
29	จัดการบริหารงบประมาณ จัดการทรัพยากร จัดสรรทุนการศึกษาได้อย่าง ครอบคลุมทั่วถึงปราศจากความลำเอียง	7.246
30	จัดทำรายละเอียดแผนงบประมาณ แผนงาน โครงการ และกิจกรรม สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ พันธกิจ และยุทธศาสตร์ของโรงเรียน	7.112
31	ตรวจสอบ ติดตามประเมินผล และการรายงานผลการใช้เงินเพื่อให้เป็นไป ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กระทรวงการคลัง กรมบัญชีกลาง และระเบียบ การบริหารงบประมาณกำหนด	4.266
32	มีส่วนร่วมในการศึกษา วิเคราะห์ วิจัย การจัดและพัฒนาการศึกษาของ สถานศึกษาตามกรอบทิศทางของเขตพื้นที่การศึกษา และความต้องการของ สถานศึกษา	3.282
33	ครูและบุคลากรทางการศึกษา นักเรียน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์หรือแผนพัฒนาการศึกษา	3.182
34	จัดทำแผนการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา โดยกำหนด วิธีการ แหล่งสนับสนุน เป้าหมาย เวลาดำเนินการ และผู้รับผิดชอบ	3.024
35	จัดหาพัสดุ กำหนดรูปแบบรายการ ควบคุมบำรุงรักษา และจำหน่ายพัสดุ มี ความถูกต้องเป็นปัจจุบันทันสมัย	3.074
36	บริหารจัดการทรัพยากร ระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา จัดหา รายได้และผลประโยชน์ของสถานศึกษา	2.779

ตาราง 23 (ต่อ)

ข้อที่	ข้อความ	ค่าอำนาจ จำแนก
37	บริหารพัสดุและสินทรัพย์ที่มีอยู่อย่างจำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพ และ เกิดประโยชน์สูงสุด	5.814
38	ควบคุมดูแลงานธุรการของสถานศึกษาให้เป็นระบบตามระเบียบ สำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยงานสารบรรณ พ.ศ. 2526	4.516
39	ศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลและสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการ ความจำเป็น การพัฒนาองค์กรของสถานศึกษา	3.024
40	กำหนดแนวทางการพัฒนาองค์กรให้ครอบคลุมโครงสร้าง ภารกิจ บุคลากร และกลยุทธ์ ให้สอดคล้องกับสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการจำเป็น ของสถานศึกษา	3.780
41	ดำเนินการพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ ทักษะ เจตคติ ความสามารถที่ เหมาะสมกับโครงสร้าง ภารกิจ เทคโนโลยีและกลยุทธ์ของสถานศึกษา	4.132
42	ให้บริการข้อมูลข่าวสารและบริการอื่นๆ แก่สาธารณชน ตามความ เหมาะสมและศักยภาพของสถานศึกษา	3.307
43	ประชุมชี้แจงนโยบาย แนวปฏิบัติ การดำเนินงาน และรายงานผลการ ดำเนินงานของสถานศึกษา	5.983
44	นำผลการประเมินมาปรับปรุงแก้ไข เพื่อให้การสนับสนุนและอำนวยความสะดวก ความสะดวกด้านต่างๆ ให้มีความยืดหยุ่น คล่องตัวและมีประสิทธิภาพ	4.361
45	กำหนดแผน โครงการหรือกิจกรรมเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างเครือข่าย การศึกษา	2.366
46	ส่งเสริมและประสานงานการจัดการศึกษาในระบบ นอกระบบ และตาม อัธยาศัย	1.784
47	ดำเนินงานด้านธุรการตามระบบที่กำหนดไว้ โดยยึดหลักความถูกต้อง รวดเร็ว เป็นปัจจุบันทันสมัย	3.550

ตาราง 23 (ต่อ)

ข้อที่	ข้อความ	ค่าอำนาจ จำแนก
48	จัดทำระบบฐานข้อมูลของโรงเรียนให้สอดคล้องกับฐานข้อมูลของเขตพื้นที่การศึกษา	3.550
49	วางแผน ออกแบบงานธุรการ เพื่อลดขั้นตอนการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพ โดยนำระบบเทคโนโลยีมาใช้ในการดำเนินงานอย่างเหมาะสม	2.646
50	สนับสนุนส่งเสริมให้บุคลากร นำนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา มาใช้ในการบริหารและพัฒนาการศึกษา	4.132

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม**RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)****Reliability Coefficients**

N of Cases = 30.0

N of Items = 50

Alpha = .9788

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี
Buriram Rajabhat University

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ	นายจักรกริช ศรีวงศ์แก้ว
วันเดือนปีเกิด	5 เมษายน พ.ศ. 2497
สถานที่เกิด	อำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	155 หมู่ 16 ค.พรตำราญ อำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์
ตำแหน่งหน้าที่การงาน	ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านลำโรงพรหมอนุสรณ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุขบุรี เขต 1
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนบ้านลำโรงพรหมอนุสรณ์ หมู่ 13 ตำบลลุงเหล็ก อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์
ประวัติการศึกษา	พ.ศ. 2519 ประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา (ป.กศ.) วิทยาลัยครูบุรีรัมย์ พ.ศ. 2522 ประกาศนียบัตรพิเศษครุมัธยม (พ.ม.) สนามสอบบุรีรัมย์ พ.ศ. 2525 ครุศาสตรบัณฑิต (ค.บ.) วิทยาลัยครูบุรีรัมย์ พ.ศ. 2549 ครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์